

ZBERATEĽ

2001

7

Ročník VII.
Cena 44 Sk

MESAČNÍK O FILATELII ★ NUMIZMATIZME ★ FILOKARTII ★ TELEFÓNNYCH KARTÁCH
INFORMÁCIE ★ ODBORNÉ ČLÁNKY ★ INZERIA ★ PRÍLOHA AUKČNÝ KATALÓG

AUKCIA
FIRMY ZBERATEĽ'

Z ponuky materiálov Slovenského štátu v malej letnej (11.) písomnej aukcii firmy Zberateľ (hora dole): Položka 124 – Doteraz v aukciach neponúknutá spojka NZ S 23Nb A. Hlinka 50 h (vyvolávacia cena 50 000 Sk) • Položka 125 – Doteraz nepublikovaná spojka S 23 B, vnútorná lavá známka s vyniechaným zúbkováním (vyvol. cena 15 000 Sk) • Položka 158 – Ukážka zo série nezúbkovaných športových známok NZ 111-114 N (vyvol. cena 11 000 • Položka 199 – Ukážka zo série zvislých dvojpások doplatných nezúbkovaných známok NZ D 13-27N (vyvol. cena 60 000 Sk)

ZBERATEĽ

Poštová známka ČR, ktorá získala prvú cenu prestížnej súťaže Grand Prix de l'Exposition WIPA (str. 19)

Z DNEŠNEHO OBSAHU

Modra 22. 5. 2001: Akad. maliar M. Činovský (vpravo) a PhDr. L. Moza tesne pred vypustením poštových holubov, na obr. dole pigeongram, ktorý prepravil jeden z poštových holubov (str. 17)

Vľavo hore: Perfin K 25 František Kühmayer & spol. Bratislava na zatiaľ jedinom známom štvorbloku známok „Karol“ s pretlačou PČ 1919 – k článku J. Pišu (str. 27–29)

Vľavo dole: Jeden z najlepších koní z chovu žrebčína Bábolná „Ó baján“ – k článku M. Mikuša Kone na poštových známkach (str. 24–26)

Vpravo hore: „Pátracia pohľadnica“ s reprodukciami ukradnutého obrazu Alfonza Muchu – k článku A. Urminskeho (str. 19)

ZBERATEĽ

Ročník VII. - 2001 • Číslo 7 • Cena 44 Sk

Z OBSAHU

- OKIENKO ŠPECIALISTU: Tlačové odchýlky známky „Komárno“
- Miroslav Gerec (8-9)
- Novinové 5h - Slovenský znak
- Rudolf Rakovský (10-12)
- Záhadné keltské mince z Považia
- Eva Kolíšková (13)
- Fotopohľadnice a ich dokumentácia hodnota
- Milan Vrabec (14-16)
- Nové znehodnocovanie (pečiatkovanie) poštových známok
- Jozef Korený (20)
- MOT 38 - Tzv. „traktory“ na slovenských TK - V. Matejík (22)
- Prehľad príležitostných pečiatok Máj 2001 - Jozef Soukup (23)
- Kone na známkach - Milan Mikuš (24-26)
- Perfiny Česko-slovenska v rokoch 1920-1930 - Július Příša (27-29)
- O trendoch - Ivan Lužák (30)
- Estónski olympijskí víťazi - Pavol Hallon (32)
- Osobitná príloha: Aukčný katalóg firmy ZBERATEĽ

CONTENTS

- Specialist's column: Plate flaws on postage stamp „Komárno“
- Miroslav Gerec (8-9)
- 5h newspaper stamp - Slovak emblem - Rudolf Rakovský (10-12)
- Mysterious Celtic coins from the region along the river Váh - Eva Kolíšková (13)
- Photographic postal cards and their documentary value - Milan Vrabec (14-16)
- Horses on stamps - Milan Mikuš (24-26)
- Perfins of Czechoslovakia in the years 1920-1930 - Július Příša (16-18)
- On trends - I. Lužák (30)
- Estonian Olympic winners - Pavol Hallon (32)
- Special supplement: Auction catalogue of the firm ZBERATEĽ

Vážení čitatelia, pred niekoľkými dňami sme počuli rozprávať o turistickom výlete na kopcoch nedaleko Bratislavы. Nebolo to nič mimo riadneho, skôr len banálna záležitosť. Malá skupinka milovníkov prírody a pohybu na čerstvom vzduchu sa začiatkom leta vybrať na menšiu túru, ktorá viedla vlastne turistickou trasou cez Pezinšku Babu a končila v Pezinku. Keď sa výletníci dostali von z malokarpatských lesov, naskytol sa im nadherný pohľad na Pezinok. Mesto bolo obklopené slnkom prehriatymi úbočiami, vľavo i pravo sa zelenali starostlivo obrobené rady viniča, a potom klenba modrej oblohy nad hlavou, a tieča, a dobrý vzduch - jednoducho, pohoda. Výletníci sa kochali nadherou panorámu, dali sa do hovoru aj s vinohradníkmi a mnohí nešetrili ani prejavmi svojich citov o našej domovine, jej bohatstve, dôvite a pracovitosti našich ludí a ,samozejme, aj o hrozne a rôznych sortách vína, ktoré sú vraj porovnatelné so svetom a tak podobne. V takejto povznesenej nálade prišli do Pezinoka a svoj výlet zakončili krátkou zastávkou v pohostinskom zariadení - na dúšok dobreho moku, niečo si zdobnú, prehodiť niekoľko slob s priateľmi, či dohodnúť sa na nejakých organizačných záležitosťach.

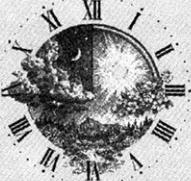
Na tomto mieste sa na nás rozprávač obrátil s otázkou: „Čo myslíte, čo si väčšina z nás v tej vináriké objednala?“ Odpovali sme, že asi nejaké dobré sudové víanko, keď už boli v tomto vínami preslávenom meste a navyše po eufóriji medzi vinohradníkmi. „Omyl, väčšina si objednala pivo!“ A nás rozprávač sa nie príliš lichotivo vyjadroval o neštýlovom zakončení výletu, pokazený pointy vydareného dňa, neschopnosť vychutnať prostredie a nezáujme o umocnenie krásy prežitej chvílie...

Je tam toho, násenie si na pivo už privykol a asi týmto nápojom si najlepšie vie uhasiť smás. Na druhej strane, niečo na tom môže byť, ved všetko má svoju formu, podobu a nejaký konkrétny výraz - bez ktorého niete ani obsahu. Žiť by sa malo s plným nasadením, ako nás učili, byťostne prežívať každú chvíľu a všetko robiť štýlovo, ako poznamenal nász známy. Pravda, nie za každú cenu a už vobec nie s nejakým predstieraným krepčením či ujúkaním na módne nápevy. Možno aj preto, aby sme nadobudli trochu viac sebavedomia a rýchlejšie sa zbavovali letargie, ktorá nás kvári už akosi príliš dlho. Lebo, zdá sa, či sa to týka práce alebo relaxu, vo vzťahu k svojim blízkym či k domovine, často sa náš mySEL zaoberajú bolestinskym konštatovaním súčasných zlych časov, analýzovaním najrozličnejších nepristojností, nedostatku toho či oného a napokon neprimeraným, velačká aj nedôstojným a povrchným pokukovaním po cudzích vzoroch a zvykoch.

Dopovieďme však naše rozprávanie z pezinskéj vináriky. Ono malo totiž ešte jednu pointu. Zo spomínanych turistov sa navela podaktori rozhýbali a objednali si litrik vína. A nás rozprávač nám položil druhú otázkou: „Čo si myslíte, aké nám podali objednané sudové víanko?“ Asi v nejakom peknom malovanom džbáne, hádali sme. Rýchlo nás však vysvetlil z omylu - víno výčapník stočil do obyčajnej litrovej fľaše a postavil na stôl s pohárikmi nápadne podobajúcimi sa na v mňulosti povestný „ruský krištáľ“. Nemali sme dôvod neveriť, že mnohym chut vína pripradala až prívelmi trpká.

Ak sme sa rozhodli nadhodiť túto tému v našom redakčnom úvodníku, tak nie preto, aby sme sa pokúsali o akési moralizovanie. K príbehu však jednu radu pridávame: Podobnými príhodami sa nenechajte odraťti, nedovolte nikomu a ničomu, aby strpčoval Váš život, kazil Vaše dni dovolenky a prázdnin. Nech ich už budete tráviť katekoliek a akokolvek, vychutnajte ich naplnu a pokial možno štýlovo. Tento štýl sa nám zdá byť najsympatickejší. Vaša redakcia

Ako (ne)vychutnať trpkosť až do dna

NOVÉ SLOVENSKÉ POŠTOVÉ ZNÁMKY

VYDANIA MDPT SR

■ OCHRANA PRÍRODY - DRAVÁ ZVER

Ministerstvo dopravy, pošt a telekomunikácií SR vydalo dňa 10.7.2001 tri priležitosné poštové známky v hárčekovej úprave „Dravá zver“ z emisného radu Ochrana prírody. Sériu tvoria tri známky s portrétnym vyobrazením dravcov: Medveď hnedy (14 Sk), Vlk obyčajný (15 Sk) a Rys ostrovíd (16 Sk), ktoré sú vytlačené v hornej časti na spoločnom tlačovom liste rozmerov 11,3 x 15,4 cm. Dolnú časť TL vyplňa ilustračný motív so skupinou týchto dravcov (na obr. vpravo hore). Súčasne sa vydávajú tri FDC s motívmi jednotlivých dravcov (na obr. dole). Autorom výtvarných návrhov emisie je Igor Benca (návrhy na známky boli vyobrazené na obálke minulého čísla Zberateľa). Rytiny vytvoril F.Horniak. Hárček vytlačila PTC Praha ocelotlačou z plochých dosiek v kombinácii s ofsetom v náklade 126 tisíc kusov.

Císla známkov: H 240-242.

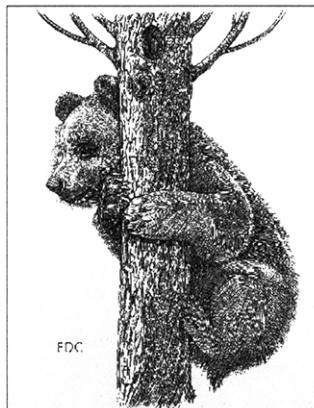
Stručná charakteristika dravcov z textov vložených do FDC (autor RNDr. V.Janský): **Medveď hnedy** (*Ursus arctos L.*) na našom území žije v lesných komplexoch stredného a severného Slovenska v nadmorských výškach 700 až 1500 m. Robustné telo je dlhé 150 až 220 cm, výška v kohútiku 90 až 125 cm, hmotnosť 150 až 350 kg. Sfarbenie dlhej srsti je premenlivé, bledohnedé až čiernohnedé, medvediatá majú svetlý hrdelný pás. Medved je všežravec, na jar vyhľadáva aj zdochliny.

Vlk obyčajný (*Canis lupus L.*) sa u nás vyskytuje najmä na severovýchodnom a strednom Slovensku. Dĺžka tela dospelých jedincov dosahuje 120 až 150 cm, výška v kohútiku 65 až 80 cm, hmotnosť 30 až 50 (65) kg. Srst je prevažne sivá, niekedy s hrdzavohnedým nádyhom.

Rys ostrovíd (*Lynx lynx L.*). V našich prírodných podmienkach sa vyskytuje v oblasti zmiešaných a ihličnatých lesov stredného a východného Slovenska v nadmorskej výške 700 až 1500 m. Zavalité kvadratické telo s dlhými nohami dosahuje dĺžku 80 až 115 cm, výšku v kohútiku 55 až 70 cm a hmotnosť 15 až 30 kg. Srst je hustá, hrdzavo sivožltá s hnedočiernymi škvŕnami. Spodok tela a brada sú belavé, ušné štetky a koniec krátkeho chvosta sú čierne. Na hlave má nápadné bokombrady. Hlavou potrahou u nás je srnčia zver, loví aj zajace, myší a menšie vtáky.

Dá sa predpokladať, že emisiu Dravá zver osobitne užívajú zberatelia námetov z oblasti prírody a fauny. Námetári určite uvítajú koncepciu obálok prvého dňa, ktorých dopĺňajúce atribúty - kresba na obálke a priležitosná pečiatka - sú harmonicky zosúladené s motívom známky. I keď v čase prípravy tejto informácie sme hotové známky ešte nevideli, veríme, že budú patrī medzi najzaujímavejšie tohtoročné emisie □ vkn

NOVÉ PEČIATKY

Informácie o nových príležitostných poštových pečiatkach, ktoré sa budú používať na Slovensku v letrých mesiacoch roku 2001 podľa oficiálnych údajov Slovenskej pošty, š.p. (získané do 25.júna 2001).

- 13.7.2001 Smižany: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIA-KOV
 - 13.7.2001 Kežmarok 1: EURÓPSKE LUDOVÉ REMESLO
 - 13.7.2001 Huncovce: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
 - 13.7.2001 Krupina: 150 ROKOV POŠTY KRUPINA
 - 14.7.2001 Detva 1: 36. FOLKLÓRNE SLÁVNOSTI POD POLANOU
 - 14.7.2001 Rudňany: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
 - 12., 14.a 15.7.2001 Spišská Nová Ves 1: SVETOVÉ STRETNUTIE SPIŠIAKOV
 - 25.7.2001 Močenok: GORAZDOV MOČENOK
 - 1.8.2001 Martin 1: 20 ROKOV FIPOM - S / EXPOZÍCIA V SNM - MAK
 - 15.8.2001 Vráble 1: 100 ROKOV VYSVIACKY RÍM. KAT. FARSKÉHO KOSTOLA PANNY MÁRIE VO VRÁBLOCH
- Pripravil J. Soukup

NEÚRADNÉ PRÍTLAČE

LETNÉ ŠPORTOVÉ HRY POSTÁROV ■ Tohtoročný VII. ročník letných športových hier poštárov Slovenska sa uskutočnil v dňoch 14.16. júna na štadióne TJ Slopej v Košiciach. K tomuto podujatiu Slovenská pošta vydala príležitostnú poštovú pečiatku a pošta Košice 1 príležitostné prítláče na nových poštových lístkoch (150 kusov) a na poštových obálkach (200 kusov) v dvojfarebnom prevedení (žltá a modrá). Ako malý úpomienkový darček pre účastníkov hier sa rozdávali aj pamätné listy (300 kusov). Na štadióne počas športových akcií bola v prevádzke aj autopošta, ktorá záujemcom ponúkala svoje služby □ vg

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

ČR: Gratulačná známka a chovateľstvo - psy

Už po druhýkrát bola v Českej republike vydaná známka, ktorá je svojim námetom určená na zásielky s gratulačným národeninám alebo iným milým príležitosťam. Pre tohtoročnú známku s nominálnou hodnotou 5,40 Kč výtvarný návrh s dvomi veselými mačičkami s červenými ružami, s kompozíciou hudobných motívov a textom *Gratuluji* vypracoval Karel Franta, známy ilustrátor detských knížiek. Rytinu vyhotobil Bedřich Housa. Vydaná bola 20.júna 2001 v PL á 50 ks (OTr+HT). Katalógové

číslo známky: 0295 ■ V rovnaký deň bola vydaná séria štyroch príležitostných známok pod názvom **Chovateľstvo - psy**. Pes je najstaršie domáce zviera. Už praveký človek začal postupne krotiť jeho divokých predkov - vlkov a šakalov. Dnes existuje okolo 300 uznávaných plemien psov, ale ich počet je ďaleko väčší. Na známkach sú zobrazené štyri oblúbené plemená (nemecký ovčiar, zlatý retríver, west highland white teriér a beagle). Na obálkach prvého dňa vydania sú zobrazené ďalšie štyri plemená psov (neapolský mastin,

labradorský retríver, leonberger a beagle). Všetky známky majú nominálnu hodnotu 5,40 a vytlačené boli súťažou v šachovnicovom usporiadani. Autori emisie: L.Kuklik (návrhy), V.Kučera (typografická úprava) a M.Ondráček (rytiny). Katalógové č.zn.: 0296-0299 □ vkn

Maďarsko: Historické lokomotívy a jubileá OSN

Maďarská pošta 13. apríla 2001 vydala sériu štyroch príležitostných známok s motívom historickej „vláčikov“. Sú na nich zobrazené **úzkorozchodné lokomotívy** a pohľad na časť krajiny a zaujímavé stavby, okolo ktorých premávali, resp. premávajú. Na známke 31 Ft je zobrazená dieselová lokomotíva Mk 48 (Lillafüred s bývalým loveckým zámkom), na známke 36 Ft parný rušeň rady 490 (puszta Bugac v Národnom parku Kiskunság, na obr.), na známke 100 F ďalší parný rušeň radu 394 (Széchenyho kaštieľ v Nagycenk) a na známke 150 Ft je dieselová lokomotíva C 50 (so zvonicom v Lentiszabathely). Automor výtvarných návrhov je L. Dudás, tlač ofset, náklad po 300 tisíc známok ■ Dve poštové známky vydané 18. 4.2001 pripomínajú **50. výročie založenia významných organizácií Organizácie spojených národov** a to v oblasti ochrany rastlín - IPPC, EPPO (70 Ft) a riešenia problematiky utečencov - UNHCR (80 Ft). Obe známky,

ktorých autorom je Ervin Widerkomm, majú symbolické kresby s použitím emblémov jednotlivých organizácií. Známky boli vytlačené ofsetom súťažou šachovnicovito

rozmiestnených na priečadkových listov rozmerov 140x100 mm (4 + 4 známky) v náklade 120 tisíc kusov (nom. hodnota PL 600 Ft) □ vkn

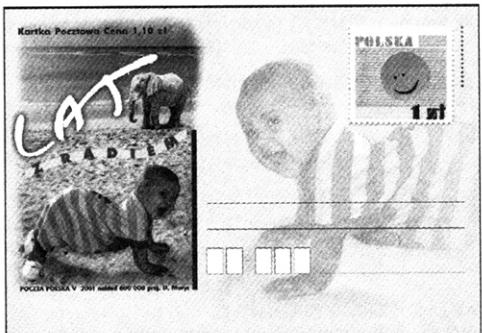
Poľsko: Šlachtické sídla, poštový lístok

Z nových polských príležitostných poštových známok sme do dnešného čísla vybrali dve známky emisie Šlachtické sídla, ktoré Poľská pošta vydáva už niekoľko rokov. Ďalšie dve známky tohto radu nominálnej hodnoty 10 gr a 1,50 Zł boli vydané 20.júna 2001. Na prvej je kaštieľ Lipków nedaleko Varšavy, postavený roku 1792 v klasicistickom slohu s barokovou fasádou. Vyznačuje sa miestnosťou, v ktorej pobýval H.Sienkiewicz keď písal svoj román Oheň a meč. Kaštieľ v roku 1948 nestastne vyhorel a rekonštruovaný bol v roku 1957. Aj na druhej známke je kaštieľ z blízkosti Varšavy - Sulejówka. Dom projektoval K.Skórewicz a bol postavený pre veliteľa polských légii J.Pilsudského. V súčasnosti je v nôm zriadená škôlka. Známky navrhlo A. Gosik, tlač v PL po 100 ks známok.

bola vydaná ďalšia 7-šilingová známka v emisnom rade Ludové zvyky a umenie. Zobrazuje časť z 36-obrazovej maľby na plátnе s biblickými motívami zo 17.storočia. Maľované plátno sa používalo v kostole Gurk v Korutánsku na zahalenie hlavného oltára v pôvodnom čase. Výber motívov z veľkého množstva obrazov neboli jednoduchý. Volba padla na obraz Zvestovanie Panne Márii, ktorý je umiestnený v strede známky. Rám okolo neho utvárajú iné menšie obrazy plátna. Plátno je dnes v Múzeu ľudového umenia vo Viedni. Autorkou návrhu na známku je M.Schulzová, rytiny W.Seidel. Vytlačená je 7-farebne ■ Dňa 18.mája 2001 bola vydaná 15-šilingová známka so spoločnou tému emisie EUROPA 2001 - Voda v živote zeme a ľudí. Je na nej symbolický motív: Štylizovaná zemeguľa vo forme vodnej kvapky s rastlinným listom. Autorom výtvarného návrhu je O.Grissmann. Tlač je 6-farebná hĺbkotlač ■ Majovú produciu uvádzajú známka ku Dňu poštovéj známky. Je na nej originálny vozeň vlakovej pošty z polovice 19.storočia. Grafickú úpravu známky pripravila M.Sieglová, rytinu pre čiernu farbu vyhotobil G.Schmirl. Známka nominálnej hodnoty 20 šilingov a príplatok v prospech rozvoja filatelie vo výške 10 šilingov, bola vytlačená šestfarebnou hĺbkotlačou □ Zc

■ Dňa 18.mája 2001 bola vydaná 10-šilingová známka so spoločnou tému emisie TAG DER BRIEFMARKE. Zobrazuje historickú železničnú lokomotívku. Autorkou návrhu je M.Sieglová, rytinu pre čiernu farbu vyhotobil G.Schmirl. Známka nominálnej hodnoty 20 šilingov a príplatok v prospech rozvoja filatelie vo výške 10 šilingov, bola vytlačená šestfarebnou hĺbkotlačou □ Zc

■ Z produkcie poštových lístkov, spravidla veľmi zaujíavovo riešených, sme dnes vybrali lístok s názvom Leto s rádiom (návrh D.Moryc, náklad 200 tis.kusov) □ vkn

Rakúsko: V máji 4 nové známky

V máji boli v Rakúsku vydané štyri príležitostné poštové známky. Dňa 4. mája 2001 bola vydaná 7-šilingová známka v emisnom rade propagujúca prírodné krásy Rakúska, ktorá nám predstavuje nádhernú scenériu Medveďej rokliny v Štajersku s početnými vodopádmi. Výtvarej jej štvorfarebný obraz vytvoril P.Sinawehl, rytinu pre čiernu farbu vypracoval K.Leitgeb ■ Ten istý deň

Novinky z Ukrajiny

Ukrajinská pošta vydala 6.marca 2001 príležitostnú známku k 125. výročiu vynálezu telefónu. Zobrazuje dvoch mužov s historickým a moderným telefónnym prístrojom ■ Už nasledujúci deň bol dňom vydania 3-známkovej emisie Kresba deťi. Kresba s názvom Mladé dievča pochádza od Aliny Nočvárovej, Domovina od Oli Pipičovej a autorkou diela Deti je Daša Čemberíja ■ Nová 6-známková séria výplatných známok Flóra a trojzubec bola vydaná 1.apríla. Námetmi známok sú polné kvety, slnečnica, jarabina, pšeničné klasy a trojzubec - národný symbol, ktorý v malom formáte nachádzame i na ostatných známkach. Známky nemajú vyznačenú číselnú nominálnu hodnotu, ale sú kódované písmenami abzuky V, D, E,

Ž, E a R ■ Dňa 14.apríla boli vydané hned dve emisie príležitostných známok. Prvá, trojznámková, je venovaná **ukrajinským národným rozprávkam**. Rázovité a pestrofarebné kresby ilustrujú rozprávky Liščička sestrička a vlk brat, Rukavička a Sirkó. Známky majú rovnakú nominálnu hodnotu (30 k) a boli vytlačené ako tlačový list

s troma trojicami známok ■ Druhou emisiou sú **Dejiny ukrajinského staviteľstva lodí**. Tohotorečné vydanie predstavuje linkové lode (fregaty) Dvanásť apostolov (20 k) a Traja proroci. Dvojica známok je vytlačená v horizontálnej súťaži □ ilk

INFORMÁCIE • SPRÁVY

Ponuka programov na podujatia v druhom polroku 2001

■ Numizmatické prednášky v Bratislave

Bratislavská pobočka Slovenskej numizmatickej spoločnosti pripravuje v 2.polroku 2001 nasledovný cyklus numizmatických prednášok:

- 18.09.2001 • Ž.Sustek: Platobné dokumenty Torgsinu: (takmer) neznamána paralelná mena v ZSSR 1932-1936
- 16.10.2001 • A.Balogh: Využitie chémie v numizmatike (s dôrazom na čistenie mincí)
- 20.11.2001 • Pravidelná členská schôdza a prednáška: J.Hunka: Poklad uhorských napodobení viedenských fenigov z Bratislav (14. storočie)
- 18.12.2001 • A.Fiala: Bratislavské účelové známky (od polovice 19.storočia)

Prednášky sa uskutočnia vždy v utorok o 16.00 hod. na 3.poschodi v prednáškovej sále Slovenského národného múzea, Vajanského nábrežie 2, Bratislava □ EM

■ Z činnosti pobočky SNS v Trenčíne

- Z plánu činnosti trenčianskej pobočky Slovenskej numizmatickej spoločnosti na 2.polrok 2001 vyberáme:
- 20.09.2001 • Život a dielo Fraňa Madvru, r.k. knaza a ľud. lekára (215.výročie narodenia) - M.Mikuš
 - 18.10.2001 • 100.výročie založenia Cukrovaru v Trenčianskej Teplej a začiatka prvej cukrovárnickej kampane

15.11.2001 • 70.výročie založenia Štefánikovej spoločnosti v Trenčíne - J.Kudla

20.12.2001 • 100.výročie premávky železničnej trate Trenčín-Topoľčany.

Prednášky sa uskutočnia v priestoroch Domu armády spravidla so začiatkom o 16.00 hod. □ ký

■ Z programu KLH v Trenčíne

Do pozornosti priateľom letectva a leteckej histórie ponúkame program Klubu leteckej histórie a pobočky Slovenského leteckého zväzu v Trenčíne na 2.polrok 2001:

- 13.09.2001 • Letectvo vo vojne proti Poľsku - Š.Androvič
- 27.09.2001 • Nemecká stopa v ruskom letectve - Rusina
- 11.10.2001 • Pamätné sa na plk. letectva Kolembusa v Trenčíne?
- 25.10.2001 • Svetové letecké katastrofy dopravných lietadiel od roku 1930 - L.Mikula
- 08.11.2001 • Riaditeľ LOT v Trenčíne plk.F.Počiatok po rokoch
- 29.11.2001 • SYMPATIA AIR včera-dnes-zajtra - Š.Vittek
- 13.12.2001 • Aeroklub Trenčín, Trnava, Senica - M. Rehák
- 27.12.2001 • Letecký boj nad juhozápadným Slovenskom roku 1944 - Š.Androvič

Prednášky sa uskutočnia v priestoroch Domu armády spravidla so začiatkom o 16.00 hod. □ ký

■ Mineralogické podujatia

Prehľad podujatí pripravovaných pre zberateľov nerastov a skamenelin v druhom polroku 2001:

- 18.-19.8.2001 • PEZINSKÝ PERMONIK 2001 - 7.Malokarpatská výstava a burza minerálov, fosilií a drahých kameňov • Pezinok, Kultúrne centrum, Holubyho 42
- 1.9.2001 • 7.MEZINÁRODNÍ PRODEJNÍ VÝSTAVA MINERÁLŮ, FOSILÍI, ŠPERKŮ A PRÍRODNIN • Brno-Výstaviště, Kongresové centrum
- 7.- 8.9.2001 • ŠTIAVNIČSKÝ SALAMANDER • Banská Štiavnica, Stredná priemyslová škola S.Stavianského (býv.chemická)
- 15.9.2001 • VÝSTAVA A BURZA MINERÁLOV • Banská Bystrica (pravdepodobne vo výstavných priestoroch Štátnej vedeckej knižnice)
- 12.-13.10.2001 • 9.MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV MINERÁLOV, SKAMENELÍN A ŠPERKOV Z DRAHÝCH KAMEŇOV • Bratislava - Ružinov, Cultus - Dom kultúry
- 2.- 4.11.2001 • 26.PODZIMNÍ MEZINÁRODNÍ EXPOZICE MINERÁLU • Tišnov, Sokolovňa + gymnázium
- 8.12.2001 - 18.MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATEĽOV NERASTOV A SKAMENELÍN • Bratislava, SMN - Prírodovedecké múzeum, Vajanského nábrežie 2 □ OM

■ Výstava o histórii poštovníctva a filatelie v Martine

V dňoch 1.júla až 15.septembra 2001 sa koná v Slovenskom národnom múzeu - Múzeu Andreja Kmela v Martine zaujímavá výstava pod názvom **POSTOVÁ HISTÓRIA A ZAČIATKY FILATELIE NA SLOVENSKU**. Výstava sa koná pri príležitosti 150 rokov pošty v Martine a 20. výročia Dňa filatelie na Slovensku □ (R)

■ Propagačná výstava v Trenčíne

Pri príležitosti 100.výročia prevádzky železničnej trate Trenčín-Topoľčany a Dňa armády SR usporiadala Klub filatelistov 52-19 v Trenčíne PROPAGAČNÚ FILATELICKÚ VÝSTAVU. Výstava, ktorej vernisáž sa uskutoční 21.septembra 2001 o 16.00 hod., sa uskutoční v priestoroch knižnice Domu armády. Okrem pondelka a nedele výstava bude otvorená denne až do 13.októbra 2001 vždy od 10.00 do 18.00 hod. Na výstave budú prezentované exponáty so vzťahom k železničnej doprave a účasti Slovákov v mierových misiach OSN a vojenských operáciach za mier □ **J.Korený**

■ Vlaková pošta Trenčín-Topoľčany

Pred 100 rokmi bola dokončená železničná trať Trenčín-Topoľčany. Na tejto trati pôsobila aj vlaková pošta č.306. Pri tomto jubileu sa uskutoční dňa 20.9.2001 preprava poštových zásielok z Trenčína do Topoľčian riadnym vlakovým spojom. Listové zásielky budú opečiatkovanej príležitosťou pečiatkou pošty Trenčín 1, služobnou pečiatkou železničnej stanice Trenčín a Topoľčany ako aj dennou pečiatkou pošty Topoľčany. Kto má záujem o túto príležitosť **vlakovú poštovú prepravu**, môže si svoje obyčajné listové zásielky (nie doporučené) poslat najneskoršie do 17.9.2001 na adresu: Klub filatelistov 52-19, Dom armády, 911 01 Trenčín. Zásielky musia byť vyfrankované podľa platných poštových sadzieb a okrem toho za každú jednu zásielku treba priložiť manipulačný poplatok 5 Sk v platných známkach SR a ČR □ Ký

■ Královohradecké balónové nebo

V dňoch 6.až 9.septembra 2001 sa uskutoční už šiesty tradičný festival balónového lietania v Hradci Královom v ČR. Aj v tomto roku na podujatí, ktoré je známe pod názvom Královohradecké balónové nebe, jeden z tridsiatich prihlásených balónov ponesie vrece s poštovými zásielkami. Záujemcovia si môžu svoje zásielky na prepravu balónom môžu poslat na adresu: Královohradecké balónové nebe, pošt.schránka 200, 501 01 Hradec Králové 1, ČR tak, aby zásielky na túto adresu došli v čase medzi 20. a 31.augustom t.r.(len v tomto čase bude schránka zriadená). Za každú riadne vyfrankovanú obyčajnú zásielku treba vložiť platné známky v hodnote 5 Kč za úhradu prípúšťacej nálepky. K tejto príležitosti bude vydaný aj poštový lístok nominálnej hodnoty 5,40 Kč (predajná cena 11 Kč). Pokiaľ chceme mať tento poštový lístok prepravený balónom, okrem 11 Kč a manipulačného poplatku 5 Kč treba poslat aj samolepku s adresou, kam má byť zásielka dopravená (pozor na správne vypočítanie poštovného!) ■ (R)

Sedemkrát jednou vetou

- V priestoroch vstupnej haly Hlavnej pošty v Bratislave na Námestí SNP sa v priebehu marca až začiatkom apríla uskutočnila výstava časti exponátov PostEurop, ktoré prezentovali jednotlivé emisie európskych vydani v uplynulom roku v rámci spoločného emisného radu EUROPA 2000
- Slávnostné vyhlásenie výsledkov 8.ročníka ankety Najkrajšia slovenská poštová známka roku 2000 sa

uskutočnilo 9.júna 2001 v Kostolánoch pod Tribečom za účasti zástupcov MDPT SR, SP, tvorcov slovenských poštových známok, filateliistickej verejnosti a ďalších hostí.

- Pošta v Roudnici nad Labem počas 6.ročníka Memorial Air Schov Roudnice (22.-24.6.2001) predávala poštové lístky s prílačou kresby lietadla Polikarpov Po-2 „Kukuruzník“
- Filateliistická výstava EUREGIA EGRENESIS „Karlov Vary 2001“ sa uskutoční v priestoroch hotela Thermal v dňoch 23.- 26.augusta 2001
- 4.ročník Sběratele - medzinárodného veľtrhu poštových známok, mincí, telefónnych kariet, minerálov a zberateľstva sa uskutoční v Prahe v pravom kriidle Priemyslového paláca na holešovičkom výstavišti v dňoch 21.-23.septembra 2001
- Pre začínajúcich tvorcov filateliistických exponátov - provostavovateľov Madarský zväz filatelistov poskytne príležitosť účastou na výstave s osobitnými propozíciami, ktorá sa uskutoční medzi 12. a 14.októbrom 2001 a bude mať názov „Vela štastia“.
- Pri príležitosti vydania českej známky Kroměříž (UNESCO) v emisnom rade Krásy našej vlasti (9.10.2001) KF v tomto meste uskutoční v Dome kultúry celoštátné stretnutie pod názvom DEN FILATELIÉ KRÖMĚŘÍŽ dňa 13.10.2001 (autogramiáda, stánok ČP, burza, príležitosťná pečiatka, RN a obálky)

Zúbkovaniu známok odzvonieva?

V našich dňoch sme často svedkami, že nová technológia tlače a vôbec výroby poštových známok, ktorá smelo presadzuje výrobu samolepivých známok, postupne zúbkovanie známok len tlačou naznačuje alebo celkom vynecháva. Aj forma známok sa začína často meniť a tradičné štvorcové a obdĺžnikové tvary sú nahradzane kruhovými (ako pred niekoľkými rokmi vydali Francúzi známku k MS vo futbale) a rôznymi nepravidelnými tvarmi (ako typický príklad môžu poslužiť známky vydane v Sierra Leone). Uďívajúcim príkladom tohto trendu je napríklad aj kanadská známka vydaná k 25.výročiu bassebalového klubu v Toronte. Figurálna kompozícia bassebalovej lopty, nápisov názvu štátu, príležitosť vydania a nominálnej hodnoty, emblému klubu a červenej havorového listu v kresbe netradičného formátu sledujúceho obrazec známky. Táto samolepková známka prekvapila mnohých kanadských filatelistov a iste i ostatných stúpencov tejto zberateľskej záľuby □ Zc

K jubileám Štefana Plšku a Františka Watzku

V týchto dňoch sa vzácneho životnému jubilea 75 rokov dožili dve významné osobnosti slovenskej i československej organizovanej filatelie - diplomovaný technik Štefan Plško z Detvy a František Watzka z Ružomberku.

Meno **Štefana Plšku** (na obr.vľavo) je po dlhé de-satročia spojené osobitne s rozvojom slovenskej organizovanej filatelie, azda najvýznejšie práve v súvislosti s obnovením a činnosťou Zväzu slovenských filatelistov od roku 1969 a jeho pôsobením vo funkcií podpredsedu ZSF. Činnosť Š.Plška vo filatelii je však veľmi rozsiahla a mnohotvárná. Okrem zastávania zväzových funkcií v ústredných orgánoch ZSF a ZČSF, aktívnej práci v metodicko-výchovnej, teritoriálnej a výstavnej komisií, tažisko jeho záujmu spočíva v jurymanskej, znaleckej a publikačnej činnosti, ako aj širokej palete organizátorskej práce v spojistení s koncepciou a realizovaním filateliických výstav - okrem iného novátorškou koncepciou výstav MODERNA (viď násťorohovor s názvom „O výstavách Moderna a hľadaní nových impulzov vo filatelií“ v Zberateli č. 2000/4, s.26-29 a č. 2000/5, s.27-29). Nuž a nemôžeme nespomenúť Dánsko, krajinu ktorej poštové známky dlhé roky zbiera, vystavuje, publikuje a posudzuje ako znalec pre túto filateliickú oblasť. V tomto výpočte by sme mohli ešte dlho pokračovať, mali by sme o čom písat.

Ani v súčasnosti, keď už má plné právo na zaslúžilý odpočinok, sa však neoddáva nečinnosti, ale aktívne sa zapája do filateliického diania v klube filatelistov i v regionálnom združení klubov. Akoby potvrdzoval, že zberatelstvo napomáha človeku zachovať duševnú sviežosť a aktivitu aj vo vysokom veku, čo úprimne želáme jubilantovi aj do ďalších rokov.

Aj meno druhého jubilanta je s filatieliou úzko späté - i keď k jeho záujmovej činnosti je potrebné pridať aj numizmatiku a záhradkárstvo. **František Watzka** (na obr. vpravo) sa do širšieho povedomia zberateľov sa však došiel vo filateliických funkciach a to v najvyšších re-víznych orgánoch ZČSF i ZSF, kde po boku Eugena Farabakyho dlhé roky odvádzal veľmi potrebňú, i keď nie vždy príjemnú a populárnu prácu na poli kontroly a metodického usmerňovania hospodárenia zväzu.

Jeho filateliická cesta začína v Trnave, kde vyrastal a už v detstve sa dostał k zbieraniu známk. Príkladom mu bol otec, ktorý sa aktívne venoval filatelií (zbiera ČSR, Slovensko, Nemecko, Rakúsko, Maďarsko) a po dlhej roky vykonával v klube funkciu správcu novinkovej služby. Ako študent gymnázia spolu s Plškom, Michnom a ďalšími spolužiacimi v roku 1942 usporiadali prvú mládežnícku filateliickú výstavu v Trnave. Po maturite nasledovala cesta za zamestnaním, ktorá viedla do Ružomberka a tam od roku 1956 až dodnes je členom klubu. Tu ho k organizovanej filateli priťahol nezabudnuteľny Laci Krór, ako familiarne oslovovali priatelia túto veľkú osobnosť slovenskej filatelie. Potom prišla tvorba expo-nátu Hradčany, vystavovanie a najmä - funkcie.

Dnes sa už zberateľskej činnosti venuje pomenej, ale nazáhala. Aj teraz spracúva formou exponátu Dejiny Slovenska od Keltov až po posledný deň platnosti československých známk. Exponát vystavovať už nemieni (ak, tak len nesúťažne) a tvorí ho len pre vlastné potešenie - ako sám hovorí. Ale ako sme dozvedeli, taká príležitosť sa naskytne hned na výstave v decembri t.r., ktorá sa bude konáť pri príležitosti 80.výročia klubu filatelistov v Ružomberku. Čo už treba k tomu dodať? Azda len zaželať, nech sa tejto práci jubilant teší ešte veľa pekných rokov!

Obom jubilantom k životnému jubileu srdečne blahoželáme a do ďalších rokov prajeme veľa dobrého zdravia, šťastia a spokojnosti □ Redakcia

Za Jaromírom Lehotským

Hlboko nás zarmútilo, keď k nám došla smutná správa z Kremnice. Tam dňa 30.apríla t. r. po tažkej chorobe zomrel v nedožitom veku 76 rokov Ing. Jaromír Lehotský. Po-chádzal z kremnickej vlasteneckej rodiny slovenského historika a archívára Pavla Krížku, v ktorej vyrástli i korene a prvé kroky slovenskej organizovanej filatelie.

Od svojich školských rokov sa o poštové známky živo zaujímal. Do histórie slovenskej organizovanej filatelie sa však zlatými písmanami zapísal tým, že v roku 1983 v rodinnom archíve objavil, uschovával a zachoval vzácný písomný listinný materiál zo založenia a pôsobenia prvého slovenského filateliického spolku ALBUM, ktorý pôsobil v Kremnici v rokoch 1895-1904. Slovensky písané spolkové dokumenty sprístupnil slovenskej filateliickej verejnosti i publikáne. Starostlivo spolupracoval i pri vyhľadávaní fotografických dokladov o činnosti spolku a autorský sa podielal aj pri vydaní publikácie o tomto spolku. Prikladal ruky vždy k dielu pri rozličných výstavách a iných filateliických aktivitách v Kremnici a bol v priateľskom styku s činovníkmi Zväzu slovenských filatelistov až do svojho skonania.

V osobe Ing. Jaromíra Lehotského stratila slovenská organizovaná filatelia nadšeného priaznivca. Jeho pamiatka zostane v kruhu priateľov tejto kultúrnej záľuby na Slovensku stále živá □ **Severín Zrubec**

OKIENKO SPECIAlistu

RUBRIKA PRE ŠPECIALIZOVANÝCH
ZBERATEĽOV SLOVENSKÝCH
POŠTOVÝCH ZNÁMOK

Miroslav Gerec

VÝPLATNÁ ZNÁMKA - KOMÁRNO, 50 Sk

Druhá slovenská 50-korunová známka vyšla 26.apríla 2001. Na úvod len pripomíme, že v e-misnom pláne z leta minulého roka bola jej plánovaná hodnota 35 Sk, ale už na jeseň bola stanovená na 50 Sk. Známky vysokých nominálnych hodnôt filateliisti - účastníci novinkovej služby - vidia veľmi neradi. Dôvody sú každúmu jasné - finančné. Seriázni vydavateelia riešia rozpor medzi potrebami poštovnej prevádzky t. z. nutnosťou vydania známok vysokých hodnôt a udržaním záujmu zberateľov formou výplatných známok. Výplatné známky, na rozdiel od príležitostných sa plánujú s dlhodobou „životnosťou“ počas ktorej môžu byť dotlanené podľa aktuálnych požiadaviek poštovnej prevádzky.

V tomto prípade však vznikla akási naša slovenská „osobitosť“, ktorú by mal vydavateľ - Ministerstvo dopravy, pošti a telekomunikácií SR vysvetliť. My predsa máme výplatnú známku hodnoty 50 Sk - známku „Bratislava“ z roku 1993. Prečo nebola dotačená táto známka ale bola vydaná nová, ktorá opäťovne zafazila filatelistov? Dôvod, že známka „Bratislava“ nemá skratku menovej jednotky „Sk“ neobstojí, ved v minulom roku bola dotačená známka „Zvolen“ a pravidelne sa dotačá známka „Dubnica nad Váhom“, obidve bez skratky meny.

Pokiaľ ide o poštovú potrebu, stačí sa pozrieť na súčasné sadzby poštových poplatkov a vidíme, že vysoké hodnoty sú opodstatnené, najmä v posledných rokoch išli poplatky rapídne nahor. Na výšiu spotrebu známok vysokých hodnôt malo vplyv aj racionálne nariadenie Slovenskej pošty o vyplácaní zásielok minimálnym počtom známok, čiže o prednostnom používaní známok vysších hodnôt. Pokiaľ sme v roku 1998 odhadovali životnosť zásob známok „Bratislava“ až do roku 2006 (pozri článok M.G.: „Špecializácia známky „Bratislava“ 50 (Sk), Zberatel 1998/7-8/13), reálne sa známky „Bratislava“ spotrebovali začiatkom tohto roku.

Známka je najmenšieho formátu (tlačová forma 2x 100 ZP) a vytlačená je kombináciou rotačného oceľotlačenia s viacfarebnou hĺbkotlačou na stroji Wifag 3 (dátumy tlače 19. a 20.2.2001). Prehliadnuté boli listy okolo čísel 65478 a 66236 z druhého tlačového dňa. Použitý bol štandardný španielsky luminiscenčne - fosforecenčný papier s pololesklým lepom a perforačná zostava s ma-lým priemerom otvorov. Doskové vady sú na veľkom počte známok, väčšinou ide o čierne oceľotlačové čiarky. Na štyroch poliach sú vady výraznejšie (ZP 2/12, 2/38, 2/85 a 2/97 - v texte vytlačené silnejšími písmenami). Ku známke „Komárno“, na rozdiel od prej 50-korunovej známky, bola vydaná aj FDC.

Doskové vady

Priehradkový list 1

Nové AZ. FTS (štvrce s číslami) pre modrú farbu na pravom okraji hore. Zvislá čierna čiarka vľavo od ZP 1/91, nad 1/3, vpravo hore od 1/10 (v reze) a pod 1/99 (v reze). Tenké šikmé červené čiarky pod ZP 1/91, 96 a 100. Mnoho ďalších nevýrazných zvislých čiernych a šikmých červených čiarok na všetkých okrajoch.

DV ZP 1/5 Tenká šikmá červená čiarka pod prvým písmenom „S“ nápisu „SLOVENSKO“, tenká vlnitá biela čiara v modrom pozadí vpravo od veže.

DV ZP 1/6 Tenká šikmá biela čiara v modrom pozadí vpravo od veže.

DV ZP 1/8 Tenká vlnitá biela čiara v modrom pozadí vľavo pod erbom.

DV ZP 1/11 Tenká vlnitá biela čiara v modrom pozadí vpravo od veže.

DV ZP 1/12 Tenká vlnitá biela čiara v modrom pozadí vpravo od veže.

DV ZP 1/15 Tenká vlnitá biela čiara v modrom pozadí vľavo od veže pod skratkou meny „Sk“.

DV ZP 1/17 Tenká vlnitá biela čiara v modrom pozadí vpravo od veže.

DV ZP 1/21 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vľavo od letopočtu vydania „2001“.

DV ZP 1/28 Modrý výbežok v bielej ploche erbu.

DV ZP 1/32 Tenká zvislá čierna čiarka vybiehajúca z pravého rámcika smerom nahor.

DV ZP 1/34 Malý červený výbežok zo „striešky“ hodnotovej číslice „5“.

DV ZP 1/36 Tenká krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji nad písmenami „ÁR“ názvu „KOMÁRNO“.

DV ZP 1/41 Dlhá tenká šikmá čierna čiarka vľavo od písmen „SLOVE“ nápisu „SLOVENSKO“ (v perforácii).

DV ZP 1/52 Biely bod vpravo od erbu.

DV ZP 1/68 Tenká zvislá čierna čiarka cez lavú bielu plochu námestia.

DV ZP 1/60 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vľavo od písmena „V“ nápisu „SLOVENSKO“ (v perforácii).

DV ZP 1/69 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vľavo od písmen „OV“ nápisu „SLOVENSKO“ (v perforácii), červený bod v lavom rámciku vľavo od erbu.

DV ZP 1/70 Dlhá tenká zvislá čierna čiarka pod písmenami „ÁR“ názvu „KOMÁRNO“.

DV ZP 1/74 Tenká krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji nad písmenom „K“ názvu „KOMÁRNO“.

DV ZP 1/84 Tenká krátká šikmá červená čiarka medzi písmenami „VE“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 1/90 Krátká zvislá čierna čiarka vpravo od písmena „E“ nápisu „SLOVENSKO“ pod erbom.

DV ZP 1/91 Dlhá tenká šikmá červená čiarka vpravo od erbu.

DV ZP 1/95 Tenká šikmá červená čiarka vpravo od veže a vpravo pod erbom.

DV ZP 1/98 Biely bod vpravo hore od zábradlia veže.

Priehradkový list 2

FTS (štvrce s číslami) pre červenú farbu na pravom okraji hore. Zvislá čierna čiarka vľavo od ZP 2/71 (2x), 81 (2x) a vpravo od 2/40. Tenké šikmé červené čiarky vľavo od ZP 2/11, nad 2/1 a 2/5. Mnoho ďalších nevýrazných

zvislých čiernych a šikmých červených čiarok na všetkých okrajoch.

DV ZP 2/2 Tenká krátká zvislá čierna čiarka nad lavým rámčekom (v perforácii).

DV ZP 2/3 Tenká krátká zvislá čierna čiarka medzi písmenami „OV“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/5 Tenká šikmá červená čiarka v lavom a pravom hornom rohu známky (v perforácii).

DV ZP 2/12 Tenká zvislá čierna čiarka na pravom okraji vo výške podstavca pomníka.

DV ZP 2/12-22 Tenká šikmá červená čiarka z pravého dolného rohu hornej známky do pravého horného rohu dolnej známky.

DV ZP 2/14 Biely bod v modrom pozadí v hodnotovej číslici „5“.

DV ZP 2/18-28 Dlhá tenká šikmá červená čiarka cez lavú bielu plochu námestia hornej známky ku skratke meny „Sk“ dolnej známky.

DV ZP 2/20 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vľavo od prvého písmena „O“ nápisu „SLOVENSKO“.

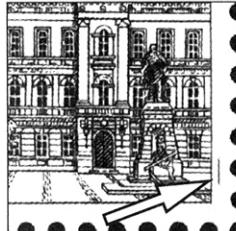
DV ZP 2/21 Tenká krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji nad hodnotovou číslicou „5“ (v perforácii).

DV ZP 2/23 Tenká šikmá červená čiarka v prvom písmene „O“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/24 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vľavo od písmena „V“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/25 Tenká šikmá červená čiarka na dolnom okraji pod stromami.

DV ZP 2/38 Modrý bod nad pravým horným rohom známky (v perforácii).

DV ZP 2/12

DV ZP 2/38

DV ZP 2/42 Tenká šikmá červená čiarka vľavo od písmena „L“ nápisu „SLOVENSKO“ (v perforácii).

DV ZP 2/43 Tenká šikmá červená čiarka v druhom písmene „O“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/44 Červené body medzi písmenami „SL“ a tenká šikmá červená čiarka v písmene „V“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/53 Tenká krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji nad písmenom „R“ názu „KOMÁRNO“.

DV ZP 2/57 Tenká krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji nad vežou.

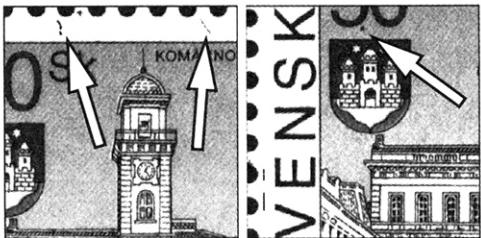
DV ZP 2/65 Tenká šikmá červená čiarka vľavo od písmen „OV“ nápisu „SLOVENSKO“, krátká tenká šikmá čierna čiarka pod prvým písmenom „S“ nápisu „SLOVENSKO“ a pod lavým dolným rohom známky (v perforácii).

DV ZP 2/76 Tenká šikmá červená čiarka medzi písmenami „VE“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/82 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vpravo od písmena „E“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/84 Modrý bod na dolnom okraji pod dverami radnice.

DV ZP 2/85 Oblúkovitá červená čiarka na hornom okraji nad písmenom „S“ skratky meny „Sk“, krátká tenká šikmá červená čiarka na hornom okraji nad písmenami „ÁR“ názvu „KOMÁRNO“.

DV ZP 2/85

DV ZP 2/97

DV ZP 2/90 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vľavo od písmena „O“ nápisu „SLOVENSKO“ (v perforácii).

DV ZP 2/91 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vpravo od písmena „E“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/95 Tenká krátká zvislá čierna čiarka na hornom okraji uprostred.

DV ZP 2/97 Červený bod pod hodnotovou číslicou „5“, dve tenké šikme čierne čiarky vľavo od písmen „VE“ nápisu „SLOVENSKO“.

DV ZP 2/99 Tenká krátká zvislá čierna čiarka vpravo od písmena „E“ nápisu „SLOVENSKO“.

Pri spracovaní článku poznatkami o doskových vajadlach prispel M. Kulich z Trenčína □ mg

Obnovená fínska pevnosť

Európske krajiny sa rady i na poštových známkach chvália starými hradmi, pevnosťami a podobnými historickými stavebnými pamiatkami. A bez ohľadu na to, v akom stave sa nachádzajú dnes. Veľká časť z nich je v súčasnosti rezenovaná a slúžia rozličným spoločenským účelom. Fínsko, vzhľadom na svoju polohu na severe Európy, kde sa predsa len odohrávalo menej vojenských udalostí, má na svojom území len troch takýchto svedkov pohnutie minulosti. Na východe krajiny je ním aj ostrovňa pevnosť Suomenlinna vybudovaná pred 250 rokmi, ktorá je dnes obľúbeným miestom pre domácih i zahraničných turistov. Je zoobrazená na fínskej známke nominálnej hodnoty 7,20 FIM, ktorej výtvarný návrh vytvorili manželia Brunnovci. Pevnosť predstavili v plnej kráse v týchto zemepisných šírkach krátko trvajúceho leta □ Zc

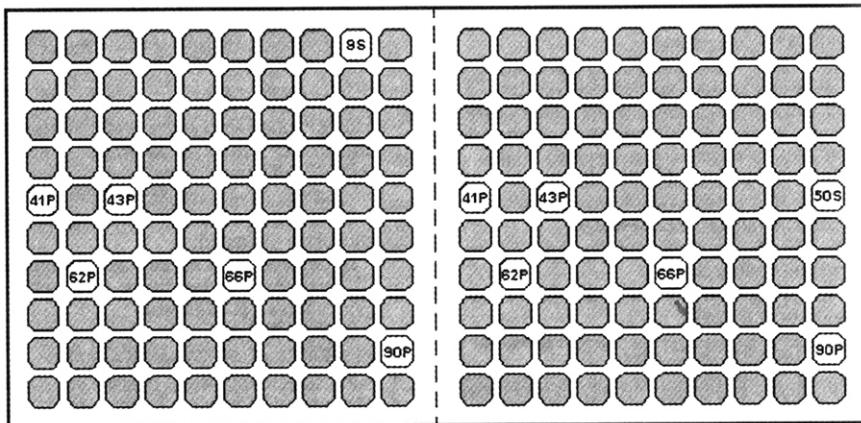
Novinové 5h - Slovenský znak

Rudolf Rakovský

Definitívne vydanie slovenských novinových známok s obrazom slovenského znaku bolo tlačené vo dvoch vydaniach. Prvé vydanie bolo v roku 1939 pre hodnoty 2h, 5h, 7h, 10h, 12h, 20h, 50h a 1Ks tlačené kníftlačou v tlačiarne Slovenská Grafia, ú.s., v Bratislave. Pre toto vydanie bol použitý pre všetky hodnoty papier so zvisle vodorovne rastrovaným lepom a pre hodnoty 5h, 50h a 1Ks aj s hladkým lepom.

Druhé vydanie novinových známok pre najpoužívanejšie hodnoty 5h a 10h začali tlačiť roku 1940 kníftlačou tiež v tlačiarne Slovenská Grafia, ú.s. a nie ako je mylne uvedené v Špecializovanom katalógu 2001 v kníftlačiarne sv. Andreja v Bratislave a pokračovali tam aj v tlači, už pre upravené tarify pre použitie novinových známok, hodnotami 15h, 20h, 25h, 40h, 50h, 1Ks a 2Ks. Použitý bol priesvitkový papier s hladkým lepom a s priesvitkom vo tvare slovenského znaku. Všetky uvedené hodnoty boli tlačené na priesvitkovom papieri YG (Grafia), len dotlač hodnot 10h a 15h bola v Grafii tlačená výpomocne na priesvitkovom papieri YA (Andrej) - vid' Slovenský filatelistu, ročník VI., číslo 3, str. 50. Podľa potreby známok bolo vytlačené pre jednotlivé hodnoty niekoľko nákladov.

Obr.1 - Schéma tlačovej formy, na ľavej strane tlačová Doska 1, na pravej strane tlačová Doska 2

Najväčšie použitie známok bolo pre novinové výplatné pre 1 výtlačok novín do hmotnosti 100g, čo do 8. decembra 1940 bolo 5h, do 12. decembra 1944 už 10h a potom 15h. Preto najväčší počet známok bol vytlačený pre hodnoty 5h a 10h, takže na ich tlač nepostačovala len jedna tlačová doska.

V tomto článku chcem podrobnejšie rozoberať tlač hodnoty 5h. Pretože už od začiatku sa predpokladala veľká spotreba uvedených známok pre bežnú poštovú distribúciu tlače, pôvodná tlačová forma bola tvorená dvoma 100 kusovými tlačovými doskami položenými vedľa seba, kym tlačové formy pre ostatné hodnoty boli tvorené jednou 100 kusovou tlačovou doskou. Dokladom toho sú vodorovné spojky uvedených 5h známok s prázdňom polom, ktoré vzniklo nerozrezaním dvojhárku po tlači.

Pretože jednotlivé dosky neboli dostatočne rozlišené doskovými značkami, je možné ich rozoznať len na základe doskových chýb. Pre možnosť identifikácie dosiek som lavú dosku označil Doska 1 a pravú Doska 2. Podľa toho, v ktorej fáze výroby doskové chýby vznikli, možno tieto rozdeliť na **chyby primárne** vzniknuté pri montáži na film (sú na oboch doskách), na **chyby sekundárne** vzniknuté pri kopírování na dosku a leptaní (sú len na jednotlivých doskách) a na **chyby terciálne** vzniknuté poškodením dosky počas tlače (sú len na časti nákladu).

Polohu jednotlivých dosiek v tlačovej forme som určil zo spojky v 5. rade, kde sa nachádza na pravej Doske 2 primárna chyba na 41. známke. Na ľavej Doske 1 sa však sekundárna chyba na 50. známke - retuš číslice 5 - ne nachádza. Polohu je možné overiť aj zo spojky dvojíc známok s horným okrajom, kde 9. známka na jednej doske má výraznú sekundárnu chybu. Viem, že táto spojka existuje a týmto prosím jej majiteľa o prípadné upresnenie mojich predpokladov. Zatiaľ predpokladám, že s uvedenou chybou je ľavá Doska 1, t.j. chyba sa na spomenej spojke nachádza.

Uvedenými dvoma doskami bolo tlačené v roku 1939 celé I. vydanie v Slovenskej Grafii. Celé toto vydanie sa tlačilo v modrej farbe na papieri so zvisle rastrovaným lepom (y). Len niekoľko hárkov je s vodorovným rastrom (x) a tieto známky sú vysoko cenené. Časť vydania bola dotlačovaná na papieri s hladkým lepom (z). Porovnaním hárkov som zistil nasledovné výraznejšie doskové chýby:

Primárne (nachádzajú sa na oboch doskách pri všetkých vydaniach a nákladoch)

- 41. zn. Bod vo farbe známky vpravo hore pri dvojkŕži
- 43. zn. Predĺženie pravého spodného rameno dvojkŕži
- 62. zn. Bod vo farbe známky vľavo hore pri dvojkŕži
- 66. zn. Bod vo farbe známky v písmene N (ENS)
- 90. zn. Prerušené lúče pod S (SLO)

41.známka

43.známka

62.známka

66.známka

90.známka

Počas tlače sa vytvorilo niekoľko premenných doskových chýb, ktoré sa postupne zväčšovali :

Terciálne - **ľavá** Doska 1 - I. náklad

1. zn. Farebné body v SL (SLO), najprv len v L

10. zn. Farebné body v K (SKÁ), postupné zväčšovanie

81. a 91. zn. Postupné opotrebovávanie dosky, zlievajúci sa text, miznutie výplne číslice 5

91. až 96. zn. Postupné miznutie výplne spodnej časti číslice 5

Terciálne - **pravá** Doska 2 - I. náklad

1. zn. Čiary nad známkovým poľom nad písmenom K (SKA)

10. zn. Farebný bod v K (SKÁ), postupné zväčšovanie

1/1.známka

1/10.známka

2/1.známka

2/10.známka

Sekundárne - ľavá Doska 1

9. zn. Zhrubnutá spodná nožička L (SLO)

Sekundárne - pravá Doska 2

50. zn. Retuš číslice 5

1/9.známka

2/50.zn. - retuš

Táto tlačová forma bola použitá aj pri I. náklade II. vydania, ktoré sa začalo tlačiť v roku 1940 tiež v Slovenskej Grafii a prvé známky sa dostali do predaja 4.5.1940. Pretože bolo tlačené veľké množstvo týchto známkov a farba sa miešala ručne, existujú tiež známky svetlé aj tmavé. Celý tento náklad sa tlačil v kovovomodrej lesklej farbe na priesvitkovom papieri s polohou priesvitky P1 (hore). Len niekoľko hárkov je s priesvitkom P2 (dole) a tieto známky sú tiež vysoko cenené.

Známky I. nákladu boli tlačené na papieri s hladkým čisto bielym lepom, čo je tiež okrem kovovomodrej lesklej farby jedným z ukazovateľov pre určenie tohto nákladu, hlavne pri priesvitke P2 (dole). Nie je však úplne smerodajný, lebo behom času sa ukázalo, že farba lepu nie je trvalá a existujú aj hárky z neskoršej časti tlače I. nákladu so žltobielym lepom.

Pred tlačou tohto I. nákladu sa vytvorili na doskách nové menšie terciálne doskové chýby :

Terciálne - **ľavá** Doska 1 - I. náklad

90. zn. Poškodené písmeno P (POŠ)

Terciálne - **pravá** Doska 2 - I. náklad

29. zn. Poškodené písmeno S (NSK)

1/90.známka

2/29.známka

Lavý dolný rohový štvorblok Dosky 1 z konca tlače
I. nákladu

Uvedené terciálne chýby na ľavej doske viedli pravdepodobne k jej vyradeniu a tlačeniu ďalších nákladov len z pravej Dosky 2, ktorou bol v roku 1941 vytlačený II. náklad v ultramarínovej matnej farbe na papieri s polohou priesvitky hľavne P2 (dole) a menej s priesvitkom P1 (hore). Presnú dobu vydania sa mi nepodarilo zatiaľ zistíť, ale spomínané známky boli uvedené už v Špeciálnom katalógu slovenských poštových známok, ktorý vydal

L.Novotný v januári 1942. Pre tlač bola použitá pravá Doska 2 so všetkými uvedenými primárny a sekundárny chybami, s terciálou chybou na 29.známke, s upraveným 1.známkovým polom, ktoré sa pravdepodobne poškodilo pred tlačou, takže bolo potrebné upraviť ľavý horný roh a novou terciálou chybou na 14. známke.

Známky tohto II. nákladu boli tlačené na papieri so svetložltým až žltohnedým lepom rôznych odtieňov.

Terciálne - len pravá Doska 2 - II. a III.náklad
1. zn. Upravený ľavý horný roh známkového pola
a písmeno S (SLO)
14. zn. Zdvojenie lemu ľavej strany hore

2/1.známka

2/14.známka

Z takto upravenou dosky bol vytlačený v roku 1942 a v septembri 1942 bol daný do predaja aj **III. náklad** v ultramarínovej matnej farbe na papieri s polohou priesvitky P3 (ľavo) a s priesvitkou P4 (vpravo) s rovnakými doskovými chybami.

Známky III. nákladu rovnako ako známky II. nákladu boli tlačené na papieri so svetložltým až žltohnedým lepom rôznych odtieňov.

Okrem uvedených doskových chýb existuje mnoho ďalších menších chýb, ktoré sú menej výrazné a preto

ich podrobnejšie nepopisujem. Nezaoberám sa tu ani náhodilými chybami od znečistenia dosky počas tlače, ktoré sú len na niekoľkých hárkoch a nie sú to chyby tlače dosky. Pri niekoľko miliónovom náklade uvedených známok a pomerne jednoduchej technológií ich tlače je týchto chýb dosť veľa, ale považujem ich len za zberateľskú zaujímavosť bez potreby ich popisu.

Predkladaný článok je spracovaný na základe mne dosiaľ dostupného materiálu a preto poznatky v ňom zachočtené nepovažujem za konečné. Bol by som rád, keby zberateľia známok Slovenského štátu 1939 - 1945, ktorí majú iné alebo dopĺňajúce údaje o týchto známkach ich publikovali, alebo ma na ne upozornili. K dispozícii som mal celé len 100 kusové hárky II.vydania všetkých troch nákladov, ale z I.vydania len časti hárkov. Prípadných majiteľov celých hárkov hodnoty 5h z I.vydania na papieri s lepom vylebo zbytočne prosím o zapožičanie týchto hárkov pre upresnenie uvedených poznatkov ■

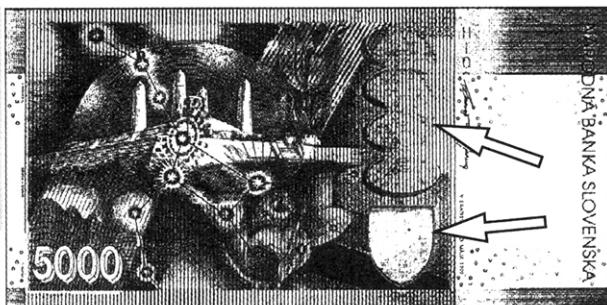
Literatúra

- [1] Slovenský filatelista , Ročníky 1939 - 1945
- [2] Ladislav Novotný, Katalog slovenských poštových známok 1940
- [3] Ladislav Novotný, Špeciálny katalog slovenských poštových známok 1942, 1943, 1944
- [4] Novotného katalogu poštových známok, Slovensko - Nové Československo 1946
- [5] Ladislav Novotný, Speciálni katalog 1949, Časť 3., Slovensko 1939 - 1945
- [6] L.Floch a kol.: Specializovaný katalóg 2001, Slovensko 1939 - 1945 a 1993 - 2000, Poštové známky a celiny. Zväz slovenských filatelistov Bratislava 2000.

CHYBOTLAČ BANKOVKY 5000 Sk M.R.Štefánik

Nie je obvyklé a častej objaviť tlačovú chybú na bankovke, tak ako sa to nezriedka stáva pri poštových známkach. Predsa len z času na čas poteší oko zberateľa tlačová chyba aj na bankovke - i keď dnes sa už dá povedať, že proces tlače, priebežnej i následnej kontroly vďaka modernej technológii a precíznejmu prístrojovému vybaveniu má veľmi vysokú úroveň.

V predkladanom vzorku ide o slovenskú bankovku nominálnej hodnoty 5000 Sk Milan Rastislav Štefánik séria H 10851093 z 10.mája 1999, ktorá nemá na reverze vytlačenú číslicu nominálnej hodnoty a štátny znak SR (na obr.). Zaujímavé je, že táto bankovka skôr než sa dostala do rúk občana, musela prejsť od svojho vzniku v tlačiarni cez obchodnú a bankovú sféru a napriek tátu jej veľkej a výraznej chybe nebola zaznamenaná. Veľmi zaujímavé by bolo vedieť, či sa táto výrobňa chyba vyskytuje len jedinelo alebo na všetkých bankovkách na tlačovom hárku formátu A 0, prípadne na viacerých hárkoch.

Určite by bolo zaujímavé poznať názor odborníkov v tejto oblasti, pravda, pokiaľ sa na informácie podobného druhu nevtahujete bankové tajomstvo. Keďže odpoved nemáme po ruke, musíme (zatial) vystačiť len dohadmi. Keďže ide o tlač bankovky z roku 1999, je predpoklad, že časť týchto bankoviek je v obehu a časť už možno zachytia banka a tá ich zadržala. Tiež je možné, že zadržané bankovky sú v depozite ako vzorka chybotlače pre prípadnú reklamáciu v tlačiarne, kde bola vyhotovená, alebo boli zničené s ostatnými opotrebovanými a poškodenými bankovkami.

Na doplnenie uvediem ďalší podobný objav na bankovke - v tomto prípade ide o bankovku 50 Sk Sv.Cyril a Metod, na ktorom sv. Metod (postava v čelnom pohľade) má bradu bez fúzov □ **Jozef Korený**

ZÁHADNÉ KELTSKÉ MINCE Z POVAŽIA

Eva Kolníková

Medzi keltskými mincami, ktorých pôvod možno hľadať na Slovensku, sa vyskytujú strieborné tetradrachmy s neobvyklými, záhadnými vyobrazeniami a s pseudonápismi. Na ich prednej strane nie je zvyčajné zobrazenie hlavy božstva, ako na iných keltských minciach, ale akési rohaté, či ušaté zviera. Aj na opačnej strane je zobrazené zviera, stylizovaná kresba priponíma psa alebo inú šelmu. Nad zvieratom je tabuľka so pseudonápismom - tvorca mincového obrazu kvôli neznalosti písma skomilil nápis neznámeho významu. Mince sú vyrazené z dobrého striebra. Dosiaľ známe exempláre dosahujú hmotnosť od 8,51 do 12,27 g (\varnothing do 24 mm).

V dostupných numizmatických katalógoch sa eviduje len 14 mincí tohto typu, ani jedna sa neuvádzá s náleziskom. Uložené sú v zbierkach v Budapešti (5), Berlíne (1), vo Viedni (2) a v Paríži (3). Na Slovensku 3 exempláre uchovávalo Bojnické múzeum (dnes sú nezvestné), kam ich v povojnovom období presunuli zo Župného múzea v Nitre. Bádatelia zo začiatku 20. storočia (M. Dessewffy, K. Pink) lokalizovali razbu týchto mincí na Slovensko, do oblasti Nitry, a to aj napriek tomu, že z Nitrianskej neexistoval žiadny nálezový exemplár. Predpokladali, že o súvise s keltským osídlením Nitry svedčia 3 mince uložené v zbierke nitrianskeho múzea. Nazvali ich „nitriansky typ“, čo sa v keltskej numizmatike užíva dodnes. Náznak, že tieto mince patria na Slovensko, poskytol exemplár, ktorý bol evidentne vyrazený na minci severoslovenského kellobysterského typu, po likvidácii pôvodného obrazu. Svedčia o tom zreteľné pozostatky hrboľa a zvyšky trojuholníkových nôh „kellobysterského“ koníka, ktoré razíč mince nitrianskeho typu nedokázal alebo zabudol z mincového kotúčika odstrániť. Príčiny razby tetradrachiem nitrianskeho typu na cudzích, kellobystereckých minciach súviseli zrejme s nedostatkom striebra. A tak bolo treba použiť mince susedov, zlikvidovať starý obraz a nahradíť ho novým, vlastným. Keltskí minciari to vždy nedokázali urobiť dôsledne. Vtedy si určite neuvedomovali, že nám tak pomohli lokalizovať mince nitrianskeho typu na Slovensko. Prerazbou mince kellobysterského typu na nitriansky nám zároveň naznačili, že obidva druhy pochádzajú z rovnakej doby, z 1. stor. pred Kr. O kellobysterských minciach totiž dnes už presne vieme, že ich v tejto dobe na severoslovenských hradiskách razil ľud púchovskej kultúry.

Jednoznačné potvrdenie slovenského pôvodu mincí nitrianskeho typu však poskytol až nedávny objav (1999) dvoch nových exemplárov na hradiskách púchovskej kultúry na strednom Považí: V Skalke nad Váhom v okrese Trenčín a v Jasenici v okrese Považská Bystrica. Aj keď zatiaľ neexistujú priame dôkazy, ktoré z týchto hradísk sa viac zaslúžilo o ich razbu (napríklad v podobe pozostatkov minciarskej dielne a minciarskeho náčinia), predsa len presne lokalizované nálezy poskytujú konkrétnejší dôvod považovať tieto mince za razby keltského obyvateľstva na strednom Považí. A tak by možno bolo vhodné premenovať tento typ mincí z nitrianskeho na považský. Bolo by to však predčasné, treba počkať na nové nálezy, ktoré rozšíria naše poznatky. Okrem toho

by v keltskej numizmatike mohli nastať ďalšie zmätky, ktorých je v pomenovaní typov už i tak dost. V tejto chvíli je dôležitý fakt, že sa postupne potvrdzuje pôvod mincí nitrianskeho typu na území dnešného Slovenska.

Ďalšou záhadou minci nitrianskeho typu je neobvyklá obrazová symbolika. Zviera zobrazené na averze pripomína koňa, býka, no najmä jeleňa. Naznačujú to zvýraznené parohy a kopytá zviera. V keltskom panteóne a v keltskej mytológii sa vyskytujú rôzne zvieratá (kôň, kapec, vlk, medved, lev) a nadprirodzené bytosti (kentaurus, harpya, panter, okrídlený had). Je medzi nimi aj jeleň. V podobe jeleňa alebo človeka s jeleními parohmi bol zobrazovaný jeden z početných bohov Cernunnos. Najvýraznejšie ho predstavuje výjav na vzácnom striebornom nádobe zo švédskeho náleziska Gundestrup. Nie je teda vylúčené, že aj vlastníci mincí nitrianskeho typu zverovali svoje životné osudy pod ochranu boha Cernunnosa. Na znak úcty k nemu si na nechali vyraziť boha - jeleňa.

Fakt, že obraz na averze týchto mincí má kultový charakter potvrdzuje aj reverzna strana. Tiež je na nej zviera, no silne stylizovaná kresba ho nedovoluje presne identifikovať. Navyše kresba zviera na zachovaných exemplároch nie je rovnaká, neboli vyrazené tým istým razidлом. Nie je teda celkom jasné, či ide o psa, vlka, panteru alebo iné zviera. Za psa sa prihovára zistenie, že v podobnej póze, v skoku, sa toto zviera vyskytuje na rímskych republikánskych denároch z 1. stor. pred Kr. (napríklad C. Postumia z rokov 74-73 alebo T. Carisia z roku 45), ktoré keltskí minciari radi používali ako vzor. Okrem toho aj pes, tak isto ako jeleň, zohrával určitú úlohu v keltskej mytológii a kulte.

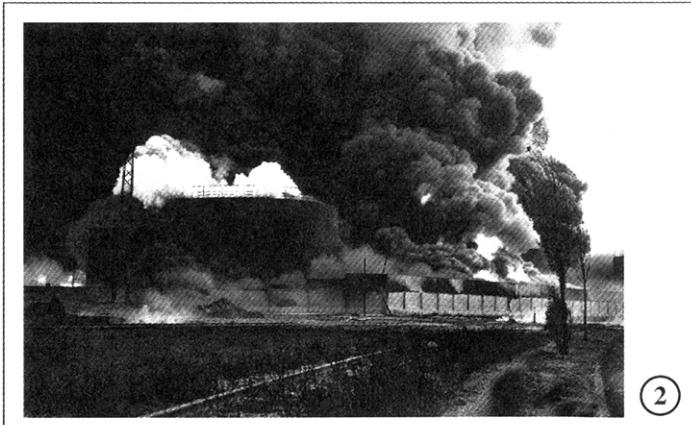
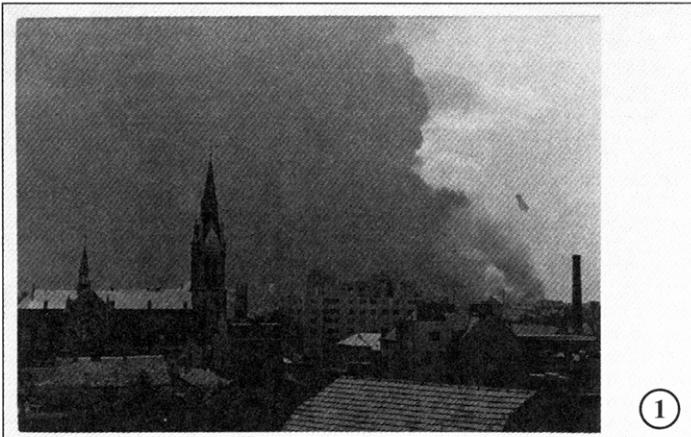
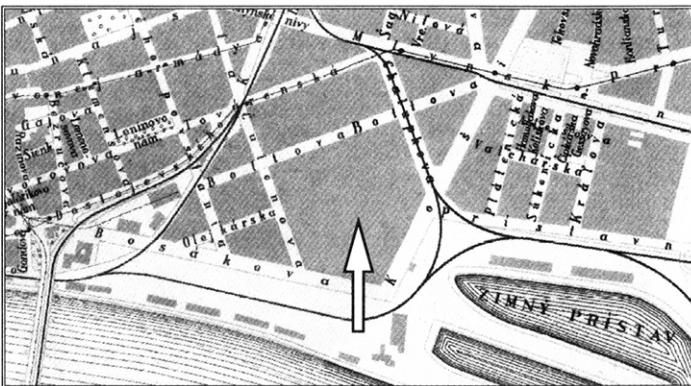
Okolo mincí nitrianskeho typu je teda ešte veľa záhad. Možno nové nálezy, spolupráca odborníkov a zberateľov numizmatických pamiatok, poskytnú k ich riešeniu nové poznatky ■

FOTOPOHĽADNICE A ICH DOKUMENTAČNÁ HODNOTA

Milan Vrabec

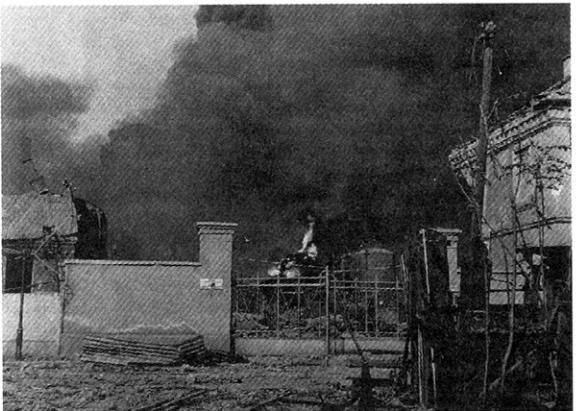
Vari nie je potrebné osobitne zdôrazňovať, že k nebývalému rozšíreniu pohľadníc a ich veľkej obľube nemalou mierou prispela fotografia a možnosť jej kvalitnej reprodukcie tlačiarenskou technikou. Rozvoj samotného fotografovania sa tiež vyvíjal rýchlym tempom a za niekoľko desaťročí sa zložité, nákladné a často ešte nie veľmi kvalitné zhотовovanie obrazov fotografickou cestou veľmi zdokonalilo a čo je dôležité - stalo sa dostupné širokým vrstvám obyvateľstva. Fotografovanie sa stalo iba oblúbeným koníčkom mnohých, najmä mladých ľudí, i keď, dodajme, nikdy to nebola až taká lacná záleženosť, aby si to mohol každý dovoliť. Fotografovanie sa pre niekoho stalo iba krát-kodobou módnou záľubou, niekoľko jej však „prepadol nadobro“ a venoval sa jej cieľavdomie. A boli aj takí, ktorí sa vypracovali na ozajstných majstrov fotografií a svojimi zábermi dosahovali vynikajúce výsledky, ba boli prípady, že pre niekoho sa fotografovanie stalo hlavným zdrojom príjmov.

Fotografiisti, a to aj amatéri, často použili svoje fotografické zábery aj na výhotovovanie pohľadnič. Pre tento účel bol (ešte stále je?) k dostaniu fotografický kartonový papier potrebnej veľkosti, ktorý mal vopred graficky vhodne upravenú zadnú stranu s natlačenými adresnými linajkami (tuším sa im aj hovorilo „pohľadnicový fotopapier“). Potom stačilo v trnavej komore z negatívu na tento papier naexponovať obraz, obvyklým spôsobom vyvolať, ustáliť a vysušiť (vyleštít) a pohľadnica bola hotová. Niekoľko si vedel pohľadnicu aj prizdobiť rámečkom, drobnou kresbou alebo textom, najčastejšie sa však uspokojil len so samotnou fotografiou. Počet jednotlivých týmto

3

4

5

spôsobom vyhotovených pohľadníc pravdepodobne bol veľmi rozdielny - od niekolkých kusov vyhotovených pre vlastnú potrebu fotografu, prípadne pre potreby svojej rodiny a známych, až po veľké série vyhotovené pre kommerčné a obchodné účely.

Osobitné čaro i dokumentačnú hodnotu majú pohľadnice, na ktorých sú zachytené z historického hľadiska zaujímavé osobnosti, veci alebo udalosti. Mnohé fotopohľadnice, ktorých obraz v čase ich zrodu bol bežný, obyčajný a vtedajšieho diváka osobitne ani nezaujal, s odstupom rokov sa stali zaujímavými a cennými svojou autentičnosťou, neopakovateľnosťou a dokumentačnou hodnotou. V tomto článku sa pokúsim ukázkami priblížiť sériu fotopohľadnic, ktorú vyhotobil môj otec Eugen Vrabec (1904-1992) dňa 16.júna 1944 a niekoľko dní potom. Presnejšie povedané, v týchto dňoch nasnímal zábery a neskôr z nich vyhotobil fotografie rôznych formátov - okrem iného aj v podobe fotopohľadnic. Vzhľadom na zachovalosť jeho archívov, presných záznamov v jeho evidencii záberov i podrobne vyhotovených textov v albumoch, môžem jednotlivé pohľadnice doplniť aj textom.

Prvá časť série fotopohľadnic hovorí o bombardovaní bratislavskej rafinérie Apolo spojeneckými lietadlami dňa 16.júna 1944 a druhá časť, nasnímaná v nasledujúcich dňoch, potom hovorí o škodách, ktoré toto bombardovanie spôsobilo. Než prejdeme k jednotlivým pohľadničiam, ešte stručná poznámka o mieste, kde sa Apolo nachádzalo. Použijem na to mapku z roku 1946. Priestor, v ktorom sa rafinériu nachádzala, ohraňovali ulice Čuleňova, Bošákova, Košická, Chalúpkova a Bottova (ich názvy sú použité z roku vyhotovenia mapky), teda nachádzal sa v bezprostrednej blízkosti centra mesta, nedaleko od Dunaja, Starého mostu, riadneho i zimného prístavu.

Na mieste, kde sa nachádzala Apolka, dnes je dominantnou budovou Presscentrum, ktoré poznajú aj mnohí mimobratislavskí návštěvníci - například aj zberatelia z návštěv celoslovenských búrz v Dome lodníkov.

Obr.1 - Pohľad na mesto zahalené dymom z horiacej Apolky po bombardovaní 16.júna 1944. Záber je urobený zo strechy budovy učňovskej školy, neskôr elektrotechnickej fakulty SVŠT, dnes Slovenskej technickej univerzity.

Obr.2 - Pohľad na vybuchujúce a horiacie nádrže rafinérie. Záber vyhotovený zo vzdialenosť cca 100 m od plotu Apola zo strany od Prístavnej ulice (v tom čase táto ulica mala názov Nová prístavná), ktorá vyúsťovala na Košickú ulicu (predtým Ludwidova ulica).

Obr.3 - Pohľad na plameňmi a dymom zahalenú rafinériu, záber asi z Chalúpkovej ulice.

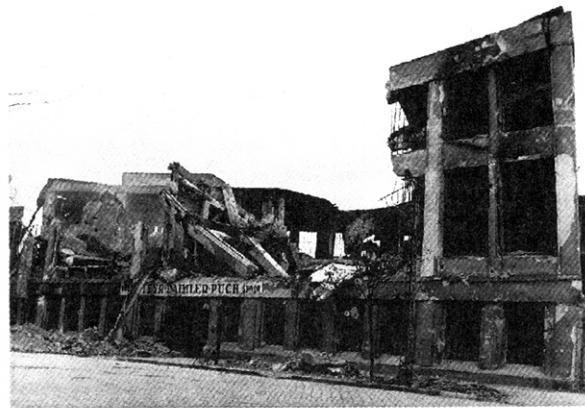
Obr.4 - Letecký útok zasiahol aj hospodárske budovy. Na pohľadnici vpravo je budova vedenia spoločnosti pri hlavnom vchode na Čuleňovej ulici. Budova bola po vojne opravená a bola na nej umiestnená pamätná tabuľa s menami obetí náletu (podla publikácie Dejiny Bratislavky, ktorú vydal Obzor v roku 1982, pri leteckom bombardovaní v júni roku 1944 a niekoľkých menších náletoch zahynulo okolo 270 ľudí).

Obr.5 - Následky náletu boli zdrcujúce - pohľad na výbuchmi a ohňom zničené nádrže rafinérie (v pozadí pohľadnice vpravo vidieť konštrukciu plynajomu na Prístavnej a Plynárenskej ulici).

Obr.6 - Pri bombardovaní Apolky bola zasiahnutá aj továreň Škoda, vtedajšia STEYR-DAIMLER-PUCH na Mlynských nivách.

Obr.7 - Zničené kolajisko a kráter v bratislavskom prístave po bombardovaní Apolky.

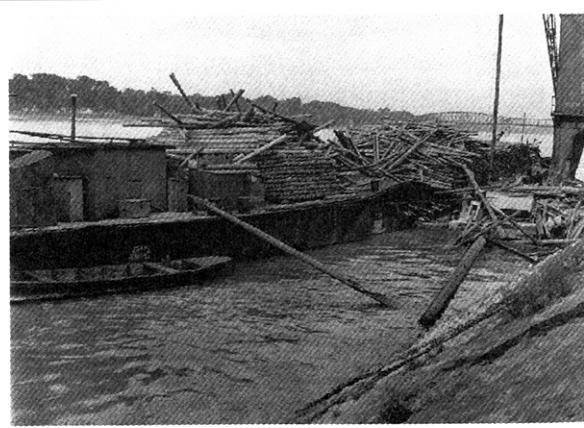
Obr.8 - Pri bombardovaní Apolky bol zasiahnutý aj vlečný šlep v prístave. Vraj sa nepotopil len kvôli tomu, že bol plne naložený drevenou gulatinou ☺

(6)

(7)

(8)

Prvá slovenská carta maxima poslaná elektronickou poštou

Pri slávnostnom uvedení novej slovenskej výplatnej známky Piešťany 25. mája 2001 organizátori tohto podujatia pripravili aj carta maxima. Na karte (pohľadnici) sú vyobrazené Napoleonské kúpele, ako najstaršie zachovalé kúpeľné objekty v tomto meste. Obrazový námet bol prevzatý z litografickej tlače zo sedemdesiatich rokov 19. storočia. V popredí pohľadnice vidieť piešťanskú raritu

maxima či analogická pohľadnica sa stala skutočnosťou.

Ako sa s touto CM vysporiadajú zberatelia a filatelistický odborníci, teoretici, to ukáže až čas. Ten však plynne, zastaviť sa nedá a dobové doklady zostávajú buď ako milníky popri cestách alebo aspoň ako spomienka na pekné chvíle s filateliou a filatelistami. A o tom akcie „piešťanského leta“ boli □ Alexander Urminský

MODRANSKÉ PIGEONGRAMY

Program inaugurácie nových slovenských poštových známok EUROPA - Studenovodský vodopád, Krásy našej vlasti - Liptovská Mara / Havránek, Dučové / Kostolec a Komárno, ktorý sa uskutočnil 22. mája 2001 v priestoroch ARIAS & VANDA GALLERY v Modre (pozri Zberateľ 6/2001, s.7-8), bol pre účastníkov spestrený štartom poštových holubov, ktoré niesli pigeongram so správou o nových známkach.

Pigeongramy rozmerov cca 141 x 52 mm „niesli“ skrútené v dômselných tubusoch, špeciálne na tento účel vyhotovené. Ich let mal smer do Trnavy, k svojim chovateľom. V lavom hornom rohu pigeongramu sú reprodukcie štyroch inaugurovaných známok, pod nimi text Pigeogram / Prepravené poštovým holubom č. (číslo sa dopisovalo písacím strojom) a v pravom dolnom rohu text Inaugurácia poštových známok a názvy inaugurovaných známok. Pigeongramy boli vyhotovené vo dvoch variantoch: S textom čiernej alebo modrej farby. Vyplatené boli výplatným strojom pošty Modra 1, ktorej odtlačok v čiernej farbe je na pigeongrame umiestnený spravidla v hornej pravej časti (nominál 5,50 Sk, dátum 22.5.2001). Je na nich aj odtlačok inauguračnej priležitostnej poštovej pečiatky. Na zadnej strane pigeongramu

je fialový odtlačok konštačných hodín a v mieste príletu holubov bola potom odtlačená denná poštová pečiatka v Trnave (917 01 TRNAVA 1 / 22.5.01-19 / 30).

Jeden z prepravených pigeongramov (s čiernym textom) je vyobrazený na 2.str. obálky spolu so záberom z miesta štartu poštových holubov. Na fotografii na tejto strane môžeme vidieť poštového holuba pripraveného k odletu - s malým tubusom, v ktorom je pigeongram.

I keď tieto pigeongramy majú súkromný charakter a boli vyhotovené za propagáčnym účelom, budú zaujímať aj zberateľov, najmä aerofilatelistov. Za poskytnutie podkladov a za zapožičanie fotografií M. Činovskej a Ing. Bařiča dakujeme Mgr.J.Mičkovi z Trnavy □ vkn

CELINA, S KTOROU SA MÁLOKEDY STRETNEME

Ján Nyéki

Po dlhorocnej činnosti v oblasti zbierania filatelistického materiálu človek je presvedčený, že už ho nemôže prekvapíť žiadny „objav“ nového a zaujímavého materiálu. Mýlil som sa. Objavil som celinu pochádzajúcu z obdobia tesne po I. svetovej vojne s oficiálnym názvom „FEDEZETI LAP / AVIS D'ÉMISSION“. Začal som pátrať v našej odbornej literatúre o poslaní tejto celiny, ale bezvýsledne. K vytuženým informáciám som sa dostal až potom, keď som sa obrátil o odbornú pomoc na Dr.D.Sóókyho z Budapešti. Spoločným úsilím sme zistili nasledovné.

Celina „Fedezi lap“ slúžila na potvrdenie odoslania peňažnej telegrafickou cestou a zároveň aj na úhradu poštovného poplatku za doručenie peňažní. Vydaná bola nariadením zo dňa 24. februára 1917 na základe výnosu PRTT číslo 13071. Nariadenie obsahovalo aj niektoré zaujímavé pokyny, ako napríklad to, že vyplnenie

tejto celiny je povinný urobiť odosielateľ a nie pošta. Celina bolo možné kúpiť aj v súkromných stánkoch (predajná cena 2 fillére).

Táto celina ako aj jej varianty sa používali v poštovnej prevádzke v rokoch 1917-1945. Vydaná bola prevedená s maďarským i maďarsko-chorvátskym textom. Ako ďalší svetový jazyk francúzština bola na nej uvedená so samozrejmou. Vytlačená bola knihtlačou na bielom papieri bez priesvitky a celina mala rozmer 180 x 120 mm. Táto konkrétna vyobrazená celina s natlačenou známkou 2 fillére podobou kráľovskej koruny ako ostatné celiny v dobe „Turulov“, bola v používaní s poradovým číslom 31 od 10. marca 1917 až do roku 1926.

Na prvý pohľad by človek ani nezbadal, že kolko zaujímavosti obsahuje táto celina :

- Doba jej podania zapadá do dvoch dôležitých skutočností tej doby a to rozpad Rakúsko - Uhorska 28. októbra a vyhlásenia „Republiky“ a 16. novembra už boli vydané známky „Köztársaság“.

- Peniaze boli podané na odoslanie do krajiny Süd. Mähren, ktorá práve v tých dňoch sa odtrhla od Rakúsko - Uhorskej monarchie. Teda v dobe absolútne rozvrátenej monarchie pošta fungovala bez závad, peniaze sa mohli podávať z Budapešti do odtrhutej krajiny.

- Tento doklad neberie ohľad ani na skutočnosť, že už 16. novembra boli v Maďarsku vydané známky „Köztár-

ság“. Pritom sa tak stalo nie na akejsi malej dedinskej pošte, ale 9. decembra 1918 na pošte č. 62 v Budapešti, ktorá sa nachádza v centre mesta vedľa Západného nádražia (Nyugati pályaudvar, mad.).

- Za odoslanie 200 korún zaplatil podávajúci len 1 korunu - teda hned po I. svetovej vojne žiadne príznaky inflácie (vidíme tam aj viac písomných poznamok, ale vysvetlenie o nich nemáme).

- Adresy odosielateľa i prijímateľa sú uvedené v nemčine a ani táto skutočnosť nebránila pošte vykonat požadovanú službu a doručenie peňažnej zabezpečila.

- Zaujímavá bola aj skutočnosť, že tieto dvojjazyčné „Fedezi lap“ sa používali aj vo vnútroštátejnej prevádzke.

- Prichodzia dvojjazyčná pečiatka „Mährchen Weisskirchen 1 - Hranice - potvrdzuje na zadnej strane celiny príchod poukázanej sumy dňa 10. decembra 1918 ako aj vyplatenie tejto sumy 12. decembra 1918.

Tento opisany konkrétny prípad, samozrejme, nemôže vyčerpať celú škálu možností používania celiny. Možno, že niektorí zberatelia pozajú ešte ďalšie zaujímavé skutočnosti z hľadiska používania tejto celiny v poštovnej prevádzke a svojimi poznatkami budú ochotní sa podeliť aj s čitateľmi Zberateľa. Na záver chcem filatelistom pripomeneť, aby nezavrhovali podobné, na prvý pohľad „obyčajné“ doklady poštovéj história. Niektory môžu hovoriť aj o veľmi zaujímavých súvislostiach ■

„Pátracia pohľadnica“

V októbri roku 2000 bol ukradnutý z kúpeľného hotela Thermia palace v Piešťanoch obraz Alfonza Muchu „Bud pozdravený požehnaný prameň zdravia“. Autor ho venoval kúpelom v roku 1932 ako časť platby za viacnásobný liečebný pobyt jeho dcéry v Piešťanoch. Za celý ten čas až do dňa krádeže, bol tento obraz o rozmeroch cca 3,5 x 1,25 m zabudovaný vo výške asi 4 m v exkluzívnej jedálnej hotela. Zlodej obraz vyzeral jednoducho z rámu a zrolovaný ho odnesol. Správa o tejto krádeži prebehla všetkými masovokomunikačnými prostriedkami. Pikanériu bolo, že krádež sa uskutočnila v čase, kedy sa konala výstava diel Alfonza Muchu v Bratislave. Obraz sa doteraz nenašiel.

Tento vynikajúci secesný maliar je blízky mnohým zberateľom, filatelistom, zberateľom pohľadníčkov, bankoviek a, samozrejme, výtvarného umenia. Každý z nich vie, prečo. To bolo aj dôvodom, že zberatelia z Piešťan hľadali spôsob ako pomôcť pri hľadaní ukradnutého obrazu (*). Kompozične pripravili námiet na „pátraciu pohľadnicu“ pre vydavateľa, ktorým je agentúra Re Public v Piešťanoch. Na jej obrazovej strane je plnofarebná reprodukcia ukradnutého obrazu na pozadi dobovej pohľadnice hotela Thermia Palace, v ktorom bol obraz 68 rokov umiestnený. Na obrazze A. Mucha zobrazil chorú mladú ženu (svoju dcéru?) vo fotelei. Pri nej kľačí mladé dievča a prichádza k nej deva v piešťanskom kroji, aby odbarala chorú. Na zadnej strane pozdravu sú v šestich jazykoch

* Podľa článku „Originálne pátranie po vzácnom obrazze Alfonza Muchu“ uverejnenom v Novom čase dňa 18.6.2001, agentúre Re Public, podnet na vydanie pohľadnice dal autor článku A.Urmišský - pozn.red.

„Tasmanská divočina“ - najkrajšia známka OSN roku 1999

Faszination, časopis poštovéj správy OSN, vypísal vo svojom minuloročnom 6.čísle anketu o najkrajšiu známku roku 1999 a jej výsledky priniesol v tchtočnom 2.čísle. Ohlas prekonal všetky očakávania. Celkom prišlo 3641 hlasovacích lístkov, čo je doterajší rekordom (dobré výsledky teda dosahovala aj anketa o najkrajšej slovenskej poštovéj známke, ktorá podobnú účasť zaznamenala v troch ročníkoch, pozn. autora). Poštová správa OSN chápala tento výsledok ako povzbudenie vydávať aj v budúcnosti po výtvarnej i tlačovej stránke príťažlivé známky, ktoré svojimi námetmi zaujmú nielen zberateľov známkov OSN, ale aj námetových zberateľov.

Anketa priniesla jednoznačný úspech známkam emisného radu Svetové dedičstvo - Austrália, ktoré sa umiestnili na troch najvyšších priečkach. Prvé miesto získala známka **Tasmanská divočina** (nominálna hodnota 6,50 ATS, 13,3% všetkých hlasov, na obr. hore), druhé miesto známka **Vlhké trópy Queenislandu** (0,60 USD, 11,5%, na obr. uprostred) a tretie miesto známka **Veľká bariéra** (1,10 CHF, 7,4%, na obr. dole). Štvrté miesto v ankeete získalo obrazový poštový lístok Zámok Schönbrunn vo Viedni (7 ATS, 7,1%).

Na ďalších miestach sa umiestnili poštové známky: UNISPACE III (3,50 ATS), ďalšia známka emisie Austrália - národný park Uluru (4,50 ATS), grataulačná výplatná známka - Ruže (5 USD), UNISPACE III (0,45 CHF), Vzdelenie - pilier 21.storočia (13 ATS). Určitým prekvapením je, že známka s populárny motívom ochrany prírody - emisný rad Ohrozené druhy (0,33 USD) - skončila až na 10.mieste □ Ivan Lužák

uvedené základné údaje o obraze, autorovi a o krádeži. Vždy to končí výzvou, aby akékoľvek informácie o odcudzenom obrazu oznámili Interpolu.

Pohľadnica je určená pre širokú verejnosť, najmä pre návštěvníkov kúpeľov v mesta, ktorých sa každoročne v Piešťanoch vytrieda vela. Tako je šanca dostať do poviedomia ľudí v rôznych končinách sveta skutočnosť, že tento obraz bol ukradnutý. Svojou nevyzývajcou kompozíciu a farebnosťou poteší aj nejedného zberatela.

V Piešťanoch je v predaji vo viacerých predajniach (pohľadnice je vyobrazená na 2.strane obálky).

□ Alexander Urmišský

PRVÁ CENA PRE ČESKÚ ZNÁMKU

V prestížnej súťaži Grand Prix de l'Exposition WIPA potvrdila poštovú známku Českej republiky s transpozicíou diela Júlia Mařáka: Krajina s močarinkou, ktorá bola vydaná v roku 1999 v emisnom rade Umelecké diela na známkach, ako najkrajšiu známku na svete. Autormi ryteckého prepisu známky je Václav Fajt (reprodukcia známky je na 2.str. obálky).

Najkrajšia poštová známka sveta je každoročne vyhľadávaná vo Viedni. V porote okrem generálneho riaditeľa Rakúskej pošty a riaditeľa Rakúskej štátnej tlačiarne o volbe rozhodujú aj renomovaní umelci a zástupcovia odbornej filateliistickej tlače. Cenu za prvé miesto prevzali zástupcovia Českéj pošty v máji tohto roku vo Viedni. Pripomeňme, že pred rokom v tejto súťaži, ktorej sa zúčastňujú všetky poštové správy SPÚ (UPU), druhé miesto získala česká známka Pradiarka od J.Navrátilla v ryteckom prevedení Bedřicha Housu a tretie miesto získala slovenská známka Krajina z Terchové od M.Benku v ryteckom prevedení Františka Horniaka □ vkn

NOVÉ ZNEHODNOCOVANIE (pečiatkovanie) POŠTOVÝCH ZNÁMOK

Jozef Korený

Od roku 1998 niektoré pošty na Slovensku pečiatkujú známky na balíkových sprievodkách úradnou gumovou pečiatkou s názvom a smerovacím číslom pošty, ale bez dátumu. Pečiatky sú väčšinou dvojriadičové bez rámcika, ale aj obdlžníkové. Farba pečiatok je vo väčšine prípadov fialová, ale ojedineľne sa vyskytujú aj odtlačky pečiatok vo farbe červenej, modrej a čiernej. Doteraz bolo zaregistrované používanie takýchto pečiatok na nasledujúcich poštách:

PEČIATKA JEDNORIADKOVÁ:

05802 Poprad 2 - fialová

PEČIATKA OBDLŽNÍKOVÁ, DVOJRIADKOVÁ:

POŠTA 014 01 BYTČA 1 - červená, 14,4 mm
POŠTA 972 26 Nitrianske Rudno - fialová, 16,5 mm
POŠTA 902 04 PEZINOK 4 - modrá, 12,4 mm
POŠTA 058 02 POPRAD 2 - fialová, 14,5 mm
POŠTA 913 24 SVINNÁ - fialová, 14,4 mm

PEČIATKA DVOJRIADKOVÁ:

Pošta 022 01 Čadca 1 - fialová, POŠTA 024 04 Kysucké Nové Mesto - fialová, Pošta 044 25 MEDZEV - fialová, POŠTA 094 13 SÁCUROV - fialová, POŠTA 900 31 STUPAVA - fialová, POŠTA 013 01 TEPLÍČKA NAD VÁHOM - fialová, POŠTA 930 11 Topoľčany - fialová, POŠTA 991 09 Veľká Čalomija - fialová, POŠTA 965 01 Žiar nad Hronom - fialová, POŠTA 1 010 01 ŽILINA - fialová, POSTA 010 02 ŽILINA 2 (bez mäkkého na písme Š) - fialová, VYPLATENÉ NA POŠTE ŽILINA 2 - fialová, POŠTA 010 05 ŽILINA 5 - fialová, POŠTA 945 24 KOMÁRNÍK - modrá, POŠTA ŽABOKREKY n./Nitro - modrá, POŠTA 034 01 Ružomberok 1 - čierna, POŠTA 093 01 VRANOV NAD TOPLOU - čierna.

PEČIATKA TROJRIADKOVÁ:

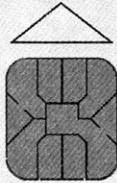
POŠTA, Poštová prevádzka 952 01 Vráble - fialová

Je pravdepodobné, že aj ďalšie pošty na Slovensku týmto spôsobom pečiatkujú známky na balíkových sprievodkách. Je len na škodu veci, že týmto pečiatkováním sa známky zo skartu znehodnocujú a tak i celý skart, lebo pri odlepovaní pečiatkovacia farba zafarbi aj známky. Pre deti z krúžkov mladých filatelistov je to nevhodný materiál. Navyše, niektoré z používaných pečiatok sú veľmi opotrebované a na ich odtlačkoch sú text alebo linajky hrubé, obraz známok tak značne znehodnocujúce.

Z pohľadu poštovej historie je to však ďalší poznatok o znehodnocovaní slovenských poštových známok na balíkových sprievodkách.

Úkážky odtlačky pečiatok na poštových sprievodkách (na obr. viac zo zhora dole): Pošta Bytča 1 - červená, Pošta Svinná - fialová, Pošta Žilina 2 - fialová (poštová dobierková sprievodka), Vyplatené na pošte Žilina 2 - fialová a Pošta Ružomberok 1 - čierna ■

MALÉ OKIENKO TELEKARTISTU

/39/

RUBRIKA PRE ZBERATEĽOV TELEFÓNNYCH KARIET

Pripávajú Marián Jobek

Uzavretie katalógového číslования TK z roku 2000

V predchádzajúcim čísle (MOT 38) sme pod názvom „Čo nového pribudlo medzi slovenskými TK z roku 2000“ popisovali stav v katalógovom číslovaní slovenských verejných TK už po vydaní niekoľkých kariet v roku 2001. Zostala tam otvorená otázka, ako sa vyvinie číslovanie verejných TK po čísle 20/2000 ST (katal.A 155 UNESCO - Piaršká brána) až po číslo 27/2000 ST. Dnes už je definitívne známe, že pôvodne plánované verejné slovenské TK pod číslami **21/2000 ST až 27/2000 ST nebudú vydané vôbec!** Z toho súčasne vyplýva, že TK s číslom 28/2000 ST a doterajším katalógovým číslom A 162 (UNESCO - Spišský hrad II) vydaná ešte v lete roku 2000 bude mať nové katalógové číslo A 156. Na to nadávajú už nové verejné slovenské TK z roku 2001 vydané pod názvom „Drevéne kostolíky na Slovensku“, kde tieto už budú mať číslование A 157 až A 159 □ maj

Od 1.7.2001 telefonujeme lacnejšie?

V čase, keď budete čítať tieto riadky, bude sa už aplikovať nová tarifikácia telekomunikačných služieb Slovenských telekomunikácií, a.s.(ST). Určite si vela čitateľov všimlo ako ST prezentoval na tlačových konferenciách a v rôznych médiach zlacenčenie poskytovaných telekomunikačných služieb s platnosťou od 1. júla tohto roku a to v miestnej, medzimestskej aj medzinárodnej sieti. Nechýbali dokonca ani veľké inzeráty v niektorých novinách, ktoré sa snažili čitateľov presvedčiť o svojej pravde. Ako si však pozabudli, že nie všetci na Slovensku sú matematická a ekonomická alfabeti, ktorí si nevedia spočítať kolko je jedna a jedna.

Predpokladáme, že každý čítač tohto mesačníka je súčasne aj užívateľom telekomunikačných služieb ST (v rôznej podobe) a preto hámam nebudé od veci, keď sa na vás pozrieme z hľadiska praktického užívateľa týchto služieb. Vychádzajme z doterajšieho základného telefónneho **miestneho impulzu v silnej prevádzke** (v pracovných dňoch od 7,00 do 19,00 hod.) z vlastnej pevnnej telefónnej prípojky, ktorý do 30.6.2001 stál zaokruhlene 2,50 Sk za 2 minúty hovoru. V reklamnej kampani ST zdôraznili, že takýto impulz zlacie zaokruhlene na 1,50 Sk, ale to je len čiastočná pravda, lebo, a to akosi pozabudli zdôrazniť, že iba za 1 minútou hovoru. To prakticky znamená, že za 2-minútový rozhovor namiesto predchádzajúcich 2,50 Sk po novom platíme 3 Sk (2x 1,50 Sk). To však nie je všetko, zavádzá sa aj tzv. „poplatok za spojenie hovoru“ vo výške ďalších 1,20 Sk a to ešte bez dane pridané hodnoty, čiže s DPH cca vo výške 1,50 Sk

(inak povedané vo výške 1 impulzu za 1 minútu miestneho hovoru) a súčasne sa ruší doterajší bonus 11 impulzov, ktorý bol doteraz zahrnutý v stálom mesačnom poplatku. Ak sme dobre ráiali, tak to vychádza, že od 1. júla 2001 za jeden miestny hovor v silnej prevádzke o dĺžke 2 minút zaplatíme spolu cca 4,50 Sk (2 krát 1 minúta po 1,50 Sk a 1,50 Sk za tzv. „poplatok za spojenie hovoru“). Do 30.júna 2001 tento istý hovor stál 2,50 Sk. Tomu sa hovorí skutočne výrazne „zlacenčenie“ miestnych hovorov. Ak ste predtým hovorili v tomto čase povedzme 30 minút, stalo Vás to pri 15 impulzoch 37,50 Sk, po novom Vás to bude stať za tých istých 30 minút pri 30 + 1 impulze cca 46,50 Sk.

Ak telefonujete z automatu s **telefónou kartou**, je to podobne len s tým rozdielom, že namiesto doterajšieho 1 impulzu v cene 3 Sk za 2 minúty za tento istý časový úsek zaplatíte za 1 impulz v dĺžke 1 minúty 2 Sk, čiže 4 Sk za 2 minúty + tzv. „poplatok za spojenie hovoru“. Doteraz ste si mohli napríklad zakúpiť TK s 50 impulzami za 150 Sk (3 Sk za impulz), teraz za ňu zaplatíte 100 Sk (2 Sk za impulz). Hlboko sa však mylité, ak si myslíte, že ste ušetrili. Opak je pravdom. Za oných 100,- Sk ani zdaleka nebudeť môcť tak dlho v miestnom styku telefonovať ako predtým.

Ak patríte medzi tých, ktorí komunikujú prostredníctvom **internetu**, mali by ste vedieť, že už zaniká jedna z troch prevádzok, ktorá bola doteraz v dĺžke 5 minút (1 miestny impulz v pracovných dňoch väčšinou v čase od 19,00 hod. do 21,00 hod.) a sú už len dve - prevádzka **silná** (1 miestny impulz v pracovných dňoch v čase od 07,00 hod. do 19,00 hod.) a **slabá** (1 miestny impulz v pracovných dňoch v čase od 19,00 hod. do 07,00 hod.). Túto skutočnosť by prívital každý užívateľ internetu, pretože doterajšia silná prevádzka (od 7,00 hod. do 19,00 hod.) trvala 2,5 minúty 1 impulz, nočná prevádzka (od 21,00 do 07,00 hod.) a víkendová prevádzka (non-stop sobota, nedele, sviatok) trvala až 8 minút 1 impulz vždy za rovnakých 2,50 Sk. Skutočnosť sa však pomerne výrazne zmení. Nielen tým, že 1 impulz bude stať už o 45 halierov viac (presne z 2,50 Sk na 2,952 Sk vrátane DPH), ale príbude ešte aj výšie uvedený tzv. „poplatok za spojenie hovoru“. Potiaľ by to malo byť rovnaké podmienky pre všetkých užívateľov. Ak však nemáte tarifikáciu ISDN (služba poskytovaná ST), ale sa pripájate na internet vlastnou telefónou prípojkou prostredníctvom čísiel 019XY, príde k výraznej diferenciacii týchto užívateľov. V silnej prevádzke užívateľom služby ISDN zostane doterajší impulz 150 sekund, t.j. 2,5 minúty, ale užívateľom bez služby ISDN sa 1 impulz skráti na 90 sekund, t.zn. na 1,5 minúty. V slabej prevádzke užívateľom so službou ISDN sa impulz predĺži z doterajších 480 sekund na 540 sekund, t.j. na 9 minút, ale užívateľom bez ISDN sa 1 impulz skráti z doterajších 480 sekund na 240 sekund, t.j. na 4 minúty. Prakticky sa dá povedať, že užívateľom bez služby ISDN sa zhorší situácia v dobe, keď sa realizovala väčšina pripojení, až o 100 % (t.j. v slabej prevádzke počas večerných, nočných a víkendových hodín z 8 minút na 4 minúty) !!

Fyzické osoby budú od 1. júla 2001 platiť namiesto doterajších 169,- Sk (bez DPH), v čom bolo aj 11 impulzov zdarma, až 199,- Sk (bez DPH), ale zato už bez 11

impulzov zdarma, čím všetkým sa má odstrániť doterajšie údajné znevýhodnenie podnikateľov a právnických osôb. V tom prípade zostalo len nejasné, z akých daní si to má odpísť fyzická osoba na rozdiel od podnikateľov a právnických osôb?! Poriad nám niekoľko?

Ako viďeť, aj takto sa dajú prezentovať „výhodnejšie“ ceny telekomunikačných služieb. Slabou útečou užívateľov môže byť už len to, že skutočne príde k ďalšej differencovanej možnosti lacnejšie telefonovať do zahraničia (hlavne do susedných a niektorých ďalších vybraných krajín) a k rozšíreniu okruhu obcí, kde sa dovoláme z miestnu tarifu za 1 impulz namiesto doterajšej medzimestskej tarify za 1 impulz □ mj

Tzv. „traktory“ na slovenských TK

Na jednej zberateľskej akcii v Bratislave som Ing.M.Jobekovi ukázal slovenský TK so zaujímavou výrobnou výrazou. Jeho reakcia bola okamžitá - ide o tzv. „traktor“. Poškodená TK výraz, ktorý má u zberateľov dva úplne protikladné významy. Môže znamenat, že ide o poškodenie znehodnocujúce zberateľskú hodnotu karty, ale aj naopak, môže sa jednati aj o také poškodenie, ktoré z karty urobil hodnotnú zberateľskú raritu. Všetko závisí od toho o aké poškodenie sa jedná.

Ak TK bola poškodená necitlivým používaním, stráca hodnotu a všetky ryhy, nálemania či odreniny ju zaradujú do kategórie odpadu. Inak kvalifikujeme poškodenie TK pri jej výrobe, ktoré kvalifikujeme ako zberateľskú zaujímavosť. Sú známe TK s opačne vyfrezovanými otvormi pre čipy, s otočenými čípmi atď. Zvláštnu kategóriu výrobných výav však tvoria tzv. „traktory“.

Jedná sa o poškodenie TK vo výrobnom procese pri jej balení. TK sa balia do rôznych druhov priebehľadného materiálu rôznej technikou. Natavanie obalu má opäť niekolko variant od rovného po vrúbkované, ktoré sa uskutočňuje po dĺžke alebo po šírke karty. Tzv. „traktory“ vznikajú pri vrúbkovanom natavovaní obalu v momente, kedy natavacie telo (môže to byť koliesko alebo hreben, presné informácie nemám) zachytí okrem obalu aj TK, ktorá je v priesvitnej fólii. Tým spôsobí čiastočne alebo celkové, pravidelné zdeformovanie okraja karty a vznikne tak zubatý okraj, ktorý pripomína protektor na podrážke topánok alebo na pneumatike. Odtiaľ asi vzniklo ono pomenovanie „traktor“.

Vo svojej zbierke mám s touto výdavou verejnú TK:

● **A 111 UNIA SLABOZRÁKÝCH** čip GEM 6a - na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne a verejné kupóny s PIN kódom:

● **EUROTEL IA 5 EASY** - žltá 500 - tvrdý plast, (8-miestna číslica pod čiarovým kódom rozdelená v tvare 4+4 a bodové - tenké dobijacie číslo), na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne, BP,

● **IA 5 EASY** - žltá 500 - tvrdý plast, (8-miestna číslica pod čiarovým kódom spolu a bodové - tenké dobijacie číslo), na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne, OZ,

● **IA 6 EASY** - zelená 1000 - na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne, tvrdý plast, (8-miestna číslica pod čiarovým kódom spolu a bodové - tenké dobijacie číslo), na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne, OZ,

● **IA 7 EASY** - modrá 2000 - na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne, tvrdý plast, (8-miestna číslica pod čiarovým kódom spolu a bodové - tenké dobijacie číslo), OZ,

● **IA ? EASY** - žltá 200 - na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne, tvrdý plast, (8-miestna číslica pod čiarovým kódom spolu a bodové - tenké dobijacie číslo). □

Od Ing.M.Jobeka som obdržal prehľad o tom, ktoré „traktory“ má vo svojej zbierke:

● **A 92 ARGENTÍNA** - na lavej zvislej strane menej výrazne,

● **A 111 ÚNIA SLABOZRÁKÝCH** čip GEM 6a - na vodorovnej hornej strane veľmi výrazne,

● **A 124 LIGA PROTI RAKOVINE** čip GEM 6a - na vodorovnej dolnej strane veľmi výrazne,

● **A 129 KALENDÁR 2000** čip GEM 6a - na zvislej pravej strane veľmi výrazne a verejné kupóny s PIN kódom - EUROTÉL:

● **IA 2 EASY** - červená 500 (vzadu matný povrch) - na zvislej lavej strane mimoriadne výrazne, OZ,

● **IA 3 EASY** - zelená 1000 - na časti zvislej pravej strany menej výrazne, OZ,

● **IA ? EASY** - žltá 200 (8-miestna číslica pod čiarovým kódom spolu a bodové - tenké dobijacie číslo) - na vodorovnej hornej strane viditeľne v pravidelnom tvare, BP,

● **IA ? EASY** - žltá 200 (8-miestna číslica pod čiarovým kódom rozdelená v tvare 4+4 a bodové - tenké dobijacie číslo) - na vodorovnej hornej strane viditeľne v pravidelnom tvare, BP.

Z krátkeho prehľadu viďeť, že tzv. „traktory“ sa pri verejných TK zatiaľ naznamenali predovšetkým na TK od firmy GEMPLUS (na verejnej TK A 111 dokonca hned 2x) a na verejných kupónoch s PIN kódom - EUROTÉL. To súčasne signalizuje, že takto vo výrobe poškodené TK by sa určite mohli nájsť aj u iných zberateľov slovenských TK, ktorí sa bližšie zaujímajú o ich špecializáciu. Ak sa medzi nimi nájde niekto, kto je ochotný túto informáciu pre dokumentačné účely poskytnúť, nech sa písomne obráti na adresu Vladimír Matejík, Björnsonova 3, 036 01 Martin, e-mail: matejik@nextra.sk. Súčasne verím a dúfam, že uvedené informácie budú dostatočným návodom a popudom k tomu, aby tzv. „traktory“ na slovenských TK sa v budúcnosti, ak sa ešte vyskytnú, už vznikajúci uchárnili pred znehozením.

Záverom už chcem len zdôrazniť, že tzv. traktor“ bol posudzovaný pri pohrade na prednú stranu TK a na jej prirodzenú pozíciu obrazu (vodorovne alebo zvisle).

□ V. Matejík

Moldavské drevené kostoly

Dva drevené kostolíky pochádzajúce z 18. storočia, boli v súčasnosti obnovené a odovzdané do používania pravoslávnej cirkvi. Ich historickú a architektonickú zvláštnosť propagujú dve známky, ktoré boli prednedávnom vydané. Je to kostolík sv. Mikuláša v dedinke Heciul a kostolík Matky Božej v Palanke. Ich nominálne hodnoty sú 1,50 a 1,80 MDL. Oba kostoly patria k vzácnostiam moldavského vidieckeho stavitelstva □ Zc

PREHĽAD PRÍLEŽITOSTNÝCH PEČIATOK MÁJ 2001

Jozef Soukup

Poradové číslo, dátum, miesto používania, text pečiatky, autor výtvarného návrhu a farba odtlačku pečiatky

01 ■ 3.5.2001 Trnava 2: **MILAN RASTISLAV ŠTEFÁNIK / VEDEC-POLITIK-VOJAK** • M.Šnirc • Čierna

02 ■ 5.5.2001 Košice 1: **2. MESTSKÁ FILATELISTICKO-FILOKARTISTICKÁ VÝSTAVA / KOŠICE 2001** • V.Gaál
• Čierna

03 ■ 5.5.2001 Starý Smokovec: **INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY EUROPA - STUDENOVODSKÝ VODOPÁD** • M.Činovský • Čierna

04 ■ 7.5.2001 Košice 1: **110 ROKOV MESTSKÉJ HROMADNEJ DOPRAVY V KOŠICIACH / 1891-2001 / DÉN MESTA KOŠICE** • V.Gaál • Modrá

05 ■ 7.5.2001 Žilina 1: **PRIVILEGIUM PRE ŽILINSKÝCH SLOVÁKOV / 1381** • J.Stefilo • Čierna

06 ■ 11.5.2001 Michalovce 1: **60 ROKOV / SPOLU SV.CYRILA A METODA** • M. Nagy • Čierna

- 07 ■ 22.5.2001 Modra 1: **STUDENOVODSKÝ VODOPÁD, KOMÁRNO, KRÁSY NÁŠEJ VLASTI** • D.Grečner
• Čierna
- 08 ■ 23.5.2001 Trnava 1: **MIKULÁŠ SCHNEIDER TRNAVSKÝ / HUDOBNÝ SKLADATEĽ 1881-1958 NÁRODNÝ UMELEC** • M.Šnirc • Čierna

09 ■ 25.5.2001 Piešťany 1: **INAUGURÁCIA POŠTOVEJ ZNÁMKY / REVITALIZÁCIA NAPOLEÓNSKYCH KÚPEĽOV** • F.Horníak • Čierna

10 ■ 26.5.2001 Dlhé Klčovo: **ŠAFFOVA OSTROHA** • F.Horníak • Čierna

Sláva kanadského bobra nezaniká

Kedv v roku 1851 bola v Kanade vydaná prvá poštová známka, prekvapila tým, že nebola na nej obraz vtedajšej panovníčky Veľkej Británie Viktorie, ale veľmy obyvateľ pobrezí kanadských jazier a riek - bobor. Autorom výtvarného návrhu známky bol škótsky inžinier, vynálezca a významný vedec S. Fleming. Bobor bol v tom čase symbolickým zvieratom tejto britskej kolónie. Príslušnosť k materskej krajine však na známke vyjadrovala britskú kráľovskú korunu a iniciálky mena kráľovnej. Prvá známka Kanady s bobrom v hodnote 3 pence si hned získala sympatie Kanadanov a má ich doteraz. A tak volba námetu pre jubilejnú známku k 150.výročiu zavedenia samostatnej kanadskej známky, ktoré pripadá na tento rok, nebola fažká. Je na nej reprodukcia prvej kanadskej známky s bobrom. Elegantnú grafickú úpravu jubilejnej známky, ktorá má nominálnu hodnotu 47 centov, navrh hol T.Yakohima z Montrelu □ Zc

KONE NA ZNÁMKACH

Milan Mikus

Koň - toto krásne, inteligentné a vznešené zviera - žije s človekom už mnoho tisíc rokov v dobrom, ale hlavne v zlom (pre neho!). Nikdy sa však nežaloval, v hlbke svojich múdrých očí skrýval príkoria svojich konských predkov, ušťaných v arénach starého Ríma i novodobej koriidy, rozkmásaných bezcitnou rukou, delovými gulami a šrapnelmi k vôle splateniu výsostne ľudských účtov. Človek ho využíval i zneužíval. Koň bol obetavý, trpeľivý, poslušný a verný. V ľudských vzťahoch sú to vlastnosti nadovšetko cenné - pre neho znamenali často smrteľný kŕč.

Donedávna sme sa s ním mohli stretať veľmi často. Koň bol do začiatku 20. storočia hnacou silou aj v železničnej a cestnej doprave. Ved prvé železnice boli tahané koňmi. Ľudí, tovar i poštú na kratšie i dlhšie vzdialenosť prepravoval povoz tahaný koňmi. Dopravné prostriedky poháňané parným, motorovým a elektrickým pohonom kone z dopravy vytlačili. Kone prestala používať armáda, ale aj v poľnohospodárstve a lesníctve sa ich používa už iba poskromne (hoci čoraz viac a viac pochybujeme, či naše jednostranné upriamenie na technický rozvoj bolo správne). V súčasnosti kôň svoje uplatnenie väčšinou nachádza už len pre dostihové a športové účely.

O tom, aké miesto zaujímaj kôň v živote človeka, vefmi výrečne hovoria umelecké diela, výrobky remeselníkov i ozdobné prvky na mnohých úžitkových predmetoch. Kone vo všetkých dobách boli v centre pozornosti v tvorbe význačných maliarov, sochárov, spisovateľov i básnikov. Ospeval ich aj prostý lud v mnohých ľubzých piesňach. Koňa zobrazovali už naši predkovia vo velmi dávnych dobách - ako hovoria o tom jaskynné malby vo Francúzsku, Španielsku i v Rusku. Asi v 2. a 1. stor. pred Kr. kone začali znázorňovať na minciach Kelti a Rimania. A sporadicky sa objavujú na minciach i papierových platiidlach dnes. Ale motív kôňa je azda najviac zachytený na poštových známkach. Všetko, čo sme výdomom o kônoch povedali, o ich minulosti i súčasnosti, sa objavuje na širokej palete známkov. Z veľkého množstva známkov s touto tematikou si na ukážku o niektorých povedzme.

U nás, v Slovenskej republike, od roku 1993 už bolo vydávaných niekoľko známkov s týmto námetom. Jedna z nich bola vydaná v roku 1994 pri príležitosti **180. výročia najstarších dostihov v strednej Európe v Mojmírovciach** (býv. Urmín), ktoré sa prvýkrát konali 19.5.1814. Na známkach (ZSF č. 43) okrem cválajúceho kôňa s džokejom je vyobrazený i najznámejší kôň zo zrebčínu grófa Hunyadiho v Mojmírovciach, anglický plnokrvný žrebec

Kone a športové zápolenie na známkach Rwanda (vľavo) (Mi. 800) z roku 1976 a Polska (Mi. 1744) z roku 1967

Tajár (jeho kostra je dodnes uložená vo Veterinárnom múzeu vo Viedni). Využívanie koňov ako záprah do železničného vozňa dokumentuje známka z roku 1996 (ZSF č. 104), ktorá bola vydaná pri príležitosti **150. výročia otvorenia konskej železnice z Bratislavu do Trnavy**. Koň sa často objavuje aj v heraldike. S takým prípadom sa môžeme stretnúť aj na známke z roku 1997 (ZSF č. 124), na ktorej je zobrazený v erbe mesta Martin **sv. Martin na bielom koni**. O využívaní koňov na bojové účely hovorí napríklad známka vydaná pri príležitosti 150. výročia Slovenského povstania 1848-1849 (ZSF č. 153), kde vidíme **jazdca - dobrovoľníka na cválajúcom koni**. Obraz Martina Benku: „Krajina z Terchovej“, na ktorom maliar zorazil **krajinnu s pasúcimi koňmi**, dal by sa charakterizovať aj ako harmónia slovenskej krajiny, človeka a koní, alebo ako jeden z variantov o predstave prostého ľudského šťastia. Obraz bol vynikajúcim spôsobom „prepisany“ na známku v roku 1998 (ZSF č. 164).

Samozrejme, s motívom koňa sa často môžeme stretnúť aj na známkach bývalého Československa. Napríklad v roku 1929 na dvoch známkach je zobrazený **knieža Václav na koni** (Pof. 243-244), v roku 1946 na dvoch známkach a hárčeku je zobrazený **sv. Juraj na koni v boji s drakom** (Pof. 433-434, H 435). Na jednej známke trojznámkovej sérii vydanej k 75. výročiu UPU v roku 1949 (Pof. 509) je zobrazený filatelistami dôverne známy motív - **poštár na koni**. Skutočnosť, že kedysi kone boli pre poštárov nepostrádelnými pomocníkmi, môžeme vidieť na štyroch známkach série „Historické poštové rovinotisky“ z roku 1977 (Pof. 2253-2256), na ktorých sú zobrazeni **poštoví postilióni na koni**. Aj na emisií „Poštové múzeum“ z roku 1981 dominujú **kone a historické poštové koče, sane a dostavníky** (Pof. 2469-2473). Záverečná 7-korunová známka tejto sérii s vyobrazeným **cisárskym vozom** z roku 1860 bola vydaná aj v hárčekovej úprave k svetovej výstave WIPA 1981 vo Viedni (Pof. H 2489). Tu sú niektoré ďalšie známky: V roku 1973 bol

O počiatkoch dostihového športu na Slovensku hovorí známka z roku 1994 (obr. vľavo), finiš v cieľovej rovinke na známke z roku 1978 (obr. uprostred), skok cez vodnú priekopu na Veľkej Pardubickej na známke z roku 1990

Jedna zo 6-známkovej súrby známok Rumunska (Mi.3183) vydaná v roku 1974 k 100.výročiu dostihového športu v tejto krajine (obr.vľavo), známka Mi.1834 vydaná k MS v drezíre vo Švajčiarsku v roku 1982 (obr.uprostred), známka z emisie Slávne dostihové kone, ktoré vydala Republika Togo v roku 1985 (Mi.1836-1843)

zobrazený na koni kráľovský legát (Pof.2030), v roku 1976 **kladrubský beluš** (Pof.2214), v roku 1977 **soška koňa** od A. de Vriesza (Pof.2252), v roku 1982 **jazdecká socha sv.Juraja** (Pof.2549), v roku 1983 obraz M.Aleša s historickým motívom **Žalov** (Pof.2616), v roku 1984 mestskej erb Martina so **sv.Martínom na bielom koni** (Pof.2637), v roku 1988 obraz E.Delacroixa: **Jazdec napadnutý jaguárom** (Pof.2872) a v roku 1989 k 45.výročiu SNP vydaná známka s kresbou **trojčennej partizánskej hliadky na koňoch** (Pof.2902).

sériu 7 známok „Jazdecký šport“ (Mi.1776-1782), v roku 1968 sériu 9-známkovú emisiu s názvom „Hortobágy“ s vyobrazením koňov, ktoré sa chovajú na tejto chýnejne pusze (Mi.2423-2431), v roku 1971 zase sériu 8 známok „Športové kone“ (Mi.2723-2730). Zaujímavú známku vydali v roku 1977 - je na nej vyobrazená nepoznateľná kobia „Kincsem“, ktorá štartovala na 54 európskych dostiach, o. i. aj v Bratislave, a všetky dosti vyhrala (Mi.3206). Dobrý zvuk má aj žrebčín Bábolná a nečudo, že Maďarská pošta pri 200.výročí jej založenia v roku 1989 vydala sériu 3 známok. Boli vydané súťažou a na dvoch krajných známkach sú zobrazené najlepšie kone tamtojšieho chovu: „Ó baján“ a „Gazal II.“, na prostrednej známke je zobrazený pastier žrebčína (csikós) v sedle koňa (Mi.4015-4017). Z bývalej NDR spomeniem pravidelné Medzinárodné kongresy socialistických štátov o chove koňov, ku ktorým boli vydávané aj zaujímavé

Známka NDR (Mi.3263) zobrazuje studenokrvné kone (obr.vľavo), známka Ras al-Khaima (Mi.173) s obrazom dvoch horských jazdcov (13.storočie)

Jazdecký šport je výborne vyjadrený na kresbách známok emisie **Dostihy** z roku 1978 - Taxisova priekopa, vodná priekopa, skok cez brvno, preteky klusákov, finiš v celi, dekorácia víťazov (Pof.2340-2345). Kone sú znázornené v typických dynamickej jednotlivých dostihových disciplínach. Jubilejný 100.ročník svetoznámej **Veľkej pardubickej** sa asi nemohol obísť bez vydania známok. K tejto príležitosti boli v roku 1990 vydané dve známky (Pof.2953-2954). Zhodou okolností túto Veľkú pardubickú st.ch. vyhrala anglická plnokrvná 8-ročná kobia mutašického chovu Libentina (Hugben - Libila) v rekordnom čase 9:49,4 min. Trat týchto svetoznámych dostiach meria 6900 m a je na nej 31 skokov (najťažší je známy skok cez Taxisovu priekopu). V roku 1996 vydala aj Česká republika dve známky, na ktorých sú zobrazené známe chovy: **Kladrubský vraník** a **kladrubský beluš**.

S motívom koňov sa môžeme stretnúť hámam na známkach všetkých európskych krajín, neraz na viaceroch emisiach. Zo širokej palety emisií spomeniem len niekoľko. S chovnými plemennami koňov v **Bulharsku** sa môžeme stretnúť na 6-bloku známok, ktorý bol vydaný v roku 1991. Známky s námetom koňov sú bohatoh zastúpené aj na známkach **Maďarska**. V roku 1961 vydali

známky - napríklad k jubilejnemu 40. kongresu v roku 1989 bola vydaná 4-známková séria známok (Mi.3261-3264). V **Poľsku** má chov koňov dlhoročnú tradíciu a je na veľmi vysokej úrovni - za zmienku stojí napríklad žrebčín v Jánovе Podlaskom, kde chovajú vynikajúce arabské plnokrvné kone. Mnohé sú vyobrazené aj na poštových známkach. V roku 1965 však vydali aj sériu 9 známok „Lancút“ s vyobrazením rôznych druhov, dnes už historických kočiarov (Mi.1644-1652). Veľmi vydarená je aj 6-známková séria „Kone 1989“ s hlavami koňov rôznych plemien chovaných v Poľsku (Mi.3190-3195). **Rakúská pošta**, okrem iného, v roku 1972 pri príležitosti 400.výročia založenia španielskej školy vydala tlačový list so 6 známkami zobrazujuúcimi lipcanov v rôznych figúrách drezúry (Mi.1395-1400, Bl.2). Známky v nás možu evokovať predstavy o elegancii tohto krásneho športu. A možno aj o umení.

Portugalsko predstavilo tiež svoje plemenné žrebce v roku 1986 na Štyroch známok emisie „Chovné kone v Portugalsku“ (Mi.1691-1694). Viacero sérií s motívom koňov vydali aj v **Rumunsku** - napríklad v roku 1964 štvorznámkovú sériu „Dostihy“ (Mi.2276-2279), v roku 1970 potom šestznámkovú emisiu „Kone“ s hlavami

v Rumunsku chovaných koňov (Mi. 2888-2893) a podobnú sériu potom v roku 1984 (Mi.4077-4082). Na ukážku spomienom aj 5-známkovú sériu známkov vydanú v bývalom **Sovietskem zväze** v roku 1988 s reprodukciami maliieb koňov, ktoré sú v obrazárni Múzea pre chov koní Poľnohospodárskej akadémie K.A.Timirjazeva v Moskve (Mi. 5854-5858).

Americký kontinent pripomieniem aspoň jednej 8-známkovou sériou známkov **USA** s názvom „Nagaland“, na ktorej sú zobrazeni vojenški jazdci na koňoch v dobových uniformách v rozpätí rokov 1776 až 1976. Veľmi zaujímavé sú aj známky z Afrického kontinentu. Napríklad **Benin** vydal v roku 1997 šestznamkovú emisiu známkov v tvare trojuholníkov pod názvom „Arabské kone“. Zo známkovej produkcie **Guiney** spomienom dva hárčeky po štyroch známkach, ktoré boli vydané v roku 1976 pod názvom „Rasy koní“ (Mi.805-808 a 809-812). Republika **Burkina Faso** vydala k Svetovej filatelistickej výstave ARGENTINA 1985 pätnámkovú sériu známkov s námetom rôznych jazdeckých športov (Mi.1035-39). Olympijské hry v Montrealu pozdravila **Liberia** 6-známkovou sériu a hárčekom (1967), na ktorej sú vyobrazení držiteľa zlatých medailí v jazdeckých disciplínach (Mi. 1032-1037, Bl.86). S touto tematikou vydala 8-známkovú sériu aj republika **Togo** v roku 1985 (Mi.1836-1843) a mnohé iné krajiny.

Námet koní je bohatoh zastúpený aj na známkach ázijských štátov. Napríklad zhrebeč a kobyly so žriebätkami sú zobrazené na 6-známkovej sérii známkov **Filipíny**, podobnú sériu vydali v roku 1967 aj v **Jemene** (Mi.428-433), sedemznamkovú sériu s kupónmi a hárček s námetom chladnokrvných koňmi vydala **Kambodža** v roku 1989 (Mi.1055-1061, Bl.168). Viacero emisií vydala aj

Temperament koní vyjadrený na známkach Laosu (Mi.625) z roku 1983 (obr.vlavo) a Burkina Faso (Mi.3460) z roku 1985

Severná Kórea - *Equis asinus*, *Equus przewalskii*, *Equus asinus somalicus...* a ďalšie kone sú na sérii z roku 1991. Rôzne plemená koní chovaných v **Laose** boli vydané na známkach v roku 1987 (Mi.1026-1032). Našu malú exkurziu známkov s motívom koní ukončíme **Mongolskom**. Je to krajina, v ktorej ku koňom prechovávajú veľkú lásku a už deti od svojho útleho veku sedia na ich brchoch. Preto kone nemôžu chýbať ani na známkach, ako sú napríklad zobrazené na sedemznamkovej sérii z roku 1977 (Mi.1056-1062).

Na záver ešte jedna poznámka: Nie som filatelist, ale mojim koníčkom sú kone a preto zbieram poštové známky, pohľadnice, mince, medaily, odznaky a všetko, čo súvisí s týmto námetom. Vztah k týmu usľahlitým zvieratám sa u mňa zrodil už v mladosti a neskôr sa rozvinul aj profesionálne - 11 rokov som pracoval v Štátnom zrebciní v Motešiciach, rok na Štátnom závodisku v Bratislave a rok som aj vyučoval odbor jazdec a chovateľ koní v Topoľčianskach. Fandím zberateľstvu, nech je to akýkolvek odbor a akýkolvek námet. Je to krásna záľuba, ktorá nielen zošľachtuje človeka, ale nútí ho k neustálemu vzdelenávaniu, poznávaniu, k úprimnému obdivu prírody a láske k životu ☺

poštová správa súťažou štyroch známkov. Vidíme na nich psa ako spoločníka a pomocníka človeka v rozličných životných situáciach. Na prvej známke je pes zoobrazený ako priateľ detí. Na druhej známke potom psy sú zoobrazení pri záchrane lavín v zasypaných lyžiarov a horolezcov. Aj na tretej

známke je zoobrazený pes neobyčajne humánnej roli pre človeka - vycvičený na sprevádzanie slepých ľudí. Na štvrtej známke vidíme psov na polovačke, ktorí si bez ich účinkovania ani nevieme dobre predstaviť. Všetky štyri poštové známky sú určené pre vnútroštátnu korespondenciu a namiesto nominálnej hodnoty je na nich vytlačené slovo BREV , čo znamená, že sú určené na vyplácanie listov. Emisiu graficky upravil I.Jakobson a sú vydané v úprave pre ich použitie v známkových zošitoch. Pestré farby im pridávajú na príťažlivosti ☐ Zc

Pes za každých okolností

Popri hárčekoch najnovšou a rozšírenou módou pri vydávaní príležitostných poštových známkov sa stáva výroba súťaží. Pri nej totiž možno využiť nielen spojenie viacerých známkov série do jedného celku, ale tento celok môže byť i vedome tematicky koncipovaný. Dokazuje to napríklad i najnovšia emisia Švédska. Pes od pradávna je stálym a verným spoločníkom človeka, a to vo všetkých situáciach. Túto tému veľmi vtipne spojila švédska

PERFINY ČESKO-SLOVENSKA V ROKOCH 1920-1930

Július Píša

Dvadsiate a tridsiate roky minulého storočia možno po-važovať za vrcholné obdobie používania firemných perfo-rovacích strojčekov v Československu. Zvyšovanie pou-žívania poštových známok s dierkovannými ochrannými značkami - perfínov - súviselo s rozvojom krajiny a stú-pajúcim trendom podnikateľskej činnosti, ktorá sa po-tom adekvátnie odrazila aj v poštovnej prevádzke osobitne výzraze náramstom korešpondencie, najmä obchodnej.

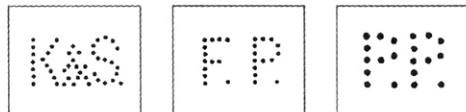
Ked' hovoríme o tomto období, nemôžeme začať inak ako zmienkou o rakúskych a uhorských známkach s pretlačou POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919. Nebudeme sa však zmieňovať o okolnostiach vzniku tejto pretlačo-vej emisie, len poznamenáme, že na jednej známke z nich sa vyskytol perfín G.St - č. G 40 Gebruder Stoll-werk (bratia Stollwerckovi) Bratislava, ktorý sa stal symbolom „perfinárov“ (obr.1a). Ked' totiž emisia PO-ŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 bola zaradená do katalógu československých známok, bol spolu s ňou do kata-lógu zaradený aj do tej doby ako jedený známny perfín G.St na uhorskej 10-fíllerovej známke „Kosci“ (Pof.99, Mi.č.194). Zberateľský záujem o túto známku s perfinom G.St bol adekvátny jeho vzácnemu výskytu a vysokému katalógovému oceneniu. Môžeme povedať, že táto kata-logizácia a tým aj znalošť o existencii tohto perfínu, mala kladný vplyv na zachovanie známok s perfinom G.St medzi zberateľmi.

Obr.1a,b,c (z lave do prava) - Perfín G.St - č.G 40, perfín MAY - č.M 9 a perfín K.F.É.T.- č.K 25

Dlhé roky sa zberatelia domnievali, že perfín na pretlačovej emisii POŠTA ČESKOSLOVENSKÁ 1919 sa vy-skytuje len na spomínamej 10-fíllerovej známke „Kosci“. Dnes už vieme, že nie je sám a na známkach tejto emisie existujú aj ďalšie perfínky. Na rakúskych známkach je to perfín MAY - č. M 9 Cukrovar Hejčín v Olomouci (obr. 1b) a na uhorskej známke K.F.É.T. - č. K 25 Kühmayer Ferenz es Társa v Bratislave (František Kühmayer a spol.), (obr.1c). Ukážku perfínu K 25 na zatiaľ jedinom známom štvorbloku známok Karol s pretlačou PČ 1919 (Pof. 121,Mi.216) môžeme vidieť na reprodukcii na 2. strane obálky. Aj dnes po osiemdesiatich rokoch prvým oficiálne katalogizovaným perfínom v Československu zostáva slovenský G.St a napriek ziskaným odborným poznat-kom v tejto oblasti, doteraz je tento perfín ako **jediný** za-znamenaný v katalógu československých známok.

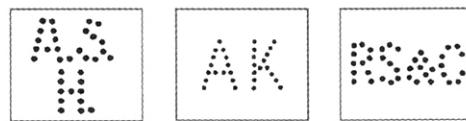
Ako sme už naznačili, po skončení prvej svetovej vojny v samostatnej Česko-Slovenskej republike začal veľký hospodársky rozmach v každom odbore činnosti. V dvadsiatich a tridsiatich rokoch na území republiky pôsobilo okolo 700 firiem a podnikov, ktoré používali perforacie

Obr.2,3,4 - Zatiaľ jediný známy exemplár známky Oslo-bodená republika 60 h (Pof.157A) s perfinom K 52, známky Veda a hospodárstvo 100 h (Pof.173) s perfinmi doteraz neznámych pražských majitelov perfínov F 53 (známe len 4 exempláre) a P 24

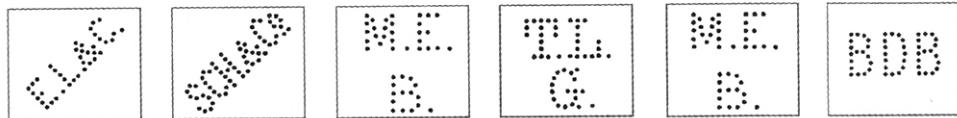
strojčeky (z nich okolo 50 bolo slovenských). Bolo vy-daných vyše dvadsať emisií poštových známok, ktoré mali rad odlišností v kresbe známok, zúbkovanie, papieri, priesvitkách - niektoré varianty veľmi vzácné a vyhľadávané zberateľmi specializovaného Československa. A na všetkých z nich sa mohli a ako poznátky zberateľov po-tvrdzujú, na mnohých sa aj vyskytujú perfínky. Ale aj z niektorých bežných známok môže perfín vyskytujúci sa v malom množstve, urobiť známku veľmi zaujímavú, vzácnú a niekedy aj unikátnu. Niektoré môžeme vidieť aj na našich ukážkach (obr.2 až 7).

Napríklad na obr.2 vidíme modrú známku OSLOBO-DENA REPUBLIKA 60 h s perfinom K 52. Týchto známok bolo vydaných 268,5 miliónov kusov, ale zatiaľ poznáme len jednu s týmto perfínom. Ďalší exemplár perfínu K 52 poznáme na známke HRADČANY (majiteľa perfínu však dodnes nepoznáme).

Obr.5,6,7 - Známka TGM 1 Kč (Pof.190) s perfinom A 70 - Antonín Sršen Holice v Čechách, známka z emisie Praha - Tatry 2 Kč (Pof.225) s perfinom A 35 - A.Kučera Bor u České Lipy (známe iba 4 exempláre) a známka z emisie 1000.výročie umrtia sv.Václava 2 Kč (Pof.245) s perfínom R 39 (aj v tomto prípade poznáme iba 4 exempláre a majiteľ firmy doteraz nebol identifikovaný)

Náklady jednotlivých poštových známok ako aj typov a variantoch sú rôzne, niektoré boli vydané v mnohomiliónových množstvach, iné v podstatne menších i veľmi malých množstvach. Záviselo to od toho, akú mali no-minálnu hodnotu, na aký účel boli vydané a od mnohých

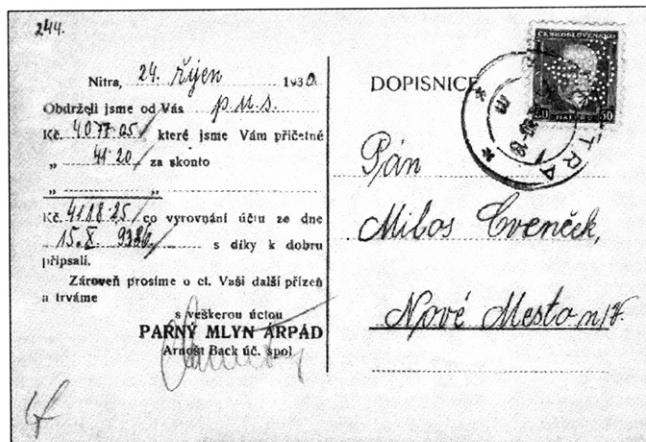
Obr.z lava do prava: 8 - Spešná známka 5 h (Pof.2) s perfinom E 28 (E.Lichwitz a com. Ukérka - Opava). Perfin nie je bežný, patrí do skupiny „D“. 9 - Ná známkach emisie Husita (Pof.162) sa môžeme s perfinom stretnúť len veľmi zriedka a aj bežný perfín na nich sa stáva výnimocným - na reprodukcii vidíme známku 80 h s perfinom S 20 (Schenker&Co, medzinárodné zasielateľstvo Praha), 10 - Známka Oslobodená republika 25 h (Pof.152) nebola bežne používaná a s perfinom je veľmi vzácná - i keď perfín M 14 (Moravská eskontná banka Brno) je bežný, 11 - Známka Oslobodená republika 50 h (Pof.152) bola vydaná v mnoho miliónovom náklade, ale s doskovou vadou „vajíčko v pase“ nie je až také bežná a s perfinom už celkom výnimocná - ani perfín T 11 (Děčínské skladiště spoločnosť Děčín) nie celkom bežný, 12 - Známka TGM 50 h emisie Jubilejná „5.výročie ČSR“ s perfinom M 14 - Moravská eskontná banka Brno (perfiny sa vyskytujú len na nižších hodnotách tejto emisie, na vyšších ich nevidno vôbec), 13 - Perfin B 26 (Riadiťstvo kúpeľov Bilina) sa na zvítokovej známke Znak 20 h (Pof.250) vyskytuje len výnimocne

iných okolností a podmienok poštovéj prevádzky. Výskyt vzácnejších známok s perfinmi je potom často ešte podstatnejšie menší, neraz ojedinely. Niekedy aj bežný perfín na takejto známke sa stáva vzácnym a hľadaným. Skutočnosť, že sú známe napríklad štyri exempláre niektorého perfingu ešte neznamenané, že všetky štyri sa vyskytujú na rovnakej známke. Jeden môže byť aj na inej známke, ktorá potom s týmto perfinom je unikátna. Navýše, výskyt rôznych perfinov znásobuje počet možných kombinácií známok, čo zberateľovi usilujúcemu skompletizovať celú emisiu - zdanivo na laho dostupných pečiatkovaných známkach - sa stáva veľmi tvrdým orieškom. Konkrétnie o tom hovoria naše ukážky na obr.8 až 13.

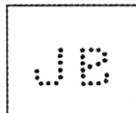
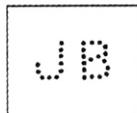
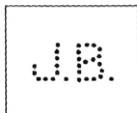
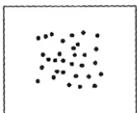
Snahou zberateľa perfinov nie je len získať známku s perfinom, ale aj túto známku na celistvostnosti, ktorá spravidla poskytuje zberateľovi aj informácie o majiteľovi

perfinu. Tieto celistvosti nazývame identifikačnými celistvostami (IC) a okrem perforovanej známke je na nej uvedený názov a adresa majiteľa perfingu, niekedy aj druh činnosti firmy, pečiatka pošty, prípadne aj iné údaje. Z obdobia, o ktorom v článku hovoríme, mnoho IC sa nevyskytuje. Zrejme takých firiem, ktorých činnosť vyžadovala rozsiahlu korespondenciu a vytlačenie obálok alebo lístkov s firemnou hľavičkou bolo rentabilné, asi neboľo až tak veľa. Na ukážku sme vybrali IC perfinu A 23 PARNÝ MLYN ÁRPÁD v Nitre (obr.14), ktorá rozhodne patrí medzi vzácnejšie, keď už nie unikátné. Táto firemná IC má všetky potrebné náležitosti a napriek tomu, že známka TGM 50 h s perfinom je bežná, ako celok je výnimocná.

Doteraz sme sa viač-menej zaoberali len so základnými známkami a perfinmi. Ale aj táto zberateľská oblasť má svoje vrcholy, svoj vyšší stupeň špecializácie. Medzi ne najčastejšie zaradujeme varianty jednotlivých perfinov, najmä rozdiely v perforačných obrazcoch vzniklé napríklad zmenou majitéľa firmy, vplyvom opotrebovania, poškodenia či vypadávania perforačných ihiel, prípadne opravou týchto chýb alebo ľinnými okolnostami. Tak sa stáva, že perfín nejakej firmy počas používania zmení svoju podobu natoliko, že vyzera úplne inak ako vyzeral pôvodne v počiatocnom období. Niekedy takisto „metamorfóza“ perfingu sa uskutoční za krátky čas, inokedy za dlhé roky.

Obr.14 - Identifikačná celistvost (IC) perfinu A 23 Parný myln Árpád v Nitre (zatial je dokladovaný len tento korespondenčný lístok z obdobia prevej republiky)

Obr.15 - Perfin R 10 - Rinnione Adrietica di Sicurita Terst, pobočka poštovne v Prahe, počiatocnej a záverečnej fáze používania (strojček bol poškodený v roku 1925) na známkach Hradčany 20 h (Pof.9) a 2 Kč emisie Praha - Tatry (Pof.225) Obrazec po vypadnutí perforačných ihiel sa stal nezretnutý, obr.16 - Tri známky, 1-krát Veda a hospodárstvo 300 h (Pof.175) a 2-krát 100 h (Pof.173) s troma variantmi veľmi vzácneho, dodnes neznámeho pražského majiteľa perfinu J 9

Niektoré príklady môžeme vidieť na našich ukážkach obr.15 a 16. Napríklad na poslednej ukážke vidíme perfín J 9 (majiteľ firmy dodnes neznámy, vie sa len, že sídlil v Prahe) na známkach **VEDA A HOSPODÁRSTVO** 300 resp. 100 h (obr.16). Prvý variant má za písmenami **J** a **B** perforačné otvory (bodky), druhý variant perforačné otvory za písmenami už nemá (boli odstrané zámerne majiteľom) a tretiemu variantu chýba jeden perforačný otvor už aj v spodnom oblúku písmena **B**. Príklad, aké zaujímavé možnosti poskytujú perfiny na špecializáciu. Na záver ešte poznámka. Pre porovnanie vzácnosti

zberatelia zaradujú perfiny podľa počtu známych exemplárov do šiestich hodnotiacich skupín. Hodnotiace skupiny vypracoval známy perfínar Vojtech Maxa v katalógu perfínov, ktorý vydal KF 08-21 Hlohovec v roku 1972 (neskôr boli ešte tri ďalšie vydania). Perfiny z územia Československa sa delia do týchto hodnotiacich skupín: A = 200 kusov a viac, B = 100 až 199 kusov, C = 50 až 99 kusov, D = 20 až 49 kusov, E = 5 až 19 kusov a F = 4 a menší kusov. Košickí perfínari vydali v roku 1997 katalóg perfínov z územia Slovenska, kde niektoré skupiny perfínov autori upravili, ale k zásadnej zmene nedošlo.

OBJAV NOVÉHO ZÚBKOVANIA?

Nový špecializovaný katalóg Slovenska unšpiroval mnohých zberateľov na prezretie si svojich materiálov. Že takto činnosť má svoj zmysel, dokazuje aj nasledovné:

Na 91.strane v katalógu je venovaný jeden skromný stípec kontrolným poplatkovým známkam na pohľadnice vydaných v roku 1940. Väčší priestor vlastne ani nevyžadujú, ved že zaujímavého môže na nich byť? Pozorné oko zberateľa však predsa objavilo zaujímavosť. Ako na obrázku vidieť, existuje i kontrolná poplatková známka na pohľadnice hodnoty 15 h tvarohvedné so zúbkováním 12½. Katalóg pri tejto známkе uvádzá zúbkovanie 10½. Aj voľným okom je rozlišiteľné zúbkovanie 12½ od zúbkovania 10½, ale aby nedošlo k mylkom, v tomto prípade meranie zúbkovania bolo vykonané precíznym

elektronickým prístrojom **PERFOTRONIC**. Prístroj rozdiely v zúbkovaní jednoznačne potvrdil. Zatial vieme iba o jednej známke s týmto odlišným zúbkovaním.

Ako vidieť, opäť sa byť zvedavý a venovať pozornosť a trochu času aj známkam, ktoré sú niekedy celé roky uložené kdesi v kúte zásobníka □ **Otto Pisztón**

Umelecké múzeum vo Vaduze

Tri známky zo septembra roku 2000 pripomínajú sviatok malíarskeho umenia v hlavnom meste Lichtenštajnska. Boli vydané pri príležitosti otvorenia múzea umenia na kniežacom hrade Vaduz, kde pre tento účel zrekonštruovali historické priestory a zhromaždili do nich umělecké diela maliarov od 17. storočia až po súčasnosť. Poštová známka s reprodukciami flámskeho maliara R. Saveryho „Kytica“ (2 F) je vytlačená z pätfarebnej rytiny rakúskeho rytca W. Seidela v Rakúskej štátnej tlačiarne vo Viedni. Ďalšie dve známky (80 Rp a 1,20 F) - J. Miro „Snivajúca včela“ (surrealizmus) a S. Lewitt „Kocka“ (kubizmus) - vyhotovila švajčiarska tlačiareň Courvoisier S. A. 5-farebnou hibkotlačou □ Zc

KUNSTMUSEUM 2000
80
FÜRSTENTUM LIECHTENSTEIN
ZC

O TRENDODCH

Ivan Lužák

V marcovom čísle Poštových zvestí, časopise Slovenskej pošty, sme si mohli prečítať obsiahly a závažný článok Mgr. M. Ševčíkovej (útvár marketingu SP) s názvom *Trendy v oblasti filatélie*. Autorka ho napsala ako odovzdu na medzinárodné filatelistické marketingové sympózium, ktoré sa uskutočnilo vo februári 2001 ako sprievodné podujatie medzinárodnej filatelistickej výstavy HONG KONG 2001. Za súčasné trendy v oblasti filatélie označila popri obchodných a marketingových aktivitách:

- ofset ako technika tlače,
- vydávanie známok pre deti a mládež,
- osobné známky.

Tieto konštatovania autorka dokumentovala viacerími príkladmi z edičnej praxe poštových správ Hong Kongu, Južnej Afriky, Austrálie, Číny, Nórsku a „Royal Mail“. Mysíme si, že je potrebné zo strany filatelistickej verejnosti reagovať na tento článok.

Ak si techniku tlače zjednodušíme na ofset a ocelotlač, musíme konštatovať, že v súčasnosti je rozšírenejší ofset. Za svoje postavenie vdačí jednoduchej príprave a realizácií, ktoré sú rutinou technickou záležitosťou. Koniec výsledkom sú nižšie výrobné náklady. Pri ocelotlači však samotná technika nestáči, predchádza jej práca rytca, a to v úplne inej kategórii - umení. Preto medzi ofsetovou a rytou známkou je taký rozdiel ako medzi pásovou výrobou a ručnou prácou, alebo - aby sme zostali na poli výtvarníctva - medzi fotografiou a grafikou. Nechceme upierať istú výtvarnú hodnotu ani ofsetovej tlači, ale rozchodné umelecky vyššie stojí ocelotlač. Zdôrazňujeme, že bývalá československá a súčasná slovenská a česká ryecká škola v známkovej tvorbe patrí k svetovej špičke a preto výrazný presun k ofsetu by bol neospravedlniteľným krokom nesprávnym smerom a umeleckým barbarstvom.

lebo napriek mnohým význam (napríklad v ankete najkrajšia slovenská poštová známka) doteraz nemáme pravidelný emisný rad venovaný deťom, ako je to samozrejmosťou v mnohých iných štátach. V nepárnom roku ho čiasťočne nahradzá Biennale ilustrácií Bratislava, kde, žiaľ, iba v roku 1995 boli vydané dve známky. Emisie ochrany prírody nemôžu považovať za vydania pre deti a mládež najmä pre vysoké nominálne hodnoty od roku 1997. Na druhej strane zase nemožno očakávať, že budeme pre deti vydávať hárčeky a tlačové listy s 12 alebo dokonca 20 známkami, keď ročne vydáme spolu 29 známk. Ako reálne riešenie navrhujeme vydávať detské známky v párnom roku a jednu detskú známku a dve známky BIB v nepárnom roku.

O osobných známkach sa v našom časopise referovalo už viackrát. Zdanivo majú nádych senzačnosti, ale nemysíme si, že znamenajú až tak ekonomické terno pre vydavateľa. Je seriózne priznať, že sa v skutočnosti ani nejedná o osobnú známku, ale iba osobný kupón k známke. Sú známe ojedinelé a jednorázové akcie tohto druhu pri mimoriadnych príležitostach (svetové výstavy, milénium). Ak bude možné za určitých podplatov poslat s príležitostou gratulačnou známkou aj napríklad portrét odosielateľa na pripojenom kupóne, bude to snáď zaujímavost pre adresáta (zrejme by sa však viac potešil väčší a kvalitnejšej fotografia v liste), avšak asi nie pre iných zberateľov. Do katalógu sa dostane iba tá gratulačná známka samotná...

V súvislosti s vydavateľskými krajinami, ktoré spomínana M. Ševčíková, chceme tiež pripomenúť, že filatelisti oddávna rozlišujú tzv. seriózne a menej seriózne vydavateľské krajinu. Kritériami serióznosti sú umierenosť emisnej politiky (počet vydávaných známk ročne), spoločenský význam spracovaných námetov, výtvarná úroveň známk a v neposlednom rade i cenová dostupnosť, odvodená od nominálnych hodnôt. Slovensko zatiaľ patrí k serióznym vydavateľom. Väčšie výhrady filatelistov sú iba k nominálnym hodnotám známk, kde silne prevádzajú vyššie hodnoty. To je v príkrom rozpore s takými vydavateľmi, ako sú Rakúsko, Nemecko, Švajčiarsko, Francúzsko, Taliansko, Švédsko, Holandsko, Španielsko, Belgicko, USA... Táto skutočnosť je asi hlavnou príčinou zníženia počtu filatelistov v SR. Nebolo by dobrú správou pre Slovensko, keby sme prišli o povesť serióznej vydavateľskej krajinu výrazným prechodom na ofset, zaradením „atraktívnych“ univerzálnych či globalistickej námetov nič nehovoriacich o vydavateľovi a inflačným zvýšením počtu vydávaných známk. Takéto trendy vedú iba k zníženiu zberateľského záujmu nielen doma, ale aj v zahraničí.

Hong Kong nám iba pripomenuje, že po komercionalizácii literatúry, filmu a televízie tu máme aj komercionalizáciu poštovej známky. Treba ju odkázať do príslušných medzi ■

Fínska známka vytlačená ofsetom (vľavo), slovenská známka Detom z roku 1944 (vpravo), známka vytlačená ocelotlačinou podľa rytiny Cz. Slaníu (vpravo hore)

Známky pre deti a mládež sa všeobecne vydávajú už takmer celé storočie - vedľ slávny emisný rad Švajčiarska Pro Juventute mal premiéru v roku 1913 a v ČSR za také môžeme považovať už legionárske z roku 1919. Otázne je len kvantitatívne zastúpenie týchto známk v ročných emisných plánoch. A tu naozaj nemôžeme byť spokojní,

120 rokov od narodenia velikána slovenskej hudby

Spomedzi osobností kultúry, vedy a umenia, ktorí sa narodili v Trnave, patrí hudobný skladateľ Mikuláš Schneider-Trnavský (25.5.1881-28.5.1958) k najvýnimočnejším. Jeho hudobné nadanie sa prejavilo už v mladom veku, počas štúdia na gymnáziu (zhodou okolnosti jeho spolužiakom bol aj maďarský hudobný skladateľ Zoltán Kodály, s ktorým neskôr študoval hudbu aj na akadémii v Budapešti). V štúdiach pokračoval na konzervatóriu vo Viedni a ukončil ich roku 1905 v Prahe. Tu sa stretol v Spolku Detvan aj s M.R. Štefánikom, ktorému zhudobnil jeho text Našiel som si v šírom poli...

udemelaná prvá štátne cena za umenie. A za hudobnú tvorbu mu pápež Pius XI. udeliť titul Rytier rádu sv. Gregora. Štátne cenu dostal aj v roku 1948 a v roku 1956 mu prezident udeliť titul Národný umelec. Jeho piesne zludoveli, mnohé patria do repertoáru po predných spevákov. Interpretmi spievajúcimi jeho

Ružičky, Keby som bol vtáčkom a iných patria napríklad Mária Kišoňová-Hubová alebo svetoznámý Peter Dvorský. Okrem cirkevných skladal mnohé piesne s národným akcentom (Slovenský bunt, Hor sa Slovák, Slovenčina moja...) a to bola príčina, pre ktorú dlho nepatriel do učebnic hudby. A jeho zborová, duchovná, orchestrálna, inštrumentálna tvorba a zložené omše sa takmer nespomíinali.

Asi stále platí, čo povedal na jeho adresu J. Sivák: „Mikuláš Schneider-Trnavský má také zásluhy, že národ oštáva mu veľkým džlníkom...“

(Poštová známka s jeho portrétom podla návrhu akademického malara Jozefa Baláža bola vydaná v roku 1981 v emisii „Výročia osobnosti“ a skladateľ bol zaradený do kultúrneho kalendára UNESCO. Priležitosťné pečiatky pri tohtoročných oslavách skladateľa v Trnave navrhol a upravil M. Snirc - vyobrazenie je na str.23 dnešného čísla v prehľade pečiatok) □ J.M.

MIKULÁŠ SCHNEIDER -TRNAVSKÝ

nova a iných. Jeho skladba Štefánik a text Š.Krčmérho Mali sme my sokola znala pri odhalovaní Mohyly na Bradle... A hymnická pieseň Hoj, vlast moja mala ambície stať sa slovenskou hymnou. Málokto vie aj to, že on ako prvý harmonizoval Nad Tatrou sa blýska..., ktorá sa stala slovenskou hymnou. V roku 1937 vydal Jednotný katolícky spevnik, v ktorom je okrem skladieb z kancionála Cantus catholici a mladších kancionálov zaradených jeho vlastných 226 skladieb, ktoré všetky upravil, harmonizoval a dal im jednotný hudobný štýl. Uvedomujeme si skutočnosť, že M.Schneider-Trnavský je najhrajnejší a najspievanejší slovenský autor - skladateľ, keď jeho skladby spievajú zbyty tisícov pri svätých omšíach? V roku 1940 mu bola spolu s M.Benkom, A.Žarnovom

Zo sveta priležitosťných pečiatok

Pestrý a mnohotvárny svet poštových známkov a celín často vedia doplniť, rozšíriť alebo aktualizovať priležitosťné poštové pečiatky pri rôznych podujatiach a výročiach. Ukážky z noviniek pečiatkovej tvorby z oblasti námetu leteckej a kozmonautiky vidite na našich štyroch reprodukciach z troch európskych krajín.

■ V talianskom meste Crescentino 22.4.2001 používali priležitosťné poštové pečiatky, ktorá pripomienula 40.výročie prvého letu človeka do kozmu. Kresba Jurija Gagarina v kozmickej skafandri v pečiatke nie je ktorieká vydarená, je však sympatické, že v členskej krajinie NATO si na toto významné jubileum kozmonautiky (nie len sovietskej) niekoľko spomenul.

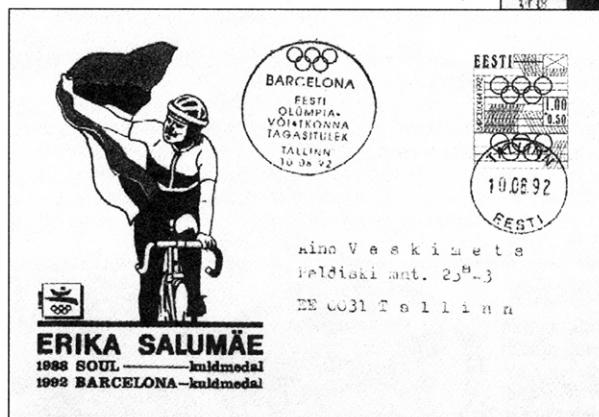
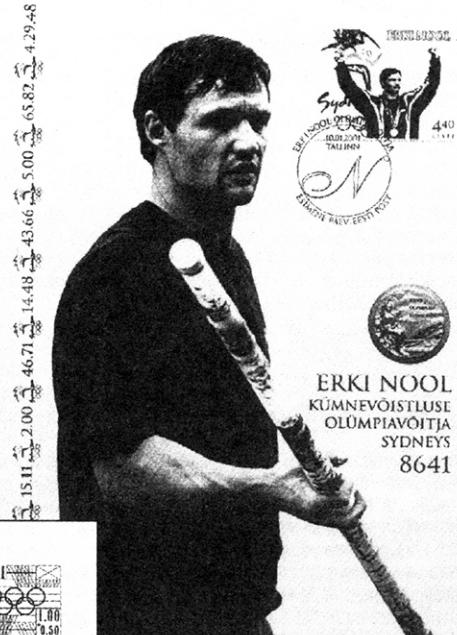
■ 75.výročie prvého polárneho letu pripomienula norska poštová správa priležitosťnou pečiatkou 12.mája 2001 v meste Longyearbyen. V pečiatke je kresba legendárnej vzduchoholode „NORGE“ s jej typickým „cigárovým“ tvarom, s ktorou menom je spojená éra bádateľských výprav do polárnych oblastí v období medzi dvojnámi svetovými vojnami.

■ Slávnostné pomenovania (tzv. krsty) lietadiel zo svojej popularity nič nestratili ani 21.storočia a mnohé letecké spoločnosti tieto podujatia stále používajú na propagáciu účely. Nemecká letecká spoločnosť LUFT-HANSA na letisku vo Frankfurte n/M. 9.5.2001 krstila lietadlá hned dve: Airbus A 320 (s imatrikáčnym označením D-AIPF) na meno „DEGGENDORF“ a Canadair Jet (s imatrikulačným označením D-ACHA) na meno „MURRHARDT“. V oboch prípadoch pošta na frankfurtskom letisku používala priležitosťné pečiatky □ vkn

ESTÓNSKI OLYMPIJSKÍ VÍťazi

Stalo sa už takmer pravidlom, že mnohé známkové krajinám vydávajú poštové známky venované svojim popredným športovcom - olympijským víťazom. Patrí medzi ne aj Estónsko. Poštová správa tejto krajiny vydala 10. januára 2001 príležitostnú známku nominálnej hodnoty 4,40 Kr s olympijským víťazom v desaťboji na LOH Sydney 2000 Erki Noolom.

Estóneč Erki Nool vyhral jednu z najtažších atletických olympijských disciplín. Tento všeestranný športovec je na známke vyobrazený ako stojí na stupni víťazov so zdvihnutými rukami, kyticou v ruke a na hrudi so zlatou medailou. Na tlačovom hárku sú na okrajoch vytlačené (ako je to v poslednej dobe na estónskych známkach bežné) olympijské kruhy a olympijské farby vo vodorovných čiarach. S novou známkou bola vydaná aj obálka prvého dňa vydania (FDC), na ktorej je záber z bežeckej disciplíny s finišujúcim Erki Noolom. So známkou bola vydaná aj výkusná analogická pohľadnica (carte maximum č.29).

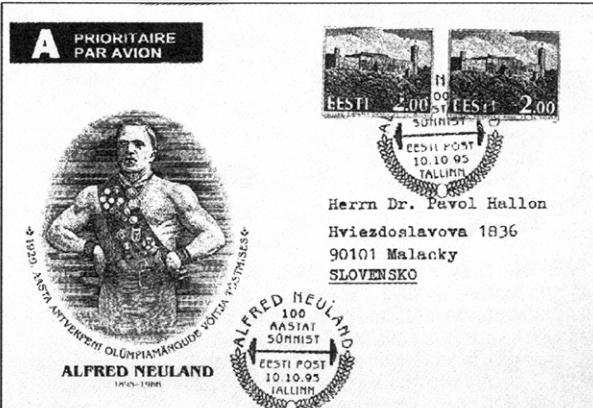

Na pohľadnici vidíme olympijského víťazu so sústredeným pohľadom a so skokanskou tyčou v ruke. Vpravo hore je nalepená známka opečiatkovaná pečiatkou FDC, pod ňou reprodukcia olympijskej medaily, text a výsledný počet dosiahnutých bodov E.Noola (8641). Na ľavej strane pohľadnice, za chrbotom športovca, sú uvedené jeho dosiahnuté výsledky vo všetkých disciplinách olympijského desaťboja.

Nie je to však prvé vydanie pre estónskeho olympionika. Estónska pošta vydala aj príležitostnú obálku na počesť cyklistky Eriko Salumäevej, držiteľky olympijských zlatých medailí zo LOH Soul 1988 a LOH Barcelona 1992. Na obálke je táto vynikajúca cyklistka zobrazená po víťazstve s estónskou zástavou, pozdravujúca aplaudujúce obecenstvo (na obr. uprostred).

Podobnú príležitostnú obálku bez natlačenej známky vydala pošta v roku 1995 s vyobrazením olympijského víťaza Alfreda Neulanda pri príležitosti 100.výročia jeho narodenia. Alfred Neuland získal zlatú medailu na olympijských hrách v Antverpách v roku 1920 vo vzپieraní. Na obálke (na obr. dole) je zobrazený podľa dobovej fotografie so šerpou a mnohými medailami. K jubileu sa používala v Talline aj príležitostná poštová pečiatka (10.október 1995).

□ Pavol Hallon

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Redakcia neručí za obsah
a znenie informácií o jednotlivých
podujatiach.

Kalendár podujatií s uvedením miesta, termínu konania a ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré pre redakciu poskytli ich usporiadatelia.

CELOŠTÁTNE A REGIONÁLNE PODUJATIA

→ 5.august 2001 ŽILINA - RADOĽA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE ZBERATEĽOV · Galéria MLYN-ANTIK, Radola č.133 (oproti čerpacej stanici BENZINOL, 10 km od Žiliny) · Možnosť predaja vlastného tovaru z automobilu v areáli galérie. Ďalšie stretnutia sa konajú každú prvú nedeľu v mesiaci: 2. 9., 7.10., 4.11. a 2.12.2001 · Dňa 4.novembra - jesenná aukcia starožitností · Kontakt: Galéria MLYN-ANTIK, 023 36 Radola 133, ☎ 041-4214026, mobil 0903-175076, e-mail: samo@za.psg.sk ■

→ 11.august 2001 TRSTÍN

BURZA - FILATELIA, NUMIZMATIKA, polovníctvo, rybárstvo, starožitnosti, kurozity · Kultúrne stredisko od 7 do 12 hod. · Kontakt na ☎ 085 / 5579 409 · Ďalšie burzy: 15.9., 13.10., 10.11. a 1.12.2001 ■

→ 18.august 2001 KRAKOVANY

HOBBY STRETNUTIE · Kultúrne stredisko od 7.00 hod. · Ďalšie stretnutia: 22.9., 20.10., 17.11. a 15.12. 2001 · Kontakt: Peter Kvasnica ☎ 0905 267519 ■

→ 25.august 2001 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ NUMIZMATICKÁ BURZA · Dom armády Trenčín od 7.00 do 12.00 hod. · Kontakt: F.Jarábek ☎ 032 / 7443 511 ■

→ 1.september 2001 BRNO

CELOŠTÁTNA FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÓDZKA · MK BRNO, Vlhká ul.21. od 8 do 12 hod. · Kontakt: L.Skoupy, Húskova 10, 618 00 Brno, ČR, ☎ 05 / 4853 2219 · Ďalšia schôdzka 1.decembra 2001 ■

→ 8.september 2001 BRATISLAVA

CELOŠTÁTNE STRETNUTIE FILATELISTOV · Dom lodníkov, Pribinova ul. od 8.00 do 13.00 hod., spojenie z hlavnej stanice - autobus č.82 · Kontakt: Ing.L.Böhm, ☎ 02 / 4329 5360. Ďalšie stretnutie: 8.12. 2001 ■

→ 8.september 2001 ZVOLEN

BURZA ZBERATEĽOV - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA a iné · Posádkový klub armády Zvolen, miestna časť Podhorová od 8.00 hod. · Informácie: p.Halamová (PKA), ☎ 045 / 5320 183, 5320 184, 5320 487 kl. 463 930 ■ Ďalšia burza bude 8.12.2001 ■

→ 8.september 2001 BRATISLAVA

BURZA ODZNAKOV, MEDAILÍ, MINCI a VYZNAMENANI · Spoločenská sála Strediska kultúry Bratislava - Nové Mesto, Vajnorská ulica č.21 od 8.00 do 12.00 hod. · Ďalšie burzy: 6.10., 3.11. a 1.12.2001 ■

→ 9.september 2001 RUŽOMBEROK

CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ VÝMENNÁ SCHÓDZA · Gymnázium sv. Andreja (pri Mestskej radnici) od 7.30 do 12.00 hod. · Kontakt: L.Adamčík, Jelence 5, 034 01 Ružomberok, ☎ 044 / 4326024 alebo L. Iván, Malé domky 12, 034 05 Ružomberok, ☎ 044 / 4328189 ■

→ 23.september 2001 TRENČÍN

TRADIČNÁ CELOSLOVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA · Mestské kultúrne stredisko DLHÉ HONY · Ďalšia celoslovenská burza sa uskutoční 11.novembra 2001 ■

KF 52-46 Močenok usporiada
filatelistickú výstavu

RELIGFILA 2001 SO SV.GORAZDOM ZA KRISTOM

v dňoch 25. - 29. júla 2001

počas 9.CELENÁRODNÉHO FESTIVALU
KRESŤANSKÉHO DIVADLA

GORAZDOV MOČENOK

K výstave bude vydaný katalóg,
príl. pošt. lístok, katalóg slovenských príl.
pošt. pečiatok s kresťanskými motívmi
a na pošte bude príl.pošt.pečiatka

→ 30.september 2001 LUČENEC

BURZA-HOBBY STRETNUTIE · Hotel PELIKÁN, Adyho ulica (pri tržnici) od 8.00 hod. · Ďalšie stretnutia: 28.10. a 25.11.2001. Informácie: ☎ 047 / 432 9266 ■

→ 30.september 2001 ŠAĽA

BURZA ZBERATEĽOV (FILATELIA, NUMIZMATIKA, STAROŽITNOSTI a iné) usporiada Kultúrno-spoločenská organizácia a Klub filatelistov v Estrádnej sále DK v Šali od 7.00 do 12.00 hod. · Kontakt: Stanislav Meštan, Pionierska 47, 927 01 Šaľa ☎ 031 / 7712 840 ■

→ 7.október 2001 ŽILINA

CELOŠTÁTNA VÝMENNÁ SCHÓDZKA - BURZA + MINIAUKCIA POHLADNÍC (súčasť výstavy ŽILINFILA 2001) · ZK Slovensa Rosea (vedľa futbalového štadióna, 300 m od železničnej stanice) od 7.30 do 12,30 hod. · Ďalšia burza spojená s miniaukciou pohľadníc bude 18.novembra · Kontakt: TEMAFILA, Hviezdoslavova 16, 010 01 Žilina, ☎ 041 / 5 624 958 ■

→ 14.október 2001 NITRA

HOBBY STRETNUTIE · Nitra, Párovská ulica č.1 od 7.00 do 13.00 hod. ■

→ 21. október 2001 BANSKÁ BYSTRICA

CELOSVENSKÁ FILATELISTICKÁ BURZA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého ul. 4. od 8 do 12 hod. • Kontakt: Dušan Gubík, Rudohorská ul. 21, 974 11 Banská Bystrica, ☎ 048 / 411 66 92

PRAVIDELNÉ KLUBOVÉ BURZY a STRETNUTIA

■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - NUMIZMATIKA • Výmenné schôdzky bratislavskej pobočky SNS • Dobrovičova ul. 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - TELEFÓNNE KARTY • Bulharská predajňa VITOSA, Špitálska ul., 1. poschodie, každú stredu od 16.00 do 18.00 hod. (provizórium) ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Budova Elektroproyektu, Partizánska cesta • Každú druhú a poslednú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **KEZMAROK** - FILATELIA • Dom detí a mládeže, Starý trh č. 25 • Každú prvú nedelu v mesiaci od 10.00 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA • Posádkový klub armády, Masarykova 17 • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9 do 12 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA • CK Junior, Sládkovičova ulica • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA • Buffet Malá ryba, L.Štúra 6 (pri Lekárni) • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MARTIN** - FILATELIA • Pravidelné výmenné schôdzky s odbornými prednáškami • Dom kultúry Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - TELEFÓNNE KARTY • TELECARD CLUB pri Posádkovom klube armády, Šoltésovej 3 • Každú druhú stredu (párny týždeň) okrem sviatkov od 16.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Mestské kulturné stredisko, malá zasadacia (I.posch.) • Vždy druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. ■ **NITRA** - FILATELIA, FILOKARTIA • Centrum voľného času Domino, Štefánikova trieda • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Kaviareň hotela Korzo, Hlavné námestie • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9 do 12 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, FILOKARTIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času „Ahoj“, Tepličkova 83 (pri Vojenskom kúpeľnom ústave), Piešťany • Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Hotel Satel • Každú prvú a tretiu stredu v mesiaci od 17.00 hod. ■ **POPRAD** - NUMIZMATIKA, FILATELIA • Podtatranské múzeum Poprad • Každú prvú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PRESOV** - FILATELIA • Čierne orol (PKO), Hlavná ulica č.50/a (I.poschodie, miestnosť nad vchodom) • Každú nedelu (okrem sviatkov a prázdnin) od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Kaviareň hotela Magura • Každú nedelu (okrem sviatkov) od 8.00 do 10.30 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA - schôdzky pobočky SNS • Hornonitrianske múzeum • Každý prvý štvrtok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **RUŽOMBE-**

ROK - FILATELIA • Liptovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■

■ **RUŽOMBEROK** - NUMIZMATIKA • Liptovské múzeum • Každý štvrtý štvrtok (okrem júla) od 17.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVA VES** - FILATELIA • Centrum voľného času, Levočská 14 • Každý páryný týždeň vo štvrtok od 16.00 hod.

■ **TRENČÍN** - FILATELIA • Kultúrne stredisko, Dlhé hony • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **TRENČÍN** - NUMIZMATIKA • Dom armády • Každú druhú sobotu v mesiaci od 7.00 do 12.00 hod. ■ **TRNAVA** - KALOKAGATIA • Centrum voľného času, Strelecká 1 • Každý štvrtok od 16.00 do 18.00 hod. (TIRNAVIA) ■ **VRANOV** n/Topľou - VŠETKY ZBERATEĽSKÉ ODBORY • Mestský dom kultúry, M. R. Štefánika 875 / 200 • Každú prvú nedelu po 15-tom v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov ■ **ZILINA** - FILATELIA • Budova Matice slovenskej, Hollého ulica • Každú stredu od 16.30 do 19 hod. a v nedelu od 9.30 hod. □ (R)

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 6 / 2001

V preddovolenkovom vydaní českej Filatelie nájdeme okrem už deviateho pokračovania seriálu Frankatúry čs. listových zásielok od známej trojice autorov aj dva zaujímavé články o súčasnej filatelií: Údajný falzifikát známky 7 Kč Ostrava 1994 a Česká známková tvorba v roku 2000. Pre špecializovaných zberateľov je určený článok Háčekov pole H 2545/8 Poukážky čs.hradov a zámkov, 50 h Maratón Košice Pot.2422 - dvojpáska s DV 35/1 a DO 40/1 na FDC i článok o priležitostných R-nálepách po roku 1998. Ako na tematickú filateliu, radí teoretik i vystavovateľ v jednej osobe J.Horák. Návštěvníkov zahraničia iste potěší prehľad výplatného z niektorých krajín Európy i do zámoria. Obsiahla je v tomto čísle i listiareň, nechýbá ani uzenesenie z 2.schôdzze predsedníctva SČF a výsledková listina z 23. aukcie Profilu □ ik

■ BÉLYEG VILÁG (Maďarsko) ■ 6 / 2001

V úvode júnového čísla prevládajú články informačného a organizačného charakteru. Medzi najvýznamnejšie z nich bude patrili asi znenie štatútu (organizačného poriadku) znaleckej komisie Maďarského zväzu filatelistov, známa pod skratkou BÉVI (MABEOSZ Bélyegvizsgáló Alkomsága). Problematicou mládežníckej filatelia sa vo svojom článku zaobráber S.Fülop, ktorý v názve článku kladie otázku: Čia je (má byť) filatelistická mládež? Ďalší, veľmi poučný článok z pera účastníka, informuje o júry-manskom seminárii v susednom Rakúsku. Časopis uverejňuje 2.časť príspievku Gy.Cserního „Vystríhajme sa pred falzifikátmi“. Tajomstvo používania rímskej VI-ky poštovým úradom Pécs na zásielkach v období od 1.10. 1919 do 20.8.1921 sa pokúša odhaliť vo svojom článku Z.Farkas. Pre zberateľov výplatných známk emisie Kaštiele a Ludové umenie je určený prehľad odchyliek jednotlivých vydanií, ktoré K.Kardhordó zostavil do podoby tabuľiek. Zaujímavé historické i filatelistické súvislosti skúma vo svojich príspievkoch L.Molnár, ktorý ich uverejňuje pod spoločným nadpisom Filatelie + (plus). V júnovom čísle sa v príspievku venuje panovníkom - cisárom Karolovi I. a královi Karolovi IV. □ vkn

INZERCIA

Podmienky inzerovania: Cena za jeden riadok v rubrike INZERCIA je 20 Sk. Za inzerát zvýraznený rámčekom úctujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovanej inzeráte poskytujeme 30%-nú zľavu. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zadarmo. Úhradu inzerátu resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. Inzeráty prosíme písat na stroji (počítači) alebo čítateľne paličkovým písmom. Uverejnené sú v najbližšom čísle časopisu v došlom poradí. Komerčné inzeráty resp. reklamy vrátane ich grafickej úpravy účtuje sme na základe osobitného sadzobníka, ktorý na požiadanie zašleme, alebo dohodou.

Barasa filatelia

Predaj známok
a filatelistických potrieb
Abonencia z celého sveta

Numizmatika

Predaj výrobkov
Kremnickéj mincovne

Predajňa: Májkova 2 (Avion)
81117 Bratislava 1
Tel./fax 07-55 42 46 47

■ **ZASIELAM KF I JEDNOTLIVCOM** po predchádzajúcej dohode hodnotné výbery ★★ i ☺ známok Československa, SR, ČR, SŠ, Č+M, Európy i zámoriá, FDC, celín, celistvosti, bankoviek, mincí, RN, ZN a pod. Doplňní vaše chybrenky, predám katalógy, literatúru, alibi, listy, zásobníky, filiat pomôcky a pod. Ohodnotím zberky i jednotlivé kusy známok, mincí, bankoviek, starožitností a pod. Prevezmem do komisionálneho predaja hodnotné zberky, známky, mince a iný zberateľský materiál. Odkúpim väčšiu i menšie zberky z pozostalosti, likvidované zberky a pod. Odoprieviem na každý list s priloženou známkou na odpoved. Miroslav SUKOPČÁK, Čáčov 294, 905 01 Senica, ☎ 0905 358 707, 034 / 651 3964 Z 070

■ **KÚPIM ZNL 1b - TL svetlomodrý kartón**, ZNL 38 s čiernym kašetom, PT 36c, PT 36 d - dlhý formát, PT 44c, PT 72c, PT 72d - dlhý formát, PT 73b - dlhý formát, PT 126a - číslovaná nad 3500. Dušan GUBÍK, ulica Rudohorská 21, 974 11 Banská Bystrica, ☎ 048 / 411 66 92 Z 071

■ **KÚPIM CELÝ HÁROK NOVINOVEJ 10 halierov**, kde na 82. známkach sa nachádza vyobrazená chyba v číslici 1. Ing. R. Rakovský, Tóryska 44, 821 07 Bratislava. Z 072

■ **KÚPIM AJ VÄČŠIU ZBIERKU** známok (celý svet) do roku 1960. Tel. po 18.00 hod. 043 / 5868182 Z 073

FILATELIA HOBBY BRNO

od 10. júla 2001
je premiestnená na Sukovú ul. 5
pri OD Centrum

■ **PREDÁM ČIERNOTLAČE JELKA** 70 Sk, Ludovít Stúr 50 Sk, ČSR Praga Mater Urbium 80 Sk, FDC kozmonaut Bella 60 Sk a obálka s hárčekom a podpisom Bellu 100 Sk. Robert KYTKA, 936 74 Malé Leváre 95. Z 074

■ **PREDÁM POŠTOVÉ ZNÁMKY** Juhoslavie od roku 1918, Srbska, Chorvátska a Slovinska. Ďalej kolky Maď., Rak., Uh., ČSR. Numizmatické listy 1972-1984. Vojtech ŠARFY, ul. Lukáča 11, 936 01 Šahy. Z 075

Výročie kanadskej vojenskej školy

Začiatkom júna t.r. Vysoká vojenská škola Kanady oslavila 125.výročie svojho založenia. Stalo sa tak krátko po období, kedy Kanada získala v britskom impériu príslivému - bol jej udelený kráľovský štatút so značnou samostatnosťou na čele s parlamentom. Po odchode anglických vojenských jednotiek v roku 1867 zriadil parlament i samostatnú kanadskú armádu. Na jej budovanie a zdokonalovanie bola v roku 1876 založená i vysoká vojenská škola v meste Kingston v provincii Ontario. Známka k tomuto jubileu je pozoruhodná najmä majstrovskou kompozíciou atribútov školy. Grafikovi J. Hudsonovi sa výtvarne podarilo stváriť na známke viaceré komponenty vzťahujúce sa na život a poslanie vysokej školy: Postavy dvoch jej absolventov v dôstojníckych uniformách (muža a ženu), budovu školy a scény z vojenskej výzbroje školy v akcii (graficky riešené ako odraz na špici vyleštených vojenských topánok). Známky v 16-kusových tlačových listoch vyhotovených 5-farebným ofsetom a v nominálnej hodnote 47 centov, vytlačila tlačiareň Kanadskej národnej banky v Ottawe □ Zc

NOVOOTVORENÁ ZBERATEĽSKÁ PREDAJŇA

Predaj (aj komisionálny) a výkup:
ZNAMOK, MINCI, POHLADNÍC,
TELEFÓNNYCH KARIET
a VYZNAMENÁNÍ

Bratislava, Medená ulica 18
☎ 0905 599 900

Otvorené: Po-Pia 9.³⁰-18.³⁰, So 9-13

Transplantácia ľudských orgánov

Na poli lekárskej vedy i praxe sú v súčasnosti veľmi často na programe otázky zdokonalovania transplantácie ľudských orgánov, tohto zložitého ľudského zásahu do živého organizmu ľudského tela. O najnovších metodach tejto operácie a využívaní poznatkov z tejto oblasti sa organizujú aj medzinárodné vedecké sympózia. K jednému takému podujatiu v Brazílii vydala tamojšia poštová správa dve známky. V súťaži symbolizujú darovanie a prijatie príslušného orgánu medzi dvoma mužskými postavami a obnovenú činnosť ľudského srdca. Obe známky majú nominálnu hodnotu 1,50 RS □ Zc

ČO JE ČO.

Bratislava Pozsony Pressburg

FIRMA FILATELIA ALBUM

vydala novú publikáciu encyklopédického charakteru. Publikácia s názvom ČO JE ČO na 134 stranach obsahuje vyše 12000 názvov obcí celého bývalého Uhorska (zostavene v abecednom poradí podľa pôvodných maďarských názvov, s označením do ktorého štátu patrí v súčasnosti, s uvedením súčasného slovenského názvu obci ležiacich na území SR). Publikácia je ilustrovaná farebnými reprodukciami vyše 400 pohľadní (litografie a koláže) z územia Slovenska. Cena publikácie je 600,- Sk. Objednať si ju možno na adresu: FILATELIA ALBUM, Lazaretská ulica 11, 811 08 BRATISLAVA, telefón / fax: + 421-7- 5296 7411

ALBUM ZIKA

NEHLADAJTE MA DOMA, NÁJDETE MA NA INTERNETE
www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM
 TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

FIRMA ZBERATEĽ

stále vykupuje

HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ KUSY
 ZNÁMOK, MINCI A POHLADNÍC

Poradenská služba - Zásielková služba
 Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

831 02 Bratislava, Račianska 17

tel. 02 / 44 250 149

e-mail: [zberatel @ nextra.sk](mailto:zberatel@nextra.sk)

Otvorené pondelok až piatok
 od 10.⁰⁰ do 18.⁰⁰ hod.

**ERVO
ŠPORT**

Ervín SMAŽÁK
 Lotyšská 16
 821 06 Bratislava
 tel.: 07/45246 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch (prílăče, priležitosťne poštové č. a strojové priležitosťne č.)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové materiály na tému Olympia a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Prijíjam do komisionálneho predaja poštový materiál na tému Olympia a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore majú 10% -nú zľavu pri materiáloch firmy ERVO.

Firma

**Katalóg
Zvolen**

Námestie SNP č.37, tel. 045 / 54 29 814

Predávame a vykupujeme materiál z oblasti
**filatelie, numizmatiky, notafilie,
 filokartie, telefónnych kariet**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
 a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
 Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

FIRMA ZBERATEĽ PONÚKA

V tejto rubrike ponúkaný materiál je možné zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, číslo telefónu 02 / 44250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky, k cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu *Zberatel*.

PRE ABONENTOV ČASOPISU POSKYTUJEME NA VŠETKY PONUKANÉ POLOŽKY 5 % ZĽAVU !

Ázia - Japonsko ★★ (katalóg. čísla Michel)

1948 Dostihy, 403	80,-
1948 Plávanie, 404	110,-
1952 Horolezectvo, zápasenie, 606-07	490,-
1954 Rýchlokorčulovanie, 629	140,-
1956 Skok do diaľky, basketbal, 660-61	105,-
1956 Deň filatelie, 662	330,-
1956 Horolezectvo, 663	140,-
1956 500 rokov Tokya, 658	100,-
1958 Deň filatelie, 678	30,-
1958 3.ázijské hry „Tokyo“, 680-83	38,-
1958 Vzپieranie, badminton, 689-90	38,-
1959 Deň filatelie, 704	60,-
1960 Gymnastika, kendo, 737-38	60,-
1961 Kvety, 743-54	480,-

Mongolsko ★★

1958 Domáce zvieratá, 138-47	140,-
1959 Národné športy, 149-56	75,-
1959 Lesná zver, 170-76	99,-
1961 Rôzne vtáky, 205-11	145,-
1961 Jurij Gagarin, 221-224	85,-
1962 MS vo futbale v Chile, 290-94	65,-
1962 Ryby, 313-20	120,-
1963 Cesty do vesmíru, 323-27	60,-
1965 Svetová výstava WIPA, 376 (Bl. 9)	110,-
1966 Kožušinové zvieratá, 410-17	110,-
1966 MS v zápasení Toledo '66, 427-31	40,-
1966 Rôzne kvety, 435-42	110,-
1966 Vesmírne sateliety, 452-59	80,-
1967 ZOH Grenoble '68, 472-78	75,-

1968 Mládatá zvierat, 482-89	75,-
1975 Scény rôznych lovov, 945-51	95,-
1982 Mládatá zvierat, 1479-86	110,-
1988 Kozy, 1999-2005 + Bl.131	180,-

Severná Kórea ★★

1958 Medz.geofyzikálny rok, 141-44	395,-
1959 Medz.výstava kníh v Lipsku, 187-90	700,-
1960 Národné tance, 213-15	250,-
1960 Rôzne plody, 218-22	280,-
1960 Kvety, 232-36	200,-
1960 Diamantové vrchy, 238-42	210,-
1960 Športové hry, 256-62	140,-
1960 Národné športy, 267-70	85,-
1961 Ryby, 293-97	390,-
1961 Športové dni, 343-48	95,-
1962 Vtáky, 402-06	420,-
1962 Ryby, 408-12	220,-
1964 Športové hry Ganefo, 553-57	85,-
1964 Fauna, 558-61	295,-
1965 Športové placetnice, 666-69	95,-
1965 Kvety, 656-59	210,-
1967 Kraby, 805-808	153,-
1968 Mušle, 876-78	125,-

Vietnam ★★

1958 Domáce zvieratá, 138-47	150,-
1959 Národné športy, 149-56	140,-
1959 Lesná zver, 170-76	140,-
1961 Rôzne vtáky, 205-11	455,-
1961 Kvety, 206-210	445,-
1962 Spoločný let Vostok III a IV, 240-42	560,-
1962 Spoločný let Vostok III a IV, 240-42 □	110,-
1962 Návšteva J.B.Tita vo Vietname, 217-19	245,-
1962 Návšteva J.B.Tita vo Vietname, 217-19 □	140,-
1963 Vesmírna stanica Mars 1, 258-61	245,-
1963 Rôzne vtáky, 275-80 □	95,-
1963 Rôzne vtáky, 281 (Bl.8)	750,-
1963 Športové hry v Djakarte, 283-86	1350,-
1963 Športové hry v Djakarte, 283-86 □	89,-
1963 Športové hry v Djakarte, 283-86 □	175,-

1964	Spoločný let Vostok 5 a 6, 298-300
1964	Spoločný let Vostok 5 a 6, 298-300 □
1965	Voschod 1, 359-60
1965	Voschod 1, 359-60 □
1965	Motýle, 405-10
1965	Motýle, 405-10 □
1966	Reptilie, 432-37

NÁMETY ◉

Afghanistan	1998, Huby (6+H)	29,-	Cambodge 1999, Dravé vtáky (6+H)	29,-
Afghanistan	1998, Mufióny (4)	12,-	Cambodge 1999, Rôzna fauna Afriky (6+H)	29,-
Afghanistan	1998, Motýle (6+H)	29,-	Cambodge 2000, Ryby (6)	22,-
Afghanistan	1998, Prehistorická fauna (6+H)	29,-	Cambodge 2000, Orchidey (6+H)	33,-
Afghanistan	1998, Historické lokomotívy (6+H)	29,-	Cambodge 2000, Vodné vtáctvo (6+H)	33,-
Afghanistan	1999, Lokomotívy (6+H)	29,-	Cambodge 2000, Huby (6+H)	33,-
Afghanistan	1999, Slimáky (6+H)	29,-	Cambodge 2000, Požiarne autá (6+H)	33,-
Afghanistan	1999, Papagáje (6+H)	29,-	Cambodge 2000, Korytnačky a predmety	33,-
Afghanistan	1999, Orchidey (6+H)	29,-	vyrobené z ich krunierov (6+H)	33,-
Afghanistan	1999, Kaktusy (6-H)	29,-	Cambodge 2000, Chrobáky (6+H)	33,-
Afghanistan	2000, Brodívce vtáky, bociány (6+H)	33,-	Cambodge 2000, Šport (6 známok + hárček)	33,-
Afghanistan	2000, Mačky (6+H)	33,-	Cambodge 2000, Rozprávky (6+H)	33,-
Afghanistan	2000, Lienky (Bl.9)	35,-	Cambodge 2000, Spevavce (6+H)	33,-
Afghanistan	2000, Psi (Bl.9)	35,-	Cambodge 2000, Psi (6+H)	33,-
Afghanistan	2000, Dravé vtáky I. (Bl.9)	35,-	Cambodge 2000, Mačky a ich mýtus (6+H)	33,-
Afghanistan	2000, Dravé vtáky II. (Bl.9)	35,-	Cambodge 2000, Automobiloví veteráni (6+H)	33,-
Ajman State,	Psi (6-súťač)	22,-	Cambodge 2000, Pravek (6+H)	33,-
Angola	1999, Africká fauna (4)	12,-	Cuba 1996, Vtáky (5+H)	25,-
Angola	1999, Vtáky (4)	12,-	Cuba 2000, Vzducholode, WIPA (5+H)	30,-
Angola	1999, Huby (4)	12,-	Cuba 2000, Folkór (4)	12,-
Angola	2000, Labute (6-súťač)	22,-	Cuba 2000, Mačky (5)	18,-
Angola	2000, Panda (6-súťač)	22,-	Cuba 2000, Zn.na známke-výstava ESPAÑA 2000 (H)	15,-
Angola	2000, Orly - ROTARY INT.(6-súťač)	22,-	Cuba 2000, LOH Sydney (4+H)	30,-
Angola	2000, Papagáje (6-súťač)	22,-	Cuba 2000, Morské ryby (4 známky)	12,-
Angola	2000, Huby (6-súťač)	22,-	Fujeira 1970, Krížová cesta (15)	75,-
Angola	2000, Motýle (6-súťač)	22,-	Fujeira 1971, Psi (6-súťač)	22,-
Angola	2000, Mačky, malby (6-súťač)	22,-	Guinea Bisau 1984, Dopravné lietadlá (3)	5,-
Angola	2000, Gorily (6-súťač)	22,-	Guinea Rep.1995, Malé lietadlá (6+H)	25,-
Angola	2000, Korytnačky (6-súťač)	22,-	Guinea Rep.1995, Kvety (6+H)	29,-
Angola	2000, Psi, obrázky (6-súťač)	22,-	Guinea Rep.1998, Vtáky PL (9)	35,-
Angola	2000, Akvarijné rybičky (6-súťač)	22,-	Guinée 1998, Motýle (6+H)	29,-
Angola	2000, Levy, obrázky (6-súťač)	22,-	Kampuchea 1986, Moderné dopravné lietadlá (7)	25,-
Azerbajdzan	1996, Vtáky (6+H)	22,-	Kyrgyzstan 2001, Pravek (Bl.6)	65,-
Benin	1996, MS vo futbale vo Francúzsku (6+H)	22,-	Laos 1997, Historické plachetnice (6+H)	29,-
Benin	1998, Pravek 9 (Bl)	22,-	Niger 1979, ZOH Lake Placid (5+H)	25,-
Benin	1998, Lokomotívy (6+H)	22,-	Niger 1998, Gazella Dordcas, WWF (4)	18,-
Benin	1999, Ryby (6+H)	22,-	Sahara O.C.C.1995, Pravek (6+H)	29,-
Benin	1999, Plachetrnice (6+H)	22,-	Sahara O.C.C.1995, Vážky (5+H)	20,-
Benin	1999, Orchidey (6+H)	22,-	Sahara O.C.C.1996, MS vo futb.,Francúzsko(6+H)	29,-
Benin	2000, Chrobáky (6-H)	33,-	Sahara O.C.C.1996, Bojové lietadlá (6+H)	29,-
Bulharsko	1999, Skauting (4)	12,-	Saharauí 1997, Kóne (6+H)	29,-
Bulharsko	1999, Korytnačky (4)	12,-	Saharauí 1999, Mačky (6+H)	33,-
Bulharsko	1999, Hniezda spevavcov (4)	12,-	Somali Rep. 1997, Pravek (6+H)	29,-
Bulharsko	2000, Horská zver (4)	18,-	Somali Rep. 1997, Lokomotívy (6+H)	29,-
Camboage	1990, Psi (7+H)	29,-	Somali Rep. 1999, Slimáky (6+H)	29,-
Camboage	1995, Historické lokomotívy (6+H)	29,-	Somali Rep. 1999, Pravek (6+H)	29,-
Camboage	1996, Historické lietadlá (6+H)	20,-	Somali Rep. 1999, Papagáje (6+H)	29,-
Camboage	1997, Kačice, (6+H)	25,-	Somali Rep. 1999, Rôzna fauna (6+H)	29,-
Camboage	1997, Psi (6+H)	29,-	St.T.Principe 1995, Psi Bl (9)+ 4 H	75,-
Camboage	1998, Mačky (6+H)	29,-	Tadžikistan 1994, Pravek (8)	27,-
Camboage	1999, Morská fauna (6+H)	29,-	Tanzania 1998, Kôrovce (4+H)	23,-
Camboage	1999, Mačky (6+H)	29,-	Tanzania 1998, Historické koče (4-súťač+H)	23,-
Camboage	1999, Hady (6+H)	29,-	Tanzania 1998, Cyklistické cestné preteky (4+H)	23,-

Ponuka albumových listov

Slovensko	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
I.diel	19,-	19,-	22,-	22,-	22,-	22,-	21,-	17,-
I.diel zasklený	75,-	75,-	75,-	75,-	75,-	75,-	75,-	65,-
II.diel	32,-	48,-	48,-	54,-	53,-	53,-	54,-	48,-
II.diel zasklený	120,-	185,-	175,-	195,-	220,-	220,-	220,-	185,-
Česká republika	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
nezasklený	48,-	48,-	48,-	48,-	50,-	115,-	125,-	125,-
zasklený	180,-	180,-	180,-	180,-	200,-	365,-	455,-	455,-
rozšírený súbor	-	-	-	-	-	-	-	190,-
detto zasklený	-	-	-	-	-	-	-	495,-

Albumové listy so známkami SR 1993-2000 ponúkame v dvoch prevedeniach: 1 - formát listov POFIS, 2 - formát listov A 4. Alb.listy ČR sú formátu POFIS, ročník 2000 aj formátu A 4. Ceny oboch formátov sú rovnaké. Pri objednávkach je vždy potrebné uviesť žiadany formát!

Ďalej ponúkame: Listy s nápisom **SLOVENSKO** á 5,-
Listy s nápisom **ČESKÁ REPUBLIKA** á 5,-
Listy bez nápisu á 4,-
Obaly na listy formátu A 4 (EUROOBAL) - 10 ks 15,-

UV lampy, pinzety, lupy...

UV lampa, ručná (4 ceruzkové batérie)	540,-
UV lampa, stolová (220V)	820,-
Pinzeta Prinz-Solingen (špicaté, lopatkovité alebo okrúhlé)	85,-
Pinzeta LINDNER, lopatkovitá	155,-
Lupa Ø 60 mm, zväčš. 2x + šošovka 5x	95,-
Nálepky PRINZ (1000 ks) - balíček	64,-

Hawidky

Hawidky biele :

Balíček - šírka 32 mm	60,-
Balíček - šírka 38 mm	60,-
Balíček - šírka 40 mm	60,-
Balíček - šírka 50 mm	60,-
Balíček - šírka 85 mm (zvar na stojato - na hárčeky)	60,-

Hawidky čierne :

Balíček - šírka 31 mm	60,-
Balíček - šírka 35 mm	60,-
Balíček - šírka 48 mm	60,-

Balíčky ☺ známok SR 1993-2000

Zásobníky na známky LINDNER, formát A 5, 6-listový	165,-
detto 8-listový	195,-
Zásobník na zn.LINDNER, A 4, 16-listový, čierne listy	560,-
detto 30-listový	870,-
Zásobník na zn. SCHAUBEK, 16-listový, biele listy	490,-
detto 32-listový	820,-
Zásobník na mince 10-listový,	

ZBERATEĽ • MESAČNÍK O FILATELII, NUMIZMATIKE, FILOKARTII A ZBIERANÍ TELEFÓNÝCH KARIET

Vydáva: Firma Zberateľ, Bratislava. Reg.č.časopisu MK 1188 / 95 zo dňa 1.2.1995 • Redakčná rada: Dr. Štefan Zrubec (predseda), RNDr. Milan Antala, Ing. Miroslav Gerec, Ing. Marián Jobek, PhDr. Elena Minarovčíková a RNDr. Michal Zíka • Redakcia: Viliam Kučera, šéfredaktor, Anton Kulhánek ml., redaktor, RNDr. Milan Antala, jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška, preklad do angličtiny • Príloha aukčného katalógu firmy Zberateľ • Adresa redakcie: ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava / 07 / 44 250 149, e-mail: zberatel@nextra.sk • Cena a predplatné: Cena za jeden výtlačok 44,- Sk. Pri odobratí viac ako 10 výtlačkov vydatvateľ poskytuje 20%-nú zľavu. Celoročné predplatné vrátane poštovného na rok 2000 - pre abonentov zo SR 444,- Sk, pre abonentov z ČR 695,- Sk (570,- Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 980,- Sk (44,- DEM), pre abonentov zo zámoria 1300,- Sk (43,- USD, 71,- DEM) • Zasielanie príspevkov: Čítanky napísané strojom alebo čítateľným písmom, príp. na počítačových disketách (WORD). Nevyžiadane rukopisy redakcia nevracia. Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s obsahom ktorých sa nestotožňuje.

Redakčná uzávierka č.7/2001 - 25.6.2001, do tlače zadané - 9.7.2001, predpokladaný dátum vydania - 13.7.2001

možnosť doplnenia o 3 aj 4 dierkové listy

325,-

Obenové mince Sady mincí - SR

Slovensko 1993	160,-
Slovensko 1994	180,-
Slovensko 1995	395,-
Slovensko 1996	230,-
Slovensko 1997	180,-
Slovensko 1999	350,-
Slovensko 2001	230,-

Katalógy, odborná literatúra

Špecializovaný katalóg 2001 SLOVENSKO 1939-1945 a 1993-2000, farebný	340,-
detto špec.katalóg SLOVENSKO s vloženou čiernotlačou (126 PT „Vodný kolový mlýn“, prítlac logo ZSF)	395,-

Monografie čs. známkov:	
2.diel-TGM, Hospodář.a veda	350,-
3.diel-Vyplat.1923-29, celiny	350,-
13.diel-České peč.do r.1918	150,-
14.diel-České peč.do r.1918	150,-
16.diel-I+II-Čs.poprevratové pečiatky 1918-1920	175,-
17.diel I+II-Cs.peč.1918-1939	150,-
SČF: Ocelotlač z plochých dosiek, pošt.zn. a hárčeky , I.diel - 1945-1953, príloha PT zn.ČSR L 36, hnedá, číslovaná	655,-
MICHEL Európa-Ost 1999/2000	1100,-
MICHEL Európa-West 1995/1996	750,-
Novotný-Moulis: PAPIEROVÉ PLATIDLÁ ČSR, ČR a SR 1918-1998, farebný	275,-
Novotný-Moulis: MINCE ČSR - 1918-1993, ČR a SR-2001	185,-
V.Novotný: Mince Františka I. (1792-1835)	165,-

ST. ANTHONY

ZÁSIELKOVÁ SLUŽBA

V júli sme pre Vás pripravili následovné **darčeky**:

I. Za každú Vašu objednávku nad 500 Sk od nás dostávate zdarma zostavu ★★ známok ČSSR II v katalógovej hodnote cca 250 Sk.

II. Pri objednávke nad 1.000 Sk dostávate zostavu ★★ známok ČSSR II v hodnote 500 sk a neplatíte poštovné a balné. Navýše budete zaradený do žrebovania s hlavnou výhrou, ktorou je generálna zbierka známok a hárčekov ČSSR II v katalógovej hodnote cca 50.000 Sk !!! Do koncoročného žrebovania môžete byť zaradený aj niekoľkokrát do roka - vždy, keď si objednáte materiál v hodnote nad 1.000 SK. Výsledky žrebovania uverejníme v časopise ZBERATEL č.12/2001. Takisto radi privítame Vaše návrhy, o aký filatelistický materiál máte záujem.

Na základe Vašich ohlasov sme do dnešnej ponuky pripravili filatelistický materiál Československej republiky 1945 až 1992 (PL, H, typy, DCH, DO, papier)

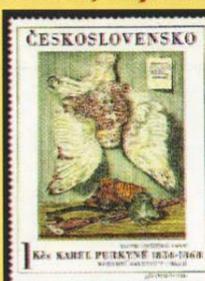
OKREM DNEŠNEJ NOVEJ PONUKY ZOSTAVA V PLATNOSTI AJ PONUKA ZO ZBERATELA Č.5 a 6.

Zabezpečíme overenie pravosti Vašho filatelistického materiálu zväzovým znalcom Dr.S. Šablatúrom.

ČESKOSLOVENSKO 1952-1983 ★★	PL	1865 Ikony-Hlava Krista	33,-	PL	2133 Ludové obyčaje	28,-
H 691-2 Bratislava 1952	1100,-	PL 1866 Ikony-Zápas sv.Juraja	42,-	PL	2147 Brat.gobelín	28,-
H 1216 Praga 1962	1200,-	PL 1867 Ikony-Nar.sv.Mikuláša	60,-	PL	2148 Brat.gobelín	55,-
H 1268A Praga 1962	80,-	PL 1894 Pražský hrad 1971	42,-	PL	2164 Výskum vesmíru	100,-
H 1268B Praga 1962 (□)	400,-	PL 1895 Pražský hrad 1971	60,-	PL	2173 Pražský hrad 1975	22,-
H 1508 Zostava 4 hárč.polí	220,-	PL 1922 Umenie-Weiner-Král	20,-	PL	2174 Pražský hrad 1975	48,-
PL 1574 Umenie-Hollar	220,-	PL 1923 Umenie-Vyšebrod.oltár	28,-	PL	2176 Umenie-Čermáková	10,-
PL 1575 Umenie-Kupecký	450,-	PL 1924 Umenie-Bazovský	28,-	PL	2177 Umenie-Sklenář	20,-
PL 1576 Umenie-Purkyně	210,-	PL 1925 Umenie-Máňas	42,-	PL	2178 Umenie-Nevan	20,-
PL 1577 Umenie-Špála	270,-	PL 1926 Umenie-Dürer	50,-	PL	2179 Umenie-Čapek	42,-
PL 1578 Umenie-Fulla	590,-	PL 1959 Pražský hrad 1972	45,-	PL	2180 Umenie-Morstadt	42,-
PL 1647 Umenie-Tichý	22,-	PL 1960 Pražský hrad 1972	65,-	PL	2201 Brat.gobelín	52,-
PL 1648 Umenie-Majerník	25,-	PL 1993 Umenie-Švabinský	28,-	PL	2202 Brat.gobelín	22,-
PL 1649 Umenie-Grund	40,-	PL 1994 Umenie-Zápas sv.Lad.	28,-	PL	2219 Pražský hrad 1976	55,-
PL 1650 Umenie-Brandl	45,-	PL 1995 Umenie-Hollar	35,-	PL	2220 Pražský hrad 1976	28,-
PL 1651 Umenie-sv.Bartolomej	110,-	PL 1996 Umenie-Leisler	28,-	PL	2227 Umenie-Matejka	22,-
PL 1686 Nová Praha-Kupka	30,-	PL 1997 Umenie-Picasso	45,-	PL	2228 Umenie-Bouda	33,-
PL 1692 Stará Praha-Máňas	30,-	PL 2030 Pražský hrad 1973	28,-	PL	2229 Umenie-Brueghel	28,-
PL 1695 Dürer s príťaľou FIP	150,-	PL 2031 Pražský hrad 1973	55,-	PL	2230 Umenie-Bys	23,-
PL 1729 Umenie-Zrzavý	40,-	PL 2050-51 M.Švabinský	35,-	PL	2251 Pražský hrad 1977	45,-
PL 1730 Umenie-Preisler	20,-	PL 2052 M.Švabinský	90,-	PL	2252 Pražský hrad 1977	38,-
PL 1731 Umenie-Bohůň	45,-	PL 2055 Umenie-Benka	65,-	PL	2253 Hist.pošt.uniformy	20,-
PL 1732 Umenie-Mucha	40,-	PL 2056-59 Umenie (súťač)	55,-	PL	2254 Hist.pošt.uniformy	25,-
PL 1733 Umenie-Majster Pavol	80,-	PL 2077 Hydrolog.dekáda	20,-	PL	2255 Hist.pošt.uniformy	25,-
PL 1766 Pražský hrad 1969	50,-	PL 2078 Hydrolog.dekáda	20,-	PL	2256 Hist.pošt.uniformy	28,-
PL 1767 Pražský hrad 1969	65,-	PL 2079 Hydrolog.dekáda	33,-	PL	2263A Kroje (10-blok)	180,-
PL 1777 A.Mucha	150,-	PL 2080 Hydrolog.dekáda	33,-	PL	2264A Kroje (10-blok)	500,-
PL 1798 Umenie-Muzika	45,-	PL 2081 Hydrolog.dekáda	55,-	PL	2265A Kroje (10-blok)	270,-
PL 1799 Umenie-Třeboň.oltár	55,-	PL 2083 Pražský hrad 1974	48,-	PL	2266A Kroje (10-blok)	350,-
PL 1800 Umenie-Hložník	55,-	PL 2084 Pražský hrad 1974	55,-	PL	2263B Kroje (8+2 kupóny)	70,-
PL 1801 Umenie-Bencúr	80,-	PL 2099 Strelecké terče	28,-	PL	2264B Kroje (8+2 kupóny)	140,-
PL 1802 Umenie-Theodorik	110,-	PL 2100 Strelecké terče	38,-	PL	2265B Kroje (8+2 kupóny)	90,-
PL 1819 Expo 70-Ikona	22,-	PL 2101 Strelecké terče	48,-	PL	2266B Kroje (8+2 kupóny)	130,-
PL 1820 Expo 70-Wolf	22,-	PL 2102 Brat.gobelín	38,-	PL	2273B Európa (4x 60 □)	250,-
PL 1821 Expo 70-Fudžijama	65,-	PL 2103 Brat.gobelín	48,-	PL	2274B Európa (4x1,60 □)	250,-
PL 1831 Pražský hrad 1970	65,-	PL 2114 Umenie-Kuba	15,-	PL	2275B Európa (4x2,40 □)	250,-
PL 1832 Pražský hrad 1970	45,-	PL 2115 Umenie-Ondříček	22,-	PL	2278 Umenie-Mudroch	20,-
PL 1853 Umenie-Galanda	22,-	PL 2116 Umenie-Kubín	28,-	PL	2285 Umenie-Bohůň	32,-
PL 1854 Umenie-Svolinský	22,-	PL 2117 Umenie-Alexy	28,-	PL	2286 Umenie-Hollar	32,-
PL 1855 Umenie-Hudeček	22,-	PL 2118 Umenie-Škréta	48,-	PL	2287 Umenie-Cranach	20,-
PL 1856 Umenie-Skutecký	30,-	PL 2130 Ludové obyčaje	20,-	PL	2288 Umenie-Rubens	38,-
PL 1857 Umenie-Vyšehr.kódex	65,-	PL 2131 Ludové obyčaje	22,-	PL	2289 Brat.historické motívy	42,-
PL 1864 Ikony-Vyhnanie z raja	22,-	PL 2132 Ludové obyčaje	33,-	PL	2290 Brat.historické motívy	25,-

PL 2311 Brat. historické motívy	42,-	PL 2408 Umenie-Bauch	45,-	PL 2513 Umenie-Hollar	55,-
PL 2312 Brat. historické motívy	50,-	PL 2409 Umenie-Dürer	38,-	PL 2514 Umenie-Španiel	20,-
PL 2313 Pražský hrad 1978	25,-	PL 2410 Brat. historické motívy	28,-	PL 2515 Umenie-Sklenář	22,-
PL 2314 Pražský hrad 1978	150,-	PL 2411 Brat. historické motívy	42,-	PL 2516 Umenie-Gerasimov	22,-
H 2327A Pražský orloj	60,-	PL 2455 Pražský hrad 1980	42,-	PL 2517 Umenie-Picasso	48,-
H 2327B Pražský orloj (□)	150,-	PL 2456 Pražský hrad 1980	28,-	PL 2519 Věseruská konf.(8-blok)	180,-
H 2334-35A Praga 1978	50,-	PL 2457 Brat.historické motívy	42,-	H 2538 Výstava Lidice	40,-
H 2334-35B Praga 1978 (FIP)	140,-	PL 2458 Brat.historické motívy	28,-	H 2541 Zasadanie OSN	40,-
PL 2347 Umenie-Bohdan	28,-	H 2460 Essen 1980	180,-	PL 2542 Philexfrance 1982	100,-
PL 2348 Umenie-Fulla	22,-	PL 2461 Umenie-Zrzavý	38,-	H 2554 Konferencia OSN	80,-
PL 2349 Umenie-Spiš.majster	60,-	PL 2462 Umenie-Klemens	38,-	PL 2549 Pražský hrad 1982	45,-
PL 2376 Pražský hrad 1979	48,-	PL 2463 Umenie-Podzemná	20,-	PL 2550 Pražský hrad 1982	22,-
PL 2377 Pražský hrad 1979	48,-	PL 2464 Umenie-Svática	22,-	PL 2555 Brat.historické motívy	38,-
H 2383 Biosféra (10-blok)	65,-	PL 2465 Umenie-Štursa	22,-	PL 2556 Brat.historické motívy	32,-
H 2384 Biosféra (10-blok)	65,-	H 2489 WIPA 1981	80,-	PL 2568 Umenie-Šíma	22,-
H 2385 Biosféra (10-blok)	140,-	PL 2494 Brat.historické motívy	42,-	PL 2569 Umenie-Kremlická	45,-
H 2386 Biosféra (10-blok)	75,-	PL 2495 Brat.historické motívy	28,-	PL 2570 Umenie-Milly	22,-
PL 2405 Umenie-Moravec	15,-	H 2510 Boj proti fajčeniu	70,-	PL 2571 Umenie-Želibský	22,-
PL 2406 Umenie-Mallý	20,-	PL 2511 Pražský hrad 1981	22,-	PL 2572 Umenie-Filla	45,-
PL 2407 Umenie-Repin	20,-	PL 2512 Pražský hrad 1981	45,-	(pokračovanie v budúcom čísle)	

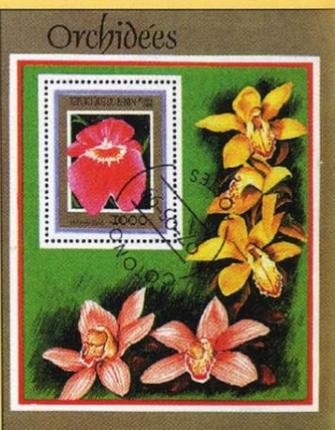
Vybávime Vaše chybenky jednotlivých známok, sérií, hárčekov a PL Československa 1945-1992 (cena 70 % katalógu POFIS 1998). Prijíname aj materiály do komisionálneho predaja.

Československo - typy, K, DCH, DO, papier...

431 Zvislá podkova (6+2 kupóny)	500,-	2091-92 Kríže	90,-
431 Vodorovná spojka (2+2 kupóny)	400,-	2129 Spojené typy I+II, rohový 4-blok	550,-
431 Známka s kupónom (pravý alebo ľavý)	á 40,-	2164 Papier bp	170,-
432 Zvislá podkova (6+2 kupóny)	500,-	2164 detto PL	800,-
432 Vodorovná spojka (2+2 kupóny)	400,-	H 2175A Zostava typov I, Ia, II, IIIa (4 ks)	450,-
432 Známka s kupónom (pravý alebo ľavý)	á 40,-	H 2175B Zostava typov I, II, IIIa (□, 3 ks)	800,-
450 Známka s kupónom (pravý alebo ľavý)	á 240,-	PL 2314 Spojené typy I+II	550,-
451 Známka s kupónom (pravý alebo ľavý)	á 110,-	PL 2314 Retuš II. typu	1300,-
452 Známka s kupónom (pravý alebo ľavý)	á 180,-	H 2553 Papier fl 2	280,-
474 Rohový 4-blok s menom autora	90,-	H 2554 Papier fl 2	470,-
511 Známka s kupónom (horný alebo dolný)	á 28,-	H 2613 DO – dvojitoň moletáz „TAG DER...“	220,-
512 Známka s kupónom (horný alebo dolný)	á 15,-	H 2692 Papier fl 1	70,-
513 Známka s kupónom (ľavý alebo pravý)	á 42,-	H 2692 Papier fl 2	60,-
NL s H 813 – posun bordovej farby 5 mm	500,-	PL 2724A – 4+2 kupóny	500,-
1519 II. typ – šíkmé zakončenie nožičky na „z“	220,-	PL 2726A – 4+2 kupóny	500,-
1570 II. typ – Lepus europaeus	220,-	PL 2772 I. typ – linkované červené pozadie	180,-
1574 DCH ZP 2 – slza pod pravým okom	700,-	PL 2772 II. typ – mriežkované červené pozadie	90,-
1587 II. typ – dvojité obličeik „K“ v Československo	200,-	ZL 2888-89 Súťač pre známkový zošitok	4000,-
1928 opticky zjasnený papier (oz)	1700,-	ZL 2909 4-blok pre známkový zošitok	700,-
1962 DCH ZP 27 – zrezané „S“ v slove SVETA	280,-	ZL 2909 detto s vyniechaným perfor.otvorom	800,-
2024 II. typ – linkované fialové pozadie	120,-	ZL 2912 4-blok pre známkový zošitok	700,-
2024 detto PL	500,-	ZL 2912 detto s perforáciou v ľavom okrají	1500,-
2054 I. typ – zelenomodré pozadie	60,-	Služobné obálky a priležitosné tlače	
2054 detto PL	280,-	CSO 1, 2, 3, 4, 5 a 7	á 1800,-
2054 II. typ - tmavo sedemodmoré pozadie PL	60,-	PT 14a,b (1200,-), PT 15a,b (1200,-), PT 16 (120,-)	
2091-92 Spojky	45,-	PT 17 (150,-), PT 19Ab (3000,-), PT 19B (5000,-)	
		VT 10a (1500,-), VT 11 (1000,-), VT 12b (2000,-)	

ZBERATEĽ

**Z DNEŠNEJ
PONUKY FIRMY
ZBERATEĽ**

Na ukážku z dnešnej ponuky pečiatkovaných známok a hárčekov firmy Zberateľ sme vybrali motív prekrásnych orchideí, ktoré svojim bohatstvom zobrazených druhov kvetenstva umožňujú vytvoriť pôsobivé zbierky zodpovedajúce názvu „botanické záhrady na poštových známkach“.

